

Nederduytsche poëmata

Jan David Heemssen

bron

Jan David Heemssen, *Nederduytsche poëmata*. Guilliam Verdussen, Antwerpen 1619

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/heem007nede01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

[Eerste deel]

Tot den Leser.

Sonet.

DEN Schipper, die dan noodt voorsichtelijck ontsiet,
En sal niet allesins vermetelijcken varen:
Maer daer hy niet en is gheheel end' al eruaren,
Neemt hy een ander med', waer door hy schip-braeck vliedt.

Wat wonder is het dan, dat ick, die vrees' de baren
Van een soo diepe zee, daer menigh in 't verdriet,
Waen-wijs, ghecome is, my voeghe naer 't bediedt
Van, die, door lanck ghebruyck, daer toe bequamer waren?

Ghy siet hier van Latijn, van Italiaens, van Francks,
Elcks sprekens fraey manier, in uwe Moeders tale,
Naer ons' macht naerghevolght: daer hy wat van ons' const.

Die can, brengh' 't ouereen: die niet, ontfangh' 'tmet ionst;
En, niet het spinnen-sap, maer honigh daer wt hale.
Mijn meyningh' mercktmen claer, aen't inhoudt mijns ghesanghs.

Deught is haers selfs loon.

Lof-sangh ter eeren van het Heyligh Cruys.

O Lieffelijcken boom, o seer bemimbaer hout,
 Versterckt mijn swack gemoedt, maeckt my in 't spreken stout,
 Dat ick u selsaem deught, en heerlijkheydt verheuen,
 Naer haere waerdigheydt, hier mach te kennen gheuen.
 Voor u, o Heyligh Cruys, voor uwe groote macht,
 Het blixemende vier; met all' de helsche cracht;
 Sijn vluchtigh, en verschrickt; noch connen, door 't verswacken,
 Gheensins haer ooghen slaen in u ghewijdde tacken.
 Hier voortijds ghy voorwaer seer ongheluckigh waert;
 Seer grouwsaem, straf, en wreedt, seer schrickelijck van aerdt.
 Een Herbergier des doodts, beroouer van het leuen:
 Maer nu hebt ghy by u de Godtheydt hoogh-verheuen.
 O Heyligh waerdigh hout, tot inden hemel claer
 Steeckt ghy nu heerlijk 't hooft, gheworden wonderbaer,
 Heel cierlijck, en heel schoon, door't ionstigh aene-raecken,
 Van u treff'lijcke dracht. Den Schepper aller saecken,
 Den eenighen Godts Soon, des Hemels grooten Heer,
 Heeft u ghedraghen eerst, op sijne schoulers teer,
 En, in sijn steruens uer', ghy hem daer naer ghedraghen.
 In u hadd' hy (soo 'tbleeck) sijn wterste behaghen:
 De sorgh' van sulcken schat was u betrouwt in handt,
 En ghy bewaerd' alleen sulck eenen dieren pandt.
 O! seer gheluckigh Cruys; gheluckigh wel met reden,
 Dat daer hebt aengheraeckt de Goddelijcke leden,
 Besprengelt met den dauw van sijn hooghwaerdigh bloedt.
 Gheluckigh! in u heeft ghehanghen al ons goedt,

Al onse saligheydt: in u heeft hy doen enden,
 Al onse swarigheydt, ons' qualen, ons' allenden.
 Door u, tot beteringh' verwacht nu met gheduldt,
 De sterffelijcke cranck; door u, vergheeft de schuldt,
 Vergheet den ouden haet, den Vader Godt almachtigh.
 Den Soon heeft onse saeck (beweeght door liefde crachtigh)
 Ghewillighlijck aenvaerdt, en ons' misdaden groot
 Verbeden, en versoent door sijne bitter doot:
 Ghy waert het bed'-huys schoon, daer hy in heeft ghebeden.
 Voor ons heeft hy sijn self, den Vader om te vreden,
 Gheoffert, en ghy waert den edelen Autaer.
 Ghy hebt hem daer ghesien, in pijn, en lijden swaer,
 Swert van 't gheronnen bloedt, bey tusschen doot, en leuen:
 Ten eynd', met groot ghesucht, den Gheest oock sien opgheuen
 In sijnen Vaders handt. O! seer gheluckigh hout,
 In u heeft (weest verheught) dien eenighen Phoenix oudt,
 In liefde blaeckende, den ouderdom verlaten,
 En heerlijk wtghedaen de sterflijkheydt verwaten,
 Op dat hy wederom opstaend', in groene ieught,
 De vlucht hernemen sou ten hemel-waerdt, met vreught,
 Verselschapt met 't ghesanck van alderhande voghels,
 Die hem omringhende, slaen blijdelijck haer vloghels.
 O! seer gheluckigh hout, in u heeft sijne borst
 Dien grooten Pelicaen gheopent, en den dorst
 Van sijne ionghen bloot gansch met sijn bloedt verslaghen,
 Heeft haer daer me ghevoedt, en voedt noch alle daghen.
 O liefde! o goedtheydt groot! door ons quaedt steruen wy,
 En hy, door sijne doot, maeckt ons van steruen vry.
 En door ootmoedigheydt, ghehoorsaem, en veruldigh,
 Wischt onse schanden wt, daer hy in was ontschuldigh.
 Daerom wy wt ons bedd' noit 'smorghens op en staen,
 Noch 's auondts nimmermeer daer weder slapen gaen,

Oft wy en wapenen ons met u teecken crachtigh,
 Ons voorhoofd, en ons' borst te zeghenen ghedachtigh.
 Gheen saeck beghinnen wy, niet doen wy, nergens treckt
 Ons hert toe, dan met u bescherminghe bedeckt.
 En ghy door u trouw' hulp' beionsticht ons beghinnen;
 Ghy sijt ons toeverlaet, en troost, van hert, en sinnen.
 Daer by, tot elck beroer, oft onversins gherucht,
 By nachten, en by daegh', soo nemen wy de vlucht,
 Met een verbaest ghemoedt, terstondt naer uwe wapen,
 Waer op wy ons vertrouwt, al d'ydels vrees' vertrapen.
 Hier om, u kusschende, op haer ghebooghde knien,
 De groote Coninghen, u waerdigh' eere bie'n,
 En, met ghesteent' verciert, schoon in het goudt beslaghen,
 Als hunnen besten schat, aen haeren hals u draghen:
 En gaen, met u gheleyd', in openbaeren nootd,
 V teecken voerende in strijden, cleyn, en groot.
 Ghy sijt nu meer bekent op de bewoonbaer aerde,
 Dan oit den Arendt snel, van Roomen de vermaerde.
 Met u, dien grooten Vorst, en wijdt-vermaerden Heldt,
 Heeft slach gheleuert cloeck, en in 't besloten veldt
 Ghestreden teghen all' de crachten vander hellen,
 En in het diepste daer u teecken comen stellen,
 Verlost sijn vrienden all', in duysternis gheleyt,
 En haer met grooten roof ten hemel-waerd gheleydt.
 Ghy, waerdigh teecken eel, in Heerlijckheydt besonder,
 Ghinght voor de blijde schaer; ghetuygh, en clær verconder
 Van soo verheuen daedt. Op onse torens hoogh.
 Op onser kercken tsop, in aller menschen oogh',
 Verheffen wy u oock: de torens, kercken, daecken,
 Alom sijn wel bewaert, ond'r u behoedigh waecken.
 En in ons steruens uer', als wy van ieder-een
 Verlaten sijn, alsdan staet ghy ons by alleen.

Soo langh den pols ons slaet, en doen wy niet dan wenschen
 Naer u omhelsinghe. Oock niet alleen de menschen,
 Die leuendigh noch sijn, beschermt ghy: maer, die doodt,
 En langh begrauen sijn, hier in der aerden schoodt.
 Wat wonder is het dan; dat wy u hooghlijck eeren?
 De kinderen oock selfs, tot uwen Lofs vermeerren,
 Met vele Maeghden schoon, die vlichten u, met vreught,
 Groen cranssen, schoon ghebloemt: verhalend' uwe deught,
 En singhend' uwen lof, u blijdelijck vercierren,
 En, met eerwaerdigheydt, sy uwen Feest-dach vierren.
 De menschen stichten u alom veel Kercken schoon,
 En veel Autaeren rijck, daer ghy op staet ten toon,
 Met licht, en soeten reuck, van wieroock, en van bloemen:
 Oock eenen blijden dach, naer uwen naem, sy noemen.
 Schier Goddelijcke eer' de wereldt u betoont:
 Gheensins om dat in u verstandt, oft Godtheydt woont:
 Maer sy doen dat aen hem, wiens medelijdigh steruen
 V waerdigheydt, en eer', en lof heeft doen be-eruen.
 En daerenbouen noch, wanneer dien laetsten dach
 De wereldt stelt in vier, met wterste gheclach,
 Sult ghy u inde locht claer-blinckend' openbaeren,
 En met een selsaem licht de wereldt gansch verclaeren.
 De goede sult ghy sijn een groote vreught, en troost:
 Maer de verdoemde quaedt, de sondaers alderboost',
 Een groote vrees', en schrick; die wenschen, met verseeeren,
 Dat den gheleden tijdt noch eens moecht wederkeeren:
 Beclaghen (maer te laet) haer sonden menighfout.
 Ghy waert dat costelijck, en dat gheneesbaer hout,
 Het welck de bitterheydt des waters, door 't aenraecken,
 Verkeerd' in soetigheydt, soo ieder-een mocht smaecken.
 Ghy sijt dat hout, waer in 't gansch menschelijck gheslacht,
 Met al 't ghedierste stom, eens heeft ontgaen de cracht

Des waters, doen den vloedt all' d'ander nam het leuen.
 Waert ghy dat hout oock niet, dat waerdigh hout verheuen,
 Daer die metalen slangh' op was gherecht om hoogh,
 In't midden van het veldt? Op u hadd' ieder d'oogh';
 Naer u was elcks ghesicht ghekeert, met groot verlanghen:
 Daer door ghenasen sy den heeten beet der slanghen.
 'tGansch menschelijck gheslacht was van de helsche slangh'
 Ghebeten tot der doot; waer door 't benauwt, seer langh'
 Gheroepen heeft om hulp': ghy, waerdigh hout ghepresen,
 Omvanghende de slangh', hebt ons gheheel ghenesen,
 En wederom ghestelt in onsen ouden staet.
 Wy waeren inden poel, wy, en ons gansche saedt,
 En inden helschen vloedt, by nae versmacht, besweken:
 Ghy treckt ons, ionstigh wt. Ghy keert de bitter beken
 Gheheel in soetigheydt: en eyndelingh, in vreught
 Ons' tranen ghy verkeert, door uwe selsaem deught.
 Ick groet' u, seker Hulp, en saligheydt der menschen:
 ick groet' u, vaste Hop', van't alderhooghste wenschen:
 ick groet' u, trouw' gheleyd', tot d'onghevalschte rust'.
 Door u soo is den torn des Vaders nu gheblust:
 Door u staet nu voor elck de poort' des Hemels open.
 En euen, als de doot was eertijds ingheslopen,
 Ter wereltd, door dien boom, soo is het leuen nu
 Aen 'tmenschelijck gheslacht ghegheuen weer door u.
 Gunt ons, dat wy door u, dees ydel' aerdsche saecken
 Gheheel vergetende, in 't Godlijck licht gheraecken,
 En, u omhelsende, wt ganscher herten-grondt,
 Cloeckmoedigh tot den strijdt bereydt sijn t'aller stondt.
 Maer want het ieghelijck hier niet en is ghegheuen,
 Op een soo heyligh bedd' te eynden 'tdroeuigh leuen;
 En sijnen Coninck groot daer in te volghen naer:
 Ghelijck 't de kinderkens, die sieck sijn, valt te swaer

In haer lichaemkens teer den bitt'ren dranck te ghieten:
 Waer door de voesters selfs hem drincken: doch ghenieten,
 Door't suyghen van het melck, de kinderkens sijn cracht.
 Alsoo laet vlieten oock, in ons beweeght ghedacht,
 Wt 't Goddelijck lichaem van den ghestoruen Heere,
 Den wt-ghestorten druck, die noyt van ons en keere,
 Maer, medelijdigh, bliju' altydt ons ghemoedt,
 Met liefd', en danckbaerheydt, van 'tmildt weldadigh goedt:
 En dat de bitterheydt ons niet en wederhoude:
 Maer dat sy ons ghenes', versterck', en ons' vercoude,
 Vervrosen herten cranck verlicht', in soete vreught,
 Nu, end' in eeuwigheydt: op dat de cracht, en deught,
 Van sijne bitter doot, ons' sielen mach bestralen,
 Die, willigh, met sijn bloedt, men sach ons' schuldt betalen.

Van de soetigheydt, van het hooghvvaerdigh bloedt ons Heeren Iesv Christi.

Soet vloeyt den hooghen teugh van Nectar, dranck der Go'en,
 Soet vloeyt den honigh-dauw van wtgheperste raten,
 Soet vloeyt het witte melck, bequaem om ons te voe'n,
 Soet vloeyt den ghelen wijn wt onghevalschte vaten,
 Soet vloeyt 't gheneesbaer sap van vett' olijuen groen,
 Soet vloeyt van 't beecksken claer het water byder straten:
 Maer soeter vloeyt den dauw van IESVS waerdigh bloedt,
 Dan Nectar, Honigh, melck, Wijn, olj, Water doet.

Lof-sangh ter eeren van de Hoogh-verheven Moeder-maghet.

H O E sal ick, suyuer Maeght, om uwe ionst te winnen,
 Met een sterflijke stem gaen uwen lof beghinnen;
 Die 'shemels Chooren hoogh nauws doruen noch bestaen,
 Met hemels soet gheluydt? Oock, hoe wel niet belaeen,
 Ghelijck wylieden sijn, met last van swaer' lichamen,
 Sijn van u eer nochtans verwondert all' te samen.

Soo dickwils als my heeft beveeght sin, en ghemoedt
 V leuendigh schoon beeldt, en dat ick met der spoedt
 Mijn aensicht ommekeer, om uwen glans t'aenschouwen,
 Beswijmel' ick terstondt, en voel' my gansch verflouwen,
 Door 'touervloedigh licht; noch oock in v af-sijn
 Verdraghen ick en can de stralen ws aenschijn.
 Want ghy daer sijt beeleedt, als Coninghin verheuen,
 Met de vergulde Son; u hoeft is daer beneuen,
 V waerdigh hoeft, omringht met een claer sterren-croon;
 Ond'r uwe voeten blinckt een gulde Mane schoon,
 En treedt te neder 'flicht des vvereldts onghestadigh.

Eer zee, en aerdtrijck vvas; en eer de vvinden schadigh
 Betoonden hare cracht; eer de ghecromde maen
 Van haren broeder snel oyt schijnsel hadd' ontfaen:
 En eer dit blauvv ghevvelf den cloot omringhde, prachtigh
 Met sijn verciersels claer, heeft Godt den Vad'r almachtigh,
 Wt vele dusenden, in sijn Godlijck ghedacht
 Vercoren u alleen, op dat sou voortghebracht.
 Door u des hemels Heer hier worden op der eerden.
 Hierom, naer dat den mensch door qualijck te volherden

Sijn seluen hadd' gheschendt; ghebroken Godts verbondt,
 Hem en sijn gansch gheslacht heel latende ghewondt,
 Soo sijt ghy opghestaen, alleen vry van d' erf-sonde.

'tSy dat u Moeder u, van d'ouw dootlijcke wonde
 Gansch reyn en ongheraeckt, in 't lichaem heeft ontfaen,
 'tSy dat u Moeder u, van d'ouw dootlijcke wonde
 Gansch reyn en ongheraeckt, in 't lichaem heeft ontfaen,
 'tSy dat den hoogsten Heer, met uwe liefd' beuaen,
 V heeft daer van verlost, en tot u beyder vromen,
 Dees al-ghemeyne smett' in 'sMoeders buyck voorcomen:
 Op dat u edel vrucht, van hemel neerghedaelt,
 En sou des naerderhant sijn eenighsins bequaelt,
 Noch van sijne Moeders bloedt becomen d'oude smerte.

V seluen hebt bewaert; reyn, heyligh, ongheschindt,
 Godt hebbend' alle tijdt tot Scherm-Heer, ende vrindt.
 En gh'lijck als in een veldt een spruyttien, waardt om roemen,
 Schoon wtschiet, ende wascht; daer naer, de eerste bloemen
 Voor den tijdt draghende, ghenomen wordt van t'landt,
 En in des Conincks hof ghebrocht, en daer gheplant:
 Alsoo hebt ghy terstont ws Vaders huys verlaten,
 En inden Tempel Godts; seer ionck noch wter maten,
 Sijt gh' opgheoffert teer, u Ouders ghehoorsaem.
 Al waer ghy heylighlijck, Godt den Heer aenghenaem,
 D'eruaren' Vaders oudt doorlesend', hebt ghevonden,
 Dat 'shemels grooten Heer, waer van door soo veel monden
 Van ouw Propheten wijs, ons eertijds was ghewaeght,
 Gheboren worden sou van een sterflijcke Maeght.

Als doen, met groote vreught vervult, en gansch bevanghen,
 Ghy ouerleydt altijdt, met wterste verlanghen,
 Den haest-aenstaenden Godt, in u verheught ghedacht;
 En, met eerbiedingh' groot, bereyddy dach en nacht,
 Voor Moeder soo vermaert u hertelijcke gauen;
 Waer't saeck dat dit gheluck gheviel in uwer hauen;
 Waer't dat dees rijcke ghift u eeuw niet en verliet.
 Alsnoch, o suyver Bruydt, en siet gh' u blijschap niet;

Alsnoch en heeft de eer u hert niet comen raecken,
 V wesend' onbekent de vast-besloten' saecken.
 Nu nu; gheen langh vertoef; van hemel met der spoedt
 Sal comen eenen bod'; och! met wat spraecke soet,
 Met wat een blijde stem sal hy u dan aenspreken?
 Met wat een liefd', och och! sal hy u hert ontsteken?

Vol gratien, weest ghegroet: ghy sijt die suyver maeght,
 Die 'shemels grooten Heer daer bouen all' behaeght.
 En weest gheensins verbaest, des menschen aerdt laet varen;
 Ontfanght de gauen Gods: want van dit wonder baren
 De glory soo vermaert gheen ander en verwacht.
 Ghy sult ontfanghen, siet, Godts Sone, groot van macht,
 Van sant sijnd' ongheraeckt, door de Godlijcke stralen,
 Vanden verheuen Gheest, die daer in u sal dalen.
 En, wesende bevrucht, soo sult ghy euen wel
 Maeght blijuen onbevleekt. Ghelijck als Gedeons vel,
 Het welck is bleuen droogh, daer den vloer wijdt, en lochtigh,
 Van den ghevallen dauw rondom gheheel was vochtigh.
 Ghy alleen sijt die poort, van welcke claerlijck schrijft
 Ezechiel Propheet, die eeuwiglijcken blijft
 Ghesloten, ende toe; alleen des hemels vromen
 Heer heeft door haer den ganck; 'tslot ongheraeckt, ghenomen.
 Ghy sijt dat vierigh bosch, dat Moises heeft ghesien
 In vlam, doch onverbrandt. Oock heeftmen bouen dien
 Dry longhelinghen vroom sien vande vlam ghesparen,
 In 't'gloeyendigh forneys, daer sy ghesteken waren.
 Dees wonderen sijn all' gheschiedt om u alleen,
 Sy comen u all' toe. Doen quaemt ghy ouer een,
 Met Gabriels verhael, toelatende dit wonder.
 Terstont hebt ghy ghesien, ghelijck met eenen donder
 Den hemel open gaen, en met een licht seer claer
 Ghelijckelijck omringht, werdt ghy oprecht ghewaer,
 Den alderhoochsten Godt in u lichaem te dalen.
 Hoe was doen uwen sin? schoon Maeght, wilt doch verhalen,

Hoe was u borst beroert, als ghy den Heer vernaemt?
 'kGhelooue sekerlijck, u hert dat was doorstraemt,
 Door den iev'righen brandt der liefden onghemeten;
 Ia, tot het merch heeft u der minnen vier doorreten.

Oock was u blijchap groot, u vreught verr' uyt ghewicht,
 Als ghy besoecken ghinght Elizabeth u nicht,
 Die u quam te ghemoet, wel hebbende vernomen,
 Aende vreught van haer vrucht, tot wat staet ghy waert comen:
 En noemd' u daer te sijn gluck-saligh menighwerf.
 Maer ghy, door schaemte teer, verand'rende van verf,
 Gaeft Godt alleen den lof, met eenen lof-sangh vaerdigh,
 Sulcks segghend' onverdiend te wesen, en onwaerdigh.

Maer dit is noch al cleyn, het grooter is ontrent.
 Comt nu gheselschap schoonder Maeghden onghescent;
 Brenght roose-cranssen wit, brenght aen met volle manden,
 Brenght lelien, wierooch brenght, ons is nieuw' vreught voor handen.
 Ons wordt gheboren hier in dese wereltd wijdt
 Een kindt van grooter macht, 'twelck is gheweest altijd,
 Is, ende wesen sal, Godt, eeuwich, sonder dalen,
 Sonder beghin, of eyndt; den welcken 'shemels palen,
 En connen niet omvaen; en 'tmenschelijck verstandt,
 'tGhevoelen, en 'tghesicht leyt daer voor inden bandt.

Seer dickwils laet' ick my voorstaen, o Maeght vercoren,
 V te sien neergheknielt voor het kindt nieuw-gheboren,
 En met verwonderingh aanbiddend' uwe vrucht;
 Die daer leyt in een cribb', ond'r een seer oudt ghehucht,
 Van stallinghen ontdeckt, ghewonden in het lijnen,
 En gloeyigh door de strael'n, die hem rondom uyt-schijnen,
 En uwen Ioseph oudt, van wonder en verblij'n,
 Nauws spreken connende, oock staende daer besij'n.
 O! wel een groot gheluck is, Herders, u ervaren,
 Die't inden stal gheviel t'aensien sulck selsaem baren.
 Och! oft alleenlijck my u lieder eeuw' vermaert
 Oock hadde voortghebracht; en dat ick hadd' bewaert

Mijn schapen saecht-ghewolt ontrent u lieder weyden;
 Gheen saeck ter wereldt wijdt en hadd' my connen scheyden
 Van u gheselschap goedt; noit en soudt ghy voorwaer
 Ghegaen sijn sonder my naer dit huys wonderbaer,
 Door hemels soet ghesanck daer toe ghenoodt, ghebeden.
 Maer ick waer eerst voor all' met vreught daerin ghetreden,
 Behanghende de deur' met Myrtus tacken groen,
 En roose cranssen wit, ghiften naer 'sHerders doen.
 Ook hadd' ick op mijn pijp ghesonghen, sonder swichten,
 Voor u, o Coninghin, dees seluede rijm-dichten.
 En niemandt oock en sou, door gheenderley vermaen,
 Van dit gheluckigh huys my hebben oit doen gaen.
 Noch dan en hadd' ick my oock niet te goedt vermeten,
 Te worpen het vuyl hoy voor uwen Esel t'eten.
 Soo sou't my altijd daer sijn gheweest, u kindt
 Te dienen, u, reyn Maeght, en uwen man bemint.
 'tHerdt aerdtrijck waer gheweest mijn bedd' om op te rusten,
 Wech pluymen, wech ghemack, met alle wereldts lusten.
 Daer hadd' ick doen ghesien dry Coninghen, uyt verr'
 En vremde landen wijdt, gheleydt door eender sterr',
 Veel ghiften brenghende voor uwen soon, u groeten,
 Neervallende voor u, en voor ws liefs kinds voeten.
 Ick hadde daer ghesien u dienaren bereedt,
 De Enghelen ghetrouw, seer cierelijck ghecleedt,
 Rondom u lieden staen, en dickwils u aenspreken,
 V troostende, reyn Maeght, in veelderley ghebreken;
 Als ghy sorghvuldigh sijt, voor u kindt lief-ghetal,
 En vreest voor eenigh leedt, gheweldt, oft ongheval.
 De grouwsaem woorden u vast in den sin noch hanghen,
 (Dies is u hert altijd in anghst, en swaer verstranghen)
 Des ouden Simeons, in 'sHeeren Tempel, daer
 Ghy voor u ghiften brocht twee duyuen ten Autaer,
 Om Godts ghebodt, in all's ghehoorsaem, t'onderhouden:
 Het sal gheschieden, Maeght, dat, met seer groot benouwen

Een bitter droefheydt swaer u bangh hert sal beuaen,
En een scherp-snijdighe swaerdt sal door u siele gaen.

De trouw' voorsegghinghen, van veelderley Propheten,
En waren u oock niet gheheel end' al vergheten:
Als dat u liefste kindt eens steruen moest de doot,
En voor 'tmenschlijck gheslacht sijn bloedt verghieten roodt.
Nu worden waer' ghemaect dees dreyghementen spijtigh,
Als vanden hemel comt den snellen bode vlijtigh,
Vermanend' uwen man, in sijnen slape soet,
Dat hy op soude staen, en vluchten met der spoedt,
Met u, en met u kindt; noch hem gheensins betrouwen
Op sijn lief Vader-landt, maer 'tselvd' een weynigh schouwen.
Op dat den Coninck wreedt, door eersucht gansch verblindt,
Gheensins door t'bloedigh swaerdt en doot' dit Godlijck kindt.

Godlose, seght my eens, waer's u verstandt ghebleuen?
Door wat verwoedt wordt ghy, en rasernij ghedreuen?
Ghy kinderen, in wiegh' noch ligghende, vermoordt,
En hanghend' aende borst: is 'tsoo dat het behoort?
Meynt ghy te wederstaen, door sulcke wreede daden,
D'ongrondbaer Wijsheydt goedt, en d'alderhooghste raden?
De doot en can dit kindt nu noch gheensins beuaen,
Het Vaderlijck bevel heeft hy noch niet voldaan,
Hy'n heeft de wereldt noch niet claerlijck doen bemercken,
Dat hy meer is dan mensch, door sijn wonder wercken:
Die hy niet doen en sal, door menschelijcke cracht,
Oft menschelijcke const; maer Goddelijcke macht.
Ter wereldt sal hy eerst, nieuw' wet, verbondt, en zeden
Instellen, eerst sal hy de zee drooghs-voets betreden,
En, door sijn sterck ghebodt, de baeren maecten stil.
Veel sieckten sullen eerst, naer sijn ghebiedt, en wil,
Haer crancke leden swack verlaten; daer beneuen,
Veel dooden oock opstaen, en comen weer in 'tleuen.
Veel dusendt menschen eerst, inde woestijne groot,
Hy spijsen sal (groot werck!) met weynigh visch, en broodt.

Hy sal der menschen hert doorsien, niet om bespeuren;
 Verdorren sal het woudt, en 'taerdrijck sal opscheuren.
 En sijn vyanden straf die sal het sterck gheluydt
 Van sijnder stem verslaen, als hy met woorden buydt.
 'tWelck ghy al siende, Maeght, sult groote blijschap smaecten.
 Ten eersten, sal u hert een groote soetheydt raacken,
 Als uwen soon bemindt, in 'sHeeren Tempel, daer
 Hy sal ghebleuen sijn, en langh ghesocht daer naer,
 Als een opstaende son, sal voor u, en voor dijnen
 Ioseph, met een ghesicht daer-blinckende, verschijnen.
 Ghy sult verwondert sijn, van all' de saecken groot,
 Die hy sal handelen; wtlegghende daer bloot
 De trouw voorsegghinghen van veelderley Propheten,
 By de gheleerde wijs, en Meesters hoogh gheseten:
 Die hy all' leeren sal, met wetenschap vervult,
 Maer een twaelf-iarigh kindt; gansch hemels, en verguldt;
 Wtschietend' ouer al sijn minnelijcke stralen,
 En in ieders hert sijn liefde doende dalen.

Dan sullen gh'lijckerhandt, met een-stemmigh gherucht,
 D'omstaende moeders all', de ghen', die sulcke vrucht
 Heeft, saligh, voortghebracht, en wiens reyn borsten waerdigh
 Hem hebben opghevoedt, met lof verheffen vaerdigh.
 Ghy dan, verghetende de voorgheleden smert',
 Sult hem omhelsen soet, en drucken aen u hert,
 Hem kussen sijnen mondt, sijn voorhoofd, en sijn wanghen,
 Met ontspreecklijcke vreught, en lieflijckheydt bevanghen.

Niet min en sult ghy oock inwendigh sijn verblijdt,
 Als't water hy in wijn verkeeren sal, daer ghij't
 Op hem begheeren sult. Den waardt door sijn ghebieden,
 Hem schencken sal rondom; en sal, met all' de lieden,
 Verwondert sijn, van dranck soo wtermaten goedt.
 Dit sal gheschieden, Maeght; 'tvoorgaende dul verwoedt,
 Vanden tyran verwaent, en sal't gheensins weerhouwen.
 Volght ghy nochtans den raedt des hemels, die den trouwen

Ghesant u heeft ghebracht: neemt naer AEgipten-waerd
 De reys' vrymoedigh aen, en weest gheensins vervaert,
 'tIs u al ionstigh: siet den nacht voor u uytspreyden
 Sijn vleughels doncker-swert; die u om te gheleyden,
 Met sijne schad'w' omhelst. siet hoe de bosschen dicht
 Vreught maecken; ruyschende met hunne bladers licht;
 Siet hoe de berghen hoogh, haer tsoppen neyghen mede,
 En 'taerdrijck, hoe 'twtblaest goe reucken buyten zede.
 'kGhelooue dat dien nacht, van voghels, en ghediert',
 Met groote vrolijckheydt, en blyschap werdt gheviert;
 En dat de vloeden u, Godt hebbende vernomen,
 Verkeerend' haren loop, sijn te ghemoet ghecomen;
 Tot dat den blijden Nijl u berghd' in sijnen schoodt,
 Alwaer de maer alree, door all' de steden groot,
 De droeue maer haer hadd' verbreydt, en daeghlijcks groeyde,
 Hoe Bethleem in het bloedt der kinders ouervloeyde,
 T'wijl datmen te vergheefs socht uwen sone soet,
 Hoe waert ghy doen ghemoedt? Een swaer vervrosen bloedt
 Is in u borst ghestolt, en heeft u soo besweken,
 Alwaer u hert' gheweest met een coudt stael doorsteken.
 Maer dit en was noch niet van uwen arbeydt swaer
 Het eyndt; o Maeghet reyn: Puer en was noch niet daer,
 Van meerder swaerigheyt, die ghy noch stondt te wachten.
 O smert! o druck! mae wie viel doch oit in ghedachten,
 Dat hy de wreede doodt sou moeten onderstaen,
 Wiens Vader schepper is vande claer son, en maen?
 Voor wie den hemel hoogh, zee, locht, en aerdrijck beuen?
 Doch willighlijck heeft hy sijn selfs ter doodt begheuen,
 Om dat hy met sijn bloedt afwasschen so 'tmisdaedt.
 Van Adams eerste sond'; en, steruende, den haet
 Tot 'tmenschelijck gheslacht versoenen byden Vader:
 Want sulcks den wille was van d'eeuwighe versader:
 Sulcks was u oock seer wel bekend, o suyuer Maeght:
 Nochtans, ghelijck oft ghy gheen saecken en voorsaecht;

En oft u ganschelijck vergheten waer sulck lijden;
 Hebt ghy ghevoelt u siel met wreeden druck doorsnijden;
 Sulcks was de liefde, siet, van't Moederlijck ghemoedt.

Soo haest als u de maer', de droeue maer' onsoet,
 De ooren heeft vervult, hoe uwen soon ghevanghen,
 Door verraedt vande sijn'; ghebonden met verstranghen,
 Ghehackelt, en bebloedt, en leelijcken mismaeckt,
 Ter recht-plaets werdt gheleydt: en hoe hy, daer gheraeckt,
 Aen 'tCruys ghenaghelt werdt, en soo om hoogh verheuen:
 Hebt ghy u met der spoedt ter poorten wt begheuen,
 En al den wech vervult met claghende gheschrey.
 Ghelijck den voghel snel; die in de maent van Mey,
 Vindt sijne ionghen teer van d'Herders wech ghedraghen,
 Versmeten hunnen nest, en hoort van verr's noch claghen:
 De moeder vlieght rondom, sijn'n can haer niet seer licht
 Vermijden, vanden dief te vliegghen in 'tghesicht,
 En vult met clachten droef de locht aen alle sijden.
 Doen waren ouer u beweeght tot medelijden
 De woeste bosschen hoogh, en de steyl rotschen herdt,
 Vertoonden haer bedruckt, en treurigh, om u smert.

Maer soo saen als ghy hem hebt, aenden boom ghehanghen,
 Bycomende ghesien, en in des doods verstranghen,
 Sijn ooghen hier, en daer omkeerende, met pijn,
 Oft hy daer yemandt con bemercken vande sijn',
 Ond'r alsoo grooten hoop, die daer rondomme stonden,
 Beswijckt ghy, ganschelijck in wreeden druck verslonden.
 Wat kermen? wat ghesucht? wat claghen? wat misbaer?
 Wat tranen stort' ghy doen? Och! dit en sijn voorwaer
 Die schoon blijschappen niet, die, met so vast belouen,
 V eertijds toegheseydt daer werden van hier bouen.
 Wordt ghy alsoo ghenaemt te sijn gheluckigh meer
 Dan d'ander vrouwen all'? Sal uwen naem, en eer
 Dus eeuwiglijcken sijn in hoogheydt ouervloedigh?
 Gheluckigh noemde ghy te wesen; en voorspoedigh,

Die 'thaeren liefsten pandt, in 'sleuens laetsten noodt,
Stont te beweenen droef, en met hem gaen ter doodt.

Spaert spaert, ghy, die daer sijt voorby dees Moeder gaende,
Op wie sy vierighlijck begheyrt, haer handen slaende,
Verwonnen vanden druck, en bidt ser menighfout,
Dat sy oock lijden mocht de doodt aen 'tselvede hout.

En ghy, o berghen hoogh, in uwe diepen dallen,
Wacht u van onverhoeds dees Moeder t'ouervallen,
Al wordt ghy schoon daer toe ghebeden, en ghenoodt,
Want sy door sulcke tael verlicht haer droefheydt groot.

Oock soo en heeft den soon sijn Moeder in sulck lijden
Gheensins vergheten noch: maer in het laetst bestrijden,
In 'tmidden vander doodt, sprack hy u minlijck aen.
Wat stem? och! wat gheluydt? wat woorden conden gaen
Wt dien soo bleecken mondt, en wt die borst besweken,
Door wiens melijden selfs des vyands ooghen leken?
Ten eynd' heeft hy tot u sijn steruend' ooghen soet
Al steruende gheneyght, en soo den ouervloedt
Van sijnder liefden brandt, soo hy best con, bewesen.
Hier swijght ghy stil, en schijnt gansch wtghestort te wesen
Van tranen; gheen ghesucht, gheen claghen, gheen misbaer
En hoortmen meer, den druck valt u op 'thert te swaer.
Der vruchten moeder rijck, het aerdtrijck in u stede
Heeft bitterlijck gheweent; met groot gherucht, oock mede
Ggeschudt, en seer ghebeeft. Men sach de steenen herdt
Oock scheuren, en opgaen; en van den rouw, en smert,
Soo sy vermochten best, bewijs, en teecken gheuen.
Den hemel werdt verbleeckt; de son, soo hoogh verheuen,
Verduysterd', en haer licht voor 'smenschen oogh' verdween:
En inden vollen dach den droeuen nacht verscheen.
En al 'tvolck was bevreest voor eeuw'ghe duysternissen.
Maer hy en heeft niet langh u willen doen ghemissen
Sijn soet bywesen trouw, noch laten in 'tbeswaer.
Soo haest den derden dach begon in 'toosten claer

Te schijnen, en dat hy de sielen, die daer saten
 In 'tvoorgheborgh' der hell', hun plaets hadd' doen verlaten,
 Haer leydend' inde vreught des hemels, wt 'tgheween:
 Soo is hy opghestaen, leegh latende den steen;
 En heeft hem eerst voor all' u willen openbaren.
 Daer naer aen d'ander all', die daer vercoren waren;
 Om deelachtigh te sijn van soo veel wercken groot,
 En meghesellen trouw, in sijnen laetsten noodt.

Wat tranen meyn' ick dat wt d'oogh' u heeft ghedronghen
 Dees blijerschap onverhoeds? hoe u hert is ontspronghen
 Met selsamigh beroer? 'tGhen' voormaels ghy met u
 Gheloof voorweten hebt, siet ghy voor ooghen nu;
 Nu blijkt de saecke claer, stelt u nu vry te vreden.
 Aensiet hoe uwen soon, sijn steruelijcke leden
 Nu hebbend' wtghedaen, heeft aenghenomen 'tcleedt
 Der Godijcker ghedaent'; een lichaem, dat gheen leedt
 Gheschieden can, dat blinckt met selsaem licht, en stralen.
 Corts daer naer hebt ghy hem ghesien, dees aerdsche palen
 Verlatende, den ganck om hoogh waerdt nemen, licht,
 En worden door een wolck berooft wt u ghesicht,
 Om ons den enghen wech des hemels te bereyden.
 Nochtans heeft hy u niet, hoewel van hier ghescheyden;
 Ghelaten in ghebreck, en armoed', ongheloont,
 Soo langh' als ghy hier noch in 't lichaem hebt ghewoont:
 Maer sijne Godtheydt hoogh bleef by u t'alle tijden,
 En sijn' almoghentheydt bewaerd' u t'alle sijden.
 Waer door ghy wel behoedt, ende vry van alle quaedt,
 Een Enghels leuen leydt in steruelijcke staet;
 Nu lesende 'tvoorseggh van d'ouw Propheten waerdigh,
 En nu den hemel hoogh, met u ghemoedt, en vaerdigh
 Verstandt doorreysende, met innighlijck ghedacht,
 Ghy ouerleydt van Godt de grootheydt, en de macht;
 Die sijnder liefden brandt noyt houdt van u verschouen,
 Maer met sulck hemels broodt u spijs en voedt van bouen.

Nu was den blijden dach ghecomen, en de stondt,
 Dat ghy de wereldt soudt verlaten, om van mond
 Ten hemel waerdte te gaen. Nauwlijcks hadt ghy u ooghen
 Inde vreedsame doot ghesloten, als van hooghe
 Met eenen snelle windt omvanghen, en ghevat
 In een snee-witte wolck, naer de verheuen stadt,
 Naer 'thoogh Hierusalem, door de claer sonne stralen,
 Ghy wordt ghevoert van hier inde verlangde salen.
 Rondom u vlieght aldaer een oneyndlijck ghetal
 Van engel-gheesten snel; die u, met bly gheschal,
 Gheleyden onder wegh'; en, als op eenen waghen,
 Op hunne schouders licht door de claer sterren draghen.

De Herders hebben u ghesien, verwondert seer,
 Doorsnijdende de locht, met groote vreught, en eer,
 En latend' achter u een licht en strame claere.
 Sulcks men in 'toosten wordt den daegheraedt ghewaere:
 Sulcks oock de nieuwe maen vertoont haer roosigh hoofd:
 Maer voor u claerheydt staet haer beyder licht verdooft:
 Ia, noch d'opgaende son en can u vergelijcken;
 Hoe wel fonteyn van 'licht, voor u licht moet sy wijcken.

Dus naer den hemel hoogh neemt ghy de reys' verlanght,
 En eenen blijden dansch van sanghers u omvanght,
 Die met hun soet gheluydt de wolcken doen weerschallen,
 Op eenderley manier, als vande leeghe dallen,
 Een claer ghewapent heyr men trecken siet omhoogh,
 Op eenen bergh, het stael blickt weder in ons' oogh.
 De oude vaders wijs, 'tcieraedt van d'oude volcken,
 V comen te ghemoet. all' de vermaerde tolcken,
 En leeraerds van Gods woordt, en der Propheten schaer,
 Die het toecomende eertijds voorseyden claer,
 Met het gansch hemels heyr, u blijdelijck onthalen,
 En u gheleyden tot in d'alderhooghste salen.
 Den hemel is vol vreught; al om en hoortmen niet
 Dan al M A R I A , met een blijde stem, en liedt:

Al om en sietmen niet dan vrolijkheyt bedrijven;
'tRoept al, M A R I A sal hier eeuwiglijcken bliuen.

Oock uwen soon bemint, die daer 'tverheuen landt
Bestiert naer sijnen wil; en die, ter rechter handt
Sijns Vaders, een in macht, sit eeuwiglijck verheuen,
Heeft u omhelsende den soeten cusch ghegheuen
Van willecom verlanght, en met den vasten bandt
Ghebonden voor altijdt van sijnder liefde brandt.

Van sijnen hooghen thron heeft u de handt des Vaders
Een croon ghevlochten van onverslenslijcke bladers,
Die eeuwigh duren sal, en u goudt-verwigh hayr
Verciert met eenen crans van twalef sterren claer.
En heeft daer uwen stoel, die noyt en sal beswijcken,
Bouen 'tgansch hemels heyr ghestelt verheuentlijcken,
Als Heerschster, die in aerd' en hemel hebt ghebedt.
Daer ghy van hoogh de maen, en 'tsterren-wiel aensiet,
Met d'al-doorsiene son, en lacht met 'swerelds saecken,
En d'ydle' sorghe, daer de menschen hier in blaecken.

Ick groet' u suyver Maeght, en Moeder, groot van macht;
Van Coninglijcken stam, van Iudas hoogh gheslacht:
Aen wie de gratie in volheydt is ghegheuen,
En die daer bouen all' de vrouwen sijt verheuen.
Ter selfder uer', als ghy het leuen hebt ontfaen,
Soo is de hop' van ons' verlossingh' opghestaen.
Voor u en wasser gheen', die waerdigh werdt beuonden,
Om den verlosser hier door haer te sijn ghesonden.
Ghy, wrekende den val van Eva', en 'tschandigh leedt
Van u gheslacht, maeckt hun des hemels wech bereedt.
Ons' eerste Moeder heeft ons eerstmael doen be-eruen,
En haer gheslacht bevleckt met een ghedurigh steruen:
Ghy, Maeght, naer langhen tijdt, in heyligheydt vermaert,
Hebt d'arme menschen eerst de saligheydt ghebaert.
Sy stelt de wereldt in gheschrey, ghy in verblijden.
Sy brengt haer in ,verdriet, en haer gheslacht in lijden;

Ghy brengt ons vreught, en loon: Door u is 'shemels door'
 Gheopent, die sy hadd' ghesloten, langh daervoor,
 Omringhelt door 'tbedroch der slanghen, quaedt-beradigh;
 Ghy tredet onder voet de selfde slangh' soo schadigh;
 Die daer blaest te vergheefs, wtschietend' haer fenijn:
 Waer door ghy eeuwigelijck verheuen comt te sijn
 Bouen de Chooren all' der Enghelen hier bouen;
 Daer u, als Coninghin; veel dusendt scharen louen;
 V eeren, ghenen lof, toe-stemmen uwen staet.
 Des hemels borghers all' ghy verr' te bouen gaet;
 Al wat gheschapen is, waer 'toock sy, oft hoedanigh,
 Staet t'uwen dienst bereedt, en is u onderdanigh.

En wy oock van ghelijck; elck naer vermoghen teer;
 Sijn hier, soo 'treden is, sorghvuldigh voor u eer'.
 Voor u veel kercken groot; voor u veel schoon Autaren,
 Van twieroock sijn door-roockt, die uwen naem vermaren:
 Die uwen naem doen sijn van alle volck gheviert.
 V kercken sijn al-om met kaerssen claer verciert;
 De Moeders comen u besoecken, met verlanghen,
 Om u Capel met veyl, en croonen te behanghen.
 De maeghden brenghen u nieuw bloemen wtghesocht;
 En schoon vercierselen, met Peyrlen rijck doorwrocht.
 De ionghe kinderkens leertmen, met uwen soeten,
 En vrindelijcken naem, van ionghs af aen, u groeten.
 Elck' eeuw', elck landt, elck huys, met open mondt, en oogh
 Vervoordert uwen lof. Van hunne torens hoogh,
 Heel steden groeten u, soo haest den dach sijn stralen.
 In 'toosten claer vertoont, en als sy weder dalen.
 En in u kercken schoon hoortmen, met soet ghesanck,
 Van menigh snaren-spel een aenghenaem gheclanck.

Ons' ghiften, onsen lof, sijt ghy oock niet versmadigh,
 Hoe wel daer van gheensins behoefigh; maer, ghenadigh,
 Verhoort ghy ons ghebodt, en ons' beloften, waer
 M'u aenroept, en u hulp die worden wy ghewaer.

Oorloghe, dieren tijdt, swaer sieckten, sterfte, plaghen,
 Verdrijft ghy. soo veel leeds, soo vele nederlaghen,
 En soo veel onghevals. verleent ghy ons t'ontgaen.
 Ghelijck in volle zee de Schippers, die beuaen
 Daer sijn met storm, en anghst; een noordt sterr' sal behoeden,
 Soo sy maer eens verschijnt: alsoo u licht, wat vloeden
 Van baeren ons beslaen, wat onweer oock, hoe groot,
 Bewaert ons sekerlijck, en helpt wt allen noodt.

Nu dan, o zee-sterr' trouw, aensiet ons, en aendachtigh
 Wt soo veel baren straf verlost ons gansch onmachtigh.
 Verschijnt nu met u licht ter wereldt; by ons blijft;
 En met u stralen claer de swerte wolck verdrijft.
 En wilt ons, bidden wy, niet laten gaen verloren;
 Hadt ghy hier oyt iet soets, en lieflijcks wtvercoren.
 Door uwen waerdstien pandt; door uwen soon bemint;
 Door u, en door dien schoodt, daer hy, sijnd' een cleyn kindt,
 Soo dickwils heeft met vreught, en blijtschap op gheseten,
 En sijn cleyn armkens teer om uwen hals ghesmeten,
 Daer blijuend' aengheclist, wt liefd' en vrindschap soet.
 En door die borsten, die hem hebben opghevoedt.
 Door sijn soet lachten; door sijn kusschen aenghenamigh;
 Door sijn vermaeckigh spel. voords door al 'tghen' versamigh,
 Dat u in hem oyt heeft behaeght, en voor u hert
 Verlichtingh' is gheweest van swarigheydt, en smert:
 Soo bidden wy u, Maeght, en Moeder wtghelesen,
 Wilt hem door u ghebedt beweghen, ons te wesen
 Ghenadigh, ende sacht. En oft ons' boose daedt
 Hem viel van ons vervremdt, mids dat ons leuen quaedt
 Sijn gramschap heeft verweckt, en sijn veel straffen waerdigh:
 Versoent ons, dat hy still' des Vaders haet rechtvaardigh.
 En 'tghen', dat hy met recht de sijn' bereydt, en doet
 Hier lijden, dat hy dat ontschuldigh' met sijn bloedt.
 Ick sie ons nu veel quaeds, en swaerigheyds voor handen;
 Veel oneer, veel verdriets, veel moorden, roouen, branden.

Den wreeden Turck bestormt ons, met gheheele macht,
 En heeft ons nu by nae ten wtersten ghebracht:
 Hy heeft hem 'tgansch ghebiedt des wereldts toegheschreuen.
 Ons' Coninghen, die hun behoorden te begheuen,
 Om hem te wederstaen, te wijl' sijn breedt, en wijdt,
 Onledigh onder een met grouwelijcken strijdt.
 'tGansch aerdrijck is beroert. Ghy, Maeght, wilt voor ons spreken,
 Verlost van sulcken schrick ons' herten, gansch besweken.
 Vercrijght ons, t'aller tijdt in goeden vred', en rust'
 Te leuen, en dat twist, en oorlogh' sy gheblust.

Sonet.

O Saligh, hoogh, en groot, meer danmen can wtspreken,
 Bouen de vrouwen all', die in u maeghd'lijck reyn
 Lichaem besloot den Heer, den welcken 'shemels pleyn
 Niet en omvanght, van Godt met sijnen Gheest ontsteken.
 Ghy, hoe meer onder ons u hoogheydt heeft ghebleken,
 Die ghy van hem ontsinght, die 'tal schiep groot en cleyn,
 Hoe meer d'ootmoedigheydt in u hert werdt ghemeyn;
 Soo datter gheenen mensch by u mach sijn gheleken.
 O ghy, naer uwen soon, ons eenigh voorbeeldt soet,
 Waer door d'houaerdigheydt haer hoornen houdt gheleghen,
 Die altijd socht het ghen', dat haer niet toe en quam:
 Ghelijck d'oprechte son in u haer woon-plaets nam,
 Die ons met haer claer licht gheleydt in alle weggen,
 Alsoo van hem mijn siel oock tempel wesen moet.

Ode.**VVt Petrarca vertaelt.**

Schoon wtuercoren Maeght, die met de son omringht,
 Ghecroont met sterren claer, des hoogste Sons beminnen
 Soo vercreeght, dat sy heeft haer licht in u ghestraelt;
 Om te spreken van u my stercke liefde dwinght:
 Maer sonder u behulp en can ick niet beghinnen,
 En des ghen's, die in u is minnende ghedaelt.
 Haer soo aenroep' ick dan, die noyt en heeft ghefaelt,
 Die s'aenriep wt der herten.
 Schoon Maeght, is 'tdat de smerten
 Van ons' allendigheydt oyt hebben opghehaelt,
 En verweckt u ghenaed'; hoort mijn ghebeden clachtigh:
 Inden strijdt staet my by,
 Al ben ick slijck, en ghy ,, in hemel groot en machtigh.

Deughdlijcke wijse Maeght, en een van 'tschon ghetal
 Der eeuwich-saligher ghepresen maeghden vroedigh;
 Ia d'aldereerst', en met de claerste lamp ontwaeckt:
 O! van 'tmistroostigh volck stercken, en vasten wal,
 Teghen schichten des doods, en des ghevals onspoedigh;
 Waer onder men sich roemt, nochtans niet en ontraeckt.
 O! vercoelinghe, voor den blinden brandt, die blaect
 Hier onder menschen vierigh.
 Schoon Maeght, die ooghen cierigh,
 Die aenschouwden bedruckt 'tdeyrljck wesen mismaeckt,
 In ws beminde soons waardighe soete leden,
 Keert t'mijnen armen staet;
 Die nu tot u om raedt ,, comt vol mistroostigheden.

Reyn onbevleekte Maeght, in all's volmaeckt, en schoon:
 Van u moghende vrucht dochter en Moeder euen;
 Die dit leuen verlicht, en verciert 'tander soet;
 In u quam uwen, en des hoogsten Vaders soon,
 O waerdigh' hemels door' claer-blinckende, verheuen,
 T'onser verlossinghen, aennemen vleesch en bloedt.
 En onder alle d'and'r aerdsche woonsteden goedt.
 Waert ghy alleen vercoren,
 Schoon Maeght, saligh gheboren,
 Die Euas droef gheween in vreught verkeerden doet:
 Geeft my, want ghy 'tvermoeght, hem waerdighlijck te louen,
 O! voor altijd gheloont,
 En heerlijk nu ghecroont „ in hemel-rijck hier bouen.

Alderheylighste Maeght, vol gratien hoogh-vermaert;
 Die door ootmoedigheydt, ongeveynst, en waerachtigh,
 Ten hemel clomt, van waer ghy aenhoort mijn ghebedt:
 Ghy hebt de claer fonteyn der ghenaden ghebaert,
 En de blinckende son der rechtvaerdigheydt crachtigh,
 Die de wereldt verlicht, met boosheden besmet.
 Dry namen lieflijck-soet heeft hy in u gheset,
 Bruydt, Dochter, ende Moeder,
 Schoon Maeght, die ons behoeder
 Voordbrocht, den Coninck groot, die daer brack 'svyands net,
 En die de menschen all' verlost heeft, en ontbonden;
 In wiens vijf wonden roodt
 Doet smaecken blijschap groot „ mijn hert, ontlast van sonden.

Wtghesonderste Maeght, eenigh, sonder ghelijck,
 Die op u schoonheydt groot den hemel deedt verlieuen,
 En die oock bouen all' verheuen sijt in staet:
 Wercken Godtvruchtigh, cuysch ghedachten heyligh, rijck,
 Tot tempel Gods ghewijdt, en leuendigh verheuen
 Vwen maeghdom vruchtbaer inden oppersten graedt.
 Ghy cont doen vreughdigh sijn mijn leuen vroegh en laet,
 Is 'tdat door u ghebeden,
 Schoon Maeght vol soetigheden,
 De gratj ouervloeyt, deer eertijds het misdaedt.
 Ick bidd' u, met de knien inwendighlijck ghebooghen,
 Mijn gheleyde te sijn,
 En den scheeuen wech mijn ,, tot goeden eynd' te pooghen.

Claer-verschijnende Maeght, ghestadigh voor altijd,
 Van dese woeste zee verlanghe leydt-sterr' cierigh,
 Die alle schipper trouw met trouwigheydt vergheltdt:
 Bemerckt doch in wat storm, en grouwelijcken strijdt
 Ick my bevind' alleen, berooft van roer bestierigh,
 En hoe mijn leuen cort alreeds tot steruen helt.
 Op u nochtans mijn siel al haer betrouwen stelt,
 Sondigh, ick moet 'tbelijden,
 Schoon Maeght, maer wilt vermijden
 Dat ick niet en gheraeck' in ws vyands gheweldt:
 Ghedenckt dat ons misdaedt Godt ded' hier op der aerden,
 Tot onse schaed's verhael,
 In u maeghlijcke sael ,, menschelijck vleesch' aenvaerden.

Hoe vele tranen, maeght, hebb' ick alree ghestort?
 Hoe veel ghebeden, och! en vleyinghen verloren?
 Doch door mijn schuldt, en tot mijn groote schaed' te gaer.
 Versoeckende nu dit, en nu dat ander oordt,
 Van dat ick op den kant van Arno werd' gheboren,
 En is mijn leuen niet gheweest, dan lijden swaer.
 Sterflijcke schoonheydt broos, aerdigheydt, woorden claar,
 Hebben mijn siel bevanghen,
 Schoon Maeght, mijn hoogh verlanghen,
 En toeft niet, want ick ben misschien in 'tlaetste iaer.
 Mijn daghen snelder veel dan eenen pijl snel-iachtende,
 In sonden, en misda'en
 Sijn henen wech ghegaen „, nu staet my doot verwachtende.

Sulck' is nu aerde, Maeght, en heeft ghestelt in druck
 Mijn hert, 'twelck s'in geschrey hiel, leuend' onder menschen,
 Op verr' naer sijnd' haer oyt bekent mijn dwase min:
 En al waer s'haer bekent gheweest, waer m'in dat stuck
 Gheschiedt dat gheschiedt is; want al haer ander wenschen
 Was voor haer quaden naem, en voor my doods ghewin.
 Ghy nu met wetenschap verlicht; ghy ons' Goddin,
 Machmen u dien naem gheuen,
 Schoon Maeght, in 'thooght verheuen,
 Ghy siet het al, en 'tghen' daer my gheen ander in
 Con helpen, en is niet voor u macht wtghelesen.
 Eyndight doch mijnen rouw',
 Het welck groot' eer voor ouw „, my saligheydt sal wesen.

Schoon Maeght, op wie mijn hop' is heel end' algheset,
 Want ghy my inden noodt kont, en sult bystandt gheuen;
 Inden wtersten strijdt laet my doch niet alleen.
 Aensiet hem, die my schiep, en op my niet en let:
 Niet mijn waerde, maer sijn ghelijckenis verheuen,
 Die ick draegh', u bewegh' t'achten op mensch soo cleen.
 Medusa', en mijn misdaedt hebben my eenen steen
 Ghemaect, onnut vocht lekende,
 Schoon Maeght: maer ghy, doorbrekende
 Mijn borst, vervult mijn hert met berouwich gheween,
 Op dat den laetsten traen ten minsten sy Godtvruchtigh,
 Sonder aerdsch ydel slijck,
 De voorgaende ghelijck „, vol rasernij ontuchtigh.

Schoon Maeght, in all's beleeft, en vyandt van hooghmoedt,
 Van ons ghemeyn beghin laet liefd' u doch beweghen,
 T'ontfermen ouer een ootmoedigh hert versacht.
 Was ick eertijds soo seer broos sterflijk vleesch en bloedt,
 Met alsoo vaste trouw' te beminnen gheneghen,
 Wat hoor' ick dan om u te doen, o edel dracht?
 Raeck' ick wt mijnen staet, allendigh, en veracht,
 Door u handt goedertieren,
 Schoon Maeght, soo sal ick stieren,
 Tot lof van uwen Naem, pen, verstandt, en ghedacht,
 De tongh', 'thert, het ghesucht, met de betraende wanghen:
 Stiert my ten besten ganck,
 En ontfanght doch in danck „, het verandert verlanghen.

Den dach naeckt, end' en can niet langh vertoeven meer;
 Den tijdt vliedt, en de stonden,
 Schoon Maeght eenigh bevonden,
 En mijn hert knaeght nu doodt, nu ghemoedt euen seer.
 Ghebiedt m'aen uwen soon, 'twordt innighlijck ghebeden,
 Waerachtigh Godt, en mensch,
 Dat mijnen gheest, naer wensch „ hy doch gheleyd' in vreden.

Sonet.

VAn Godt vercoren siel, die onder ons hier doet
 Vermorwen, ende maeckt gansch sacht, soo menigh stalen,
 En coudt vervrosen hert, en door u claere stralen
 Hun doet ghevoelen brandt van heyl'ghe vlammen soet.
 T'wijl ghy de schatten rijck, die in sulck ouervloedt
 In u den Heere stort vande ghesterr'de salen,
 (Wechnemend' ons misdaedt, en duyster-blinde qualen)
 Verdeylt naer sijnen will', met een handt mildt, en goedt:
 Bidt die Ghenade, die den eyghen soon ghegheuen
 Heeft tot der doodt, om ons te brenghen tot het leuen,
 En om te doen ontgaen 'tverdoemlijck eeuwich quaedt,
 Dat ons doch word' den wech, der saligheydt ghewesen:
 En ghy, met uwen raedt oprecht en wtghelesen,
 Sijn trouwe dienst-maeght reyn, verleent ons hulp' en baet.

Sonet.***Op onser lieuer Vrouwen ontfanckenis dach.***

V Reyn ontfanckeniss', Maeght, bouen all' verheuen,
 Ontfanckeniss', gheheel van Godt den Heer bewaert
 Van Euas oude smert', die alle mensch beswaert,
 Heeft al de wereldt door een groote vreught ghegheuen.

Wy waren door de sond' van Gods aenschijn verdreuen,
 Ghevonnist tot der doodt, door u sijn wy ghespaert;
 Door u hoogh-waerde-vrucht, die ghy ons hebt ghebaert,
 Soo sijn wy wederom gheroepen tot het leuen.

Ghy sijt den dagheraedt die ons verdrijft den nacht,
 Ghy sijt de morghesterr' die vriendelijck toelacht,
 Ghy sijt die ons het licht der sonnen doet verweruen.

Ghy sijt die ons de poort' des hemels open doet,
 Ghy sijt dien rijcken put, wiens leuendt water goedt,
 Die 'tdrinckt met vollen lust bevrijdt voor 'teeuwigh steruen.

Sonet.***Op onser lieuer Vrouwen Hemelvaerds dach.***

Wie is sy, die daer comt wt 'swerelds duyster palen,
 Ghelijck den dagheraedt in 'toosten claer opstaet?
 Veel schoonder dan de maen; vercoren, en in graedt
 Veel meerder dan de son; en bouen eenen stalen

Crijghs-tocht verschrickelijck? Comt, laet ons haer inhalen:
 En siet ghy niet, hoe sy in wellust bouen maet
 Verweeldt, en ouervloeyt? hoe steunende sy gaet,
 Op haeren Bruyd'goms hals, in glinsterende stralen?

Voords, snelle Gheesten, voords; waer naer is 'tdat ghy vraeght?
 Kent ghy die Moeder niet, en onbevleekte Maeght,
 Die u soo heeft verblijdt, en ons soo heeft verheuen?

Sy is u Coninghin; sy is ons' Middeler's';
 Sy is, die 'draecken hoofd in stucken heeft ghevreuen:
 Ontfanght haer, en gheleydt in d'houden altijdt versch.

Sonet.

O Seer vruchtbaere Maeght, o roose sonder doren,
 Vol liefdes soeten reuck, vol liefdes soeten brandt,
 Verguldigh rijcken schoon van Iesses stam gheboren,
 Ghelijck een teere bloem ontsluyt in vruchtbaer landt,
 Die, van de son bestraelt, vry vander winden toren,
 Den soeten dauw besproeyt, de aerd' doet onderstandt,
 Eer' vanden schoonen hof, en (door een Bruydt vercoren).
 Tot eenen nieuwen crans ghepluckt met d'eyghen handt:
 Alsoo van eeuwigheydt sijt ghy van Godt almachtigh,
 Vercoren, en besint, reyn onbevleekte Maeght,
 Van Euas oude smett', en sonde niet deelachtigh;
 Ghy die van gratien vol den roem der vrouwen draeght:
 Ghy, wortel van ons goedt, en saligheydt; want euen
 Als Eva eerst de doodt, soo vondt ghy eerst het leuen.

Sonet.

Alderheylighste M A G H E T , ootmoedighste, crachtighste,
 Stantvastighste, schoonste, wijste, suyuerste, claerste.
 Wtvercorenste B R V Y D T , coninghlijckste, vermaerdste,
 Gheluckighste, salighste, Godtvruchtighst', aendachtighste.
 Alderwaardighste M O E D E R , volmaeckste, waerachtighste,
 Deughd'lijckste, beleefste, wonderlijckste, vruchtbaerste.
 Alderhooghste P R I N C E R S , rijckste, Godt aldernaerste,
 Heerlijckste, verheuenste, doorluchtichste, machtighste.
 Der sondaeren V O O R S P R A K E , getrouwste, soet-mondighste,
 Bermhertighste H V L P E , troostelijckste, goedt-grondighste;
 Der saligher G L O R I , naer Godt verlanght', aenghenaemste;
 Niemanden ghelijck, u seluen alleen vergheleken:
 Vwen lof en can gheen tonghe te vollen wtspreken,
 Ia noch d'alder wel-sprekenste, gheleerdste, bequaemste.

De Maeght.***Een ghesterr'te tusschen den Leeuw, ende de VVaegh-schale.***

Verdruckt met een ghewicht van grouwelijcke sonden,
 En; schuldigh, vreesende de Goddelijcke straff:
 Och! wat verborghen plaets, wat hol, wat cuyl, wat graf,
 Tot mijn versekeringh', wordt nu voor my ghevonden?

Waer dat ick gae oft stae, ick breng'h' in alle Itede
 Mijns selfs ghetuygheniss'. ick self ben in mijn saeck'
 Betichter, Pijnigher, en Rechter tot de wraeck'.
 Hoe dat ick 'theff oft leggh', ick breng'h' mijn vonnis mede.

Begheyr' ick my in 'tdiepst' der aerden stil te houwen,
 Mijn schuldt gaet met my in, mijn schuldt blijft my in 'thert.
 Soeck' ick de duyster hell', sy is van vreesen swert,
 De wanckelbaere zee mach ick oock niet betrouwen.

Sie ick den hemel aen, Godt sit daer in verheuen,
 En 'shemels aengesicht toont oock gheen goetd ghelaet.
 Den leeuw, met open mondt, als dreyghende, daer staet,
 Daer blinckt de waegh-schael streng'h, en doet den sondaer beuen.

Waer loop' ick dan ten eynd'? is hemel, zee, hell', aerde,
 Vol van gherechte vrees'? vol van gherechten vaer?
 Hoe? dwael' ick? sie ick niet staen tusschen-beyde daer,
 Met goedertieren oog'h', een Maeght van grooter waerde?

Schoon Maeght, wiens claerheydts glans verciert de hooghe salen,
 Des sondaers trouwen baeck, des sondaers leyd-sterr' licht.
 Ick sie de lieue Maeght, ick sie haer soet ghesicht.
 Mijn hert ontvunckt, en voelt het vier van haere stralen.

Het springht, het vlieght tot u, ontsteken van daer bouen,
 En op u suyuer licht verliet, sneeu-witte Maeght,
 Nu is de oude vrees', nu is den schrick verjaeght;
 De hop' comt wederom verghiffeniss' belouen.

Vliedt Waegh-schael verr' van my, vliedt leeuw, die my deedt schroomen,
 Soo my de waegh' benauwt, de Maeght is mijnen soen:
 Soo my den leeuw vervolght, de Maeght sal my behoe'n,
 Sy is mijn hulp', mijn borght, mijn toevlucht, mijn vervromen.

Sonnetten.

ALs ick (o wijde zee van gratien ouervloedigh,
 Schoon Maeght van grooter waerd') keer' t'uwærds het ghedacht,
 Van sterffelijck en broos, met nieuwe sterckt' en cracht,
 En wensch' ick anders niet, noch gheen saeck' soo voorspoedigh.
 Door u dwinght mijn verstandt de sinlijckheydt swaermoedigh.
 Soo dat in my een nieuw bly leuen wordt ghewraght;
 En de onsterfflijckheydt veel sekerder ick acht',
 Hoe ick door uwe deught meer word' ontsteken gloedigh.
 Verr' van te wenschen iet dat sterffelijck mach sijn
 Keert my die schoonheydt claer, en Goddelijcken schijn,
 Die ick in u aenschouw', met vreught niet om wtspreken.
 In u reyn hert woont Godt; u lichaem gansch volmaeckt,
 Den hemel is, waer door mijn siel een blijschap smaect,
 Die vryelijck mach sijn by d'Enghelsche gheleken.

II.

Ghy, die daer sit soo hoogh in Heerlijckheydt verheuen,
 In 'tmidden 'tbly ghesanck der maeghdelijcker schaer,
 Versaemt met een groot heyr van Enghel-gheesten claer,
 Waer door u heyligheydt te kennen wordt ghegheuen:
 Wie isser, die om u sijn blindt en duyster leuen
 Met deughden niet en ciert, van alle sonden swaer
 Hem eerst ontladende, en toont in 'topenbaer
 Dat alle goedt by't u is roock door windt ghedreuen?
 Ick ben gheheel bestaen, verwondert, en verheught,
 Als mijnen gheest bemerckt u wijdt-vermaerde deught,
 En seggh'; hier door sien wy ons 'teeuwigh goedt belouen.
 En, waer tot u bemerck de menschelijcke cracht
 Gheheel end' al ghesint met innighlijck ghedacht,
 Sy saegh' de schoonheydt t'saem, van hier, en van daer bouen.

III.

Ick lev' in groote vreught, wanneer ick gheuen mach
 Ghehoor aen mijn ghesanck, het welck alleen wilt singhen
 Van u; en niet een woordt en can mijn hert wtbringhen,
 Oft al veel schoonder stoff' en comt my voor den dach.

Daerom en laet mijn tongh' oock niet te doen beclach,
 Dat zy is veel te swack tot alsoo groote dinghen;
 Nochtans vlieght zy soo hoogh, dat weynigh, die ophinghen
 Soo seer verheuen trap, men in voortijden sach.

Ghelijck de Son, om dauw, en hemelsch-broodt te maecken,
 Wt 'taerdrijcks diepen grondt met een seer vierigh blaecken
 De dompen opwaerds treckt, en die tot nutheydt sticht.

Alsoo moet het gheluydt van mijn' verheuen sanghen
 Oock nemen wt mijn' borst opclimmende sijn ganghen,
 Ghetrocken door het vier, van u claer hemelsch licht.

III.

Soo groote schoonheydt dan will' singhende vereeren
 Mijn wel-ghemoedt verstandt; (vliedt aerdschen lust onvroedt)
 Want soo ghy u claer licht daer in eens stralen doet,
 Sal 'tstracks vereenighen met Godt den Heer der Heeren.

'tIs reden dat het hem verstout' met vreught te keeren
 Van droeue duysterniss' tot licht soo claer en soet;
 Want daer wt rees den lust, die 'tdaer-waerdt toe weer spoedt,
 Alwaer oprechte deught de sielen connen leeren.

Alsoo, te wijl' ick my verheugh, en voed' in 'thert
 'tGhen' dat my door 't'ghelooff van u vercondight werdt,
 Waer door ghy mijn ghemoedt sult eeuwichlijck be-eruen;

Word' ick herboren stracks in soo volmaeckten staet,
 Dat waer't dat niet en ded' nieuw sinnelijck misdaedt,
 Al ben ick sterffelijck, 'k en sou nochtans noit steruen.

V.

Het sinnelijck ghesicht is menighmael in strijdt,
 Met 'tghene dat ons wordt van hemel neer ghesonden;
 Waer door de swacke siel in twijfel wordt bevonden,
 Welck van dees goeden beyd' den mensch oprechtst verblijdt.

Maer naerdemael dat ghy daer aen verschenens sijt,
 Volmaeckt soo,, dat natuer' noch Godt noyt mensch sulcks ionden,
 Soo macht 'tvrymoedighlijck nieuw' wonderen verconden,
 En wordt gansch claer, en bly, van schemelingh bevrijdt.

Want als u groote deught van mijn verwerr'de sinnen
 Ophoudt den scheeuën loop, en wt ghetrouwer minnen
 Den sterffelijcken wil gheleydt door rechter straet';

Dan voel' ick van ghelijck mijn sterffelijck beroeren
 In hemelsch gansch verkeert, en dit leegh dal vervoeren
 Daer bouen; oock soo wordt gansch hemelsch aerdsch ghewaedt.

VI.

Ghelijck de son, van Godt een leuend' ooghe brandigh,
 Soo veel lichamen hoogh, in soo veel hemels claer
 Met haer snel licht doorstraelt, waer door in't openbaer
 Elck toont sijn hel ghesicht met schijnsel veelderhandigh:

Soo schiet u straligh licht in mijne cracht verstandigh,
 Te voor in duysterniss', en alle schaduw' daer
 Gheheelijck wt verdrijft, soo dat het noyt daer naer
 Besmet wordt noch gheblust, door roock oft couw' vyandigh.

Mijn siel, rijck en verciert door soo verheuen licht,
 Is soo doorschijnende, dat die op my 'tghesicht
 Slaet, lichtelijck bemerckt tot u haer groot verlanghen:

Maer dese sterfflijckheydt my noch onwaerdigh maeckt;
 De welcke wtghedaen, verhop' (daer sy naer haect)
 V goedertierenheydt, om haer met ionst t'ontfanghen.

VII.

'kEn can bedwinghen niet mijn tongh' al veel te stout,
 Soo veel in-vallen schoon om spreken 'thert beweghen:
 Hoe wel ick haer voorwend' haer cranckheydt, en daer tegen
 Gheheel oneyndelijck u schoonheydt menighfout.
 Mijn hert dat heeft de schuldt, 'twelck nimmer op en houdt
 Van segghen: 'tghen' ghy cont sy ommers niet versweghen.
 En ghy (o groote Maeght) en laet u niet verweghen
 Dat ghy soo leeghe spraeck' soo hooghen lof vertrouwt.
 V edel hert en will' niet op de woorden letten,
 Maer de begheerte goedt en jeuer daer voor setten,
 Bedroeft, dat ick haer niet en volgh' in mijn ghedicht.
 Want al hoewel de son mijn ooghen doet verflouwen,
 De stoutigheydt nochtans 'tghedacht neemt haer t'aenschouwen;
 Op eenderley manier volgh' ick soo groot een licht.

VIII.

Hoe vele gratien siet m'in die zeeghbaer ooghen,
 Om te versoeten gansch dit droeuigh bitter leuen?
 Wat onghehoorte deught, gansch hemelsch en verheuen
 Soo vele wercken groot en heyligh ons vertooghen?
 Hoe vele goeden mildt, en rijck, niet om verhooghen,
 Ontfanght een suyuer hert, van haer, die Maeght gebleuen
 Is, voor, en naer de dracht; en die Godt heeft ghegheuen
 Dat alle schepsel 'thoofst sal voor haer voeten booghen?
 Sy weten't, daer ghy staet in 'tbinnenst' der ghedachten;
 Sy weten't, die ghy 'thert besit met all' sijn crachten,
 En die op uwe macht met vast betrouwen rusten.
 Sy weten't, die om u all' aerdsche vreught verfoeyen;
 Want sy noch door ghestert', noch door natuers invloeyen,
 En worden oyt verleydt naer sterffelijcke lusten.

IX.

Als Godts almachtigh' handt met een seer wijs bestieren
 Der sterren loop beroert, 'tgheeft een gheluydt soo soet,
 't Welck al den hemel door een vreught oprijzen doet,
 Waer door d'inwoonders all' haers Scheppers grootheydt vieren.

Als ghy (o schoone Maeght) met ooghe goedertieren
 V aensicht t'ons-waerdt keert, soo sien w'in alle goedt
 Verkeeren al ons quaedt, waer door hem jeder spoedt
 Sijn hert, ghemoedt, en siel met deughden te verciere.

En 'tis wel reden oock dat van u vloey' alleen
 All' 'swerelds bystandt, hulp', eer', goedt, troost in gheween,
 Ghemerckt dat ghy tot Godt altijd hebt hert en sinnen.

En gh'lijck de gheesten bly, en saligh het verstandt
 Tot 'tAlderhooghste Goedt altijd in liefde brandt,
 Op eenderley manier u hier de menschen minnen.

X.

Hoort liefde; wilt ghy u tot beter winst' begheuen,
 En u verciere 'thoof met een ontsterff'lijck' eer;
 Laet al u slecht gheweyr, neemt t'haer-waerdt uwen keer,
 Wiens suyuer liefde doet haer minnaers eeuwich leuen.

Ghy brengt door aerdschen lust in swarigheydt en sneuen
 V ydel minnaers dwaes, hoe langher meer en meer:
 Soo ghy nu gade slaet en onderhoudt mijn leer,
 Ghy maeckt altijd verheught die u met vlijt aenleuen.

En niemandt sal u meer te noemen sijn ghesint
 Onstadigh, wreedt, ontrouw, bedriegher; kindt, en blindt,
 Voor een' soo ouden Godt all' namen veel te schandigh.

Ghy sult ghestadigh sijn, bermhertigh, en ghetrouw,
 Oprecht, en oudt-gheiaert, en sien oock, sonder rouw
 En sonder lijden, 'thert in goey begheerten brandigh.

XI.

In 'tmidden 'tgroot verwoedt van d'opgheswollen baren,
 Door clippen groot en cleyn, wordt vanden snellen windt
 Mijn broos schip hoogh en leegh ghedreuen en gheswindt,
 En noch ontsiet hem niet den schipper voortd te varen.

Want hy (o suyuer sterr') door u bly lichts verclaren
 De hauen seker heeft: doch onder wegh' hy vindt
 Hem dickwils noch in noodt, waer door hy iet beghint
 Te twijfelen, en soo leeft hy in groot beswaren.

Maer hy vertrouwt hem vast, dat door u selsaem cracht
 De zee eens stillen sal; want u ghesicht versacht
 Haer dulle rasernij, en seer vervaerlijck tieren.

En dat ghy, ionstigh, sult veranderen in soet
 Al 'tvoorgeleden leedt, en met ghewenschten spoedt
 'Byna-ersoncken Schip ter goeder hauen stieren.

XII.

Gaet bly ghedachten, gaet; gaet by u son verheuen,
 Ghemerckt voor eenen tijdt u ooghen wordt onthouwen
 Dat hemels aenghesicht van u Goddin 'aenschouwen,
 Het welck den hooghsten prijs daer bouen is ghegheuen.

Gaet reyn begeerten, gaet; wilt eeuwigelijck aenclouen
 D'oprechte schoonheydt hoogh, en met een vast betrouwen
 Het hert laet mede gaen, daer noyt en sal vercouwen
 De liefd', en daer door deught is alle quaedt verdreuen.

Gaet, end' en wilt tot my noyt wederomme keeren,
 Maer van nu aen den glans u te ghewennen leeren,
 Daer nimmer gheenen nacht den dach en doet verdwijnen.

Gaet vrijelijck, gaet aen, vermaeckt u in die stralen:
 Want al hoe wel sy nu noch aen mijn ooghen falen,
 Nochtans in u schoon licht sie ick my licht verschijnen.

Maria***by een roose, en by een Lelj vergheleken.***

Schoon Maeght, wiens claerheyds glans het hemels rijck verciert.
 Schoon Maeght, wiens heerlijkheydt de wereldt; prachtigh, viert.
 Schoon Maeght, om uwe deught, Godts Moeder wtuercoren,
 Van wie ghy schepsel sijt; en dochter hoogh-gheboren.
 Schoon maeght, Gods suyuer Bruydt, en huysvrouw wijdt-vermaert;
 Schoon Maeght, die sonder smet, Godt seluer hebt ghebaert.
 In cuysheydt, wiens ghelijck; noyt d'Engheleken en saghen,
 En die alleenlijck hebt in suyuerheydt behaghen.
 Verleent ons, schoon Goddin, beweeght tot alle deught,
 Een hert, en lichaem cuysch, daer ghy u in verheught.
 Verleent ons, schoon Goddin, een onberisp'lijck leuen,
 Gheeft ons, 'tghen' sonder u, ons Christus nauws wilt gheuen.
 De witte lelien, en 'troosen-roodt te saem,
 Sijn u behaghelijck, Schoon Maeght, en aenghenaem:
 Gheeft ons een hert sneeuw-wit; een hert; dat oock, als roosen,
 Met liefelijcken reuck, in eeuwigheydt mach blosen.
 Te weten, dat het sy door uwe witheydt wit,
 En blosigh roosen-roodt, door liefdes groote hitt';
 Op dat ghelijckerhandt het vier, en 'tsneeu, eendrachtigh;
 Te samen strijden vroom, ond'r uwe grootheydt machtigh.
 Op dat, door 'tcoude sneeu, den vleeschelijcken lust,
 En vierighe begheert' in ons mach sijn gheblust:
 En dat de Heete vlam het sneeu soo warm' by maten,
 In ons vercoudt ghemoedt, dat wy de sond' verlaten.
 Sneeu is ons hert oprecht, en ys is ons ghemoedt,
 'tEn sy dat haer 'tscharlaeck van liefde branden doet.
 Peck is het van ghelijck, en swert veel meer dan colen,
 Soo daer gheen suyuer trouw', en liefd' in is verholen.
 Daer sal reyn liefd' in sijn, soo hem het roosen-roodt
 Vermenght met 'tlelj-wit, en staet voor jeder bloot.
 Het een ,, en 'tander dan, schoon Maeght, die sijt te samen
 Gansch lelj, roos, en hof, wilt ons verleenen, Amen.

Sonet.***Op den Kers-nacht.***

HY, die van eeuwigheydt is Godt, en Heer almachtigh,
 Des hoogsten Vaders soon, die alles schiep van niet,
 Wordt heden van een Maeght, hier in dit aerdsch verdriet,
 Gheboren inden vleesch', beweeght door liefde crachtigh.

De Moeder is verblijdt; van d'Engelen eendrachtigh
 Men hoort met soet gheluydt een vrolijck hemels liedt;
 Waer door men daer terstondt van alle canten siet
 Veel Herders, om t'aensien sulck wonder gansch aendachtigh.

Gheluckigh sijt ghy, Maeght, en Moeder hoogh-vermaerd;
 Ghepresen moet ghy sijn, die sulcke vrucht ons baert,
 Waer door wy ganschelijck aen vrijheydt weer gheraecken:

Gheluckigh waert ghy oock, o herders, die 'tgheval,
 Oft wel Godts stemme riep in dien vermaerden stal:
 Gheluckigh all' de ghen', die haere soetheydt smaecken.

Sonet.***Op den Kers-nacht.***

WEL was met een claer licht waerachtighlijck vereert;
 Den nacht, (is'tdatmen hem met naem van nacht mach raken)
 Als ons verscheen de son, die met haer vierigh blaecken
 Des werelds duyster coud' in lichten brandt verkeert.

Nacht, bouen alle nacht in heerlijkheydt vermeert,
 Die 'tslaperigh verstandt ten hemel doet ontwaecken,
 En soo veel gratien rijck in ons verdeylt, die maecken
 Dat ieder een voor daen naer Glorj trachten leert.

Nacht, waer in Godt en mensch, Moeder en Maeght versamen,
 Om ons' verlossinghe alleen, in sulcker voeghen,
 Dat 'tselvs niet en begrijpt der Engelen verstandt.

Ick bidde Godt den Heer dat 'them ghelieu' te voeghen,
 (Ghemerckt ick te vergheefs mijn tongh' ontdoe den bandt)
 Dat met een suyuer hert ick u eer' naer 'tbetamen.

Sonet.***Op den dach vande onnoosele kinderkens.***

OP heden, t'aller sijd' omringht met bloote swaerden,
 Van de dienaeren straf Herodis, gansch verwoedt,
 Door groote wreedigheydt, in haerlie'r eygen bloedt
 Veel cleyne kinderkens hun doopsel, droef, aenvaerden:

En in haers Moeders arm, daer s'hun oock niet en spaerden,
 Aen de borst', daer vergheefs sy sochten haer behoedt,
 En onder sulck gheschrey, dat licht het herdst ghemoedt
 Beweeght hadd', bleuen sy doot wtghestreckt ter aerden.

Wat seggh' ick doot? niet doot; want sy aen Godt den Heer,
 Die alles hier bestiert, sijnd' opgheoffert, teer,
 Ghelijck reyn Lammerkens, onnoosel suyghelighen;

Daer bouen weyden nu by sijne kudden bly,
 Met soo veel sterren claer seer schoon verciert, als sy
 Hier eertijds wonden roodt voor sijnen Naem ontfinghen.

Sonet.***Op den dry-Koninghen dach.***

O Vande baringh' groot sterr' bod'schappersche licht,
 Die in het oosten schoon vertoond' u stralen gloedigh,
 Vercoren leyd-sterr' trouw voor de dry wijse vroedigh,
 En van de lichters hoogh de claerste van ghesicht.

Och! sal 'toyt wesen, dat (ontladen 'tswaer ghewicht
 Der sonden) dit verstandt doorstrael' u oogh' behoedigh;
 Alsoo dat ick u volgh', en t'eynd' mijns reyse spoedigh,
 Vind' dien Heer die my roept van 't alderhoogst ghesticht?

Maer desen mijnen wree'n, Herodes, met beswaren,
 Soeckt my te houden vast; en doot d'onnoosel scharen
 Van mijn ghedachten ionck, och-laes! met straffer handt:

Nochtans hop' ick, en in de cribb' van mijn'n lichaeme,
 Aenbidd', en offer hem voor ghift' slecht, onbequaeme,
 Goudt de siel, wieroock 'thert, en Myrrhe het verstandt.

Tvvee Sonetten.***Op den Sinxen-dach.***

WAt licht verschijnt ons daer? 'tsijn Goddelijcke stralen!
 Ia seker! 'tis Godt selfs! Het is Godts hooghen Gheest,
 Sijn liefd', en leuendt vier, waer door wy onbevreesd,
 Ten hemel vlieghende, verlaten 'swerelds palen.

Maer wat gheluydt is dit van alderhande talen?
 Ick sie, 'tis al verheught, de minste, met de meest'.
 Floecks aen, maeckt u ghereedt, helpt vieren dese feest',
 Soo mach Godts wonder werck oock in u siele dalen.

Roept den Vertrouster aen, ghy siet hem nu bereydt;
 Ghy siet hoe hy sijn ionst aen ieghelijck verbreydt;
 Ghy siet hoe hy ons schenckt sijn seuen rijcke gauen.

Hy is der menschen hulp', verlichtingh', vred', en rust';
 Hy can ons' siel versa'en met Goddelijcken lust;
 Hy brengt door sijnen windt ons schip ter goeder hauen.

Sonet.

GHEEST, van wie alle gheest ontfanght verroer, en leuen;
 GHEEST, die, om ouer al te spreiden uwen naem,
 Maeckt' uwer boden tongh' tot alle tael bequaem,
 Waer door 'tlicht des gheloofs de werelddt is ghegheuen.

O! Goddelijcken GHEEST, van eeuw' tot eeuw' verheuen,
 Wt wie den vrede spruyt, met alle deught lof-saem,
 Waer sonder niemandt u can wesen aenghenaem:
 GHEEST, die u mildigheydt ons toont in gauen seuen.

Stort u doorstraligh licht in ons verblindt verstandt;
 Ontsteekt ons' herten coudt met uwer liefden brandt;
 En ons' lichamen cranck wilt door u cracht verstercken:

Den VADER laet door u ons weten, bidden wy;
 Den SOON ons kennen doet: ghelooouen oock, dat ghy
 Sijt haerder beyder GHEEST: en ons gheloof bewercken.

Sonet.***Opden goeden Vrydach.***

Siet hier den dach, dat d'hoogste minnaer goedt
 Ded' door sijn dootd sijn wel-bemide leuen:
 Die dese dootd in 'thert niet draeght gheschreuen,
 Die moet van stael wel hebben het ghemoedt.

Maer wie can doch voelen dit lijden soet,
 En is de siel met liefde niet doordreuen?
 Stort dan, o Heer! om haer dien brandt te gheuen,
 In ons den gheest van u vier met der spoedt.

Mijn ooghen schreydt van sijn dootd 'tdroef ghedacht;
 Mijn rhijmen singht den lof van sijne cracht;
 En ghy mijn hert aenroept hem om ghenade:
 Hoe onwinbaer is mijnen Coningh groot!
 Wat winst heeft hy ghedaen met sijne schade:
 Die steruende triompheert ouer dootd.

Sonet.***Ter eeren van het alderheylighste Sacrament.***

GHewaerdicht u mijn huys tot woonplaets wtvercoren
 Te wesen goeden Heer; en als is 'tvuyl, besmet,
 Versmaedt het niet, maer eer verciert, en suyuert het
 Met de schoon stralen claer ws ghenaed' ingheboren.

Ghy hemels broodt, waer door ons comt een spijs te voren,
 Een spijs, die de siel verheught, voedt, en maeckt vet;
 Gheeft cracht en sterckte, die in 'teeuwigh leuen set
 Den ghenen, die in u laet al sijn quaedt verloren.

En is dat niet voorwaer d'onnoosel slach-offrande,
 Die den Vader versoend', en wischt' wt ons misdaedt,
 En ons van steruelijck in hemel Godlijck maeckte?

Is dat den ghenen niet, die de wereltd vermande?
 Daer 'tmenschelijck gheslacht aen vrijheydt door gheraecte?
 Die ieder opende des hemels enghe straet'?

Den strydt Tusschen David ende Goliath.

HY te vergheefs hem sterck te wesen melt,
Die daer verblindt met gramschap buyten zeden,
Niet en bemerckt hoe weynigh 'tgroot gheweldt
Baet, als de cracht niet wordt bestiert door reden.
D'ootmoedighe swackheydt, hoe seer bestreden,
Altijdt beschermt wordt door d'almachtigh' handen:
Maer het verwoedt, en hooghmoedt onbesneden
Valt onverhoeds in verlies, en in schanden.

Noch door 'tgeschut, noch door 'tscherpsnijdigh swaerd,
Door grachten diep, door hooghe vest, noch toren,
En can gheensins den boosen sijn bewaert,
Waer van de wraeck' is byden Heer ghesworen.
De beken snel vallen ten eynd' verloren;
Den eyck, hoe wel op hooghen bergh verscheyden,
En heeft des gheen meer seker plaets vercoren,
Dan 'tboomken teer, dat daer wascht inder weyden.

O grooten Godt, Godt die ick singhen will',
Ick bidd' u doch spant van mijn harp' de snaren;
Niet om het Griecs, oft het Troyaens gheschil
Te roemen, maer den Herder ionck van iaren:
Den ghenen, die hem stellend' onervaren
Teghen 'tgheweldt des Philistijns verwoedigh,
Bewees hoe seer haer machtigh mach verclaren,
Onder u handt een cleynigheydt ootmoedigh.

Den Philistijn, en 'tvolck van Godt den Heer
Seer naer by een op twee gheberghten laghen;
Alhier soo lach den leygher der Hebreer,
Daer hadd' sijn heyr den Philistijn gheslaghen:

Als in fijn stael claer-blinckend', alle daghen
 Een heldt vermaert, wt 'tleygher der tyrannen,
 Beroepen quam, om lijf voor lijf te waghen,
 De cloeckste van all' d'Israelitsche mannen.

Tot veertigh mael was desen stouten heldt
 Al te vergheefs wt sijne tent' ghecomen
 En niemandt hem om wederstaen en stelt;
 Des Saul bedrijft een droefheydt wtghenomen
 Waer is hy nu (seydt hy) die hem beroemen
 Derf teghen dees versmaedtheydt te gaen strijden?
 Mijn dochter schoon belou' ick aen soo vromen,
 En van tribuyt sijns Vaders huys te vrijden.

O Israel, eertijds een volck vermaert;
 Waer was alsdoen die vromigheydt verheven;
 Waer me ghy dick te bouen comen waert.
 De aldervroomst', en haer berooft van 'tleuen?
 Och! 'tmoest wel sijn dat eenigh quaedt bedreuen
 Beroepen hadd' tot wraeck' de hooghe Godtheydt,
 Ghemerckt u hert soo seer nu comt te beuen
 Voor eenen pracht, en Philistijnsche sotheydt.

Men siet alsoo in vrees' in hagen vlien;
 Verborghend' haer, de duynen soo ootmoedigh,
 Als sy van verr's den Arendt op hun sien
 Van inde locht hoogh nedervallen spoedigh:
 Den wreedden dan met vleughelen verwoedigh,
 Sietmen nu hoogh nu neerwaerds weder swacken,
 En cretsende met sijne clauwen bloedigh,
 Rent al rondom de doornachtighe tacken.

Sulcks verтоond' hem den Crijgher trotsch; en hy,
 Die hadd' ghesien de grootheydt van sijn leden,
 By een coloss' mocht hem ghelijcken vry,
 Oft toren hoogh, die te veld' soude treden.
 Sijn lichaem was van bouen tot beneden
 Met schelpen dick ghewapent, en beslaghen;
 Het yser doen en was-men niet, als heden,
 Soo seer ghewoon ter oorloghen te draghen.

Sijn Helmet claer, als eenen blicksem, straelt,
 Waer aen men sach een groote pluym gheheggen;
 In sijnen schildt stondt Nembroth wtghemaelt;
 Een groote speyr sach-men sijn handt beweghen:
 Dus toegherust, tracht hy door honderdt weggen
 Op hem te veld' de Ioden wt te locken:
 Maer Israel blijft in sijn tent', versleghen
 Van vyandt so gheweldigh en door-trocken.

O (seyde hy) slecht vliedende gheslacht,
 Dat wel mach by bloo hinden sijn gheleken;
 Die u landt hebt verlaten en veracht,
 Om met den ploegh ons aerdtrijck te doorbreken.
 Waer is dien Godt? waer is dat hert besweken,
 Dat eertijds u soo verre ded' verstouten?
 Siet hier den arm, die soo veel leeds sal wreken,
 En u wel haest bekennen doen u fauten.

Ick ben de ghen', die met dees handen sal
 My maecken wech naer d'hemelsche woonsteden.
 Wie van Go'en, oft vande menschen all'.
 Sal doruen dan den ganck my ondertreden?

O sot volck, die naer soo veel ydel eden,
 En wond'ren valsch lichtvaerdighlijcken hooren:
 Ick en ben niet om door soo slechte reden.
 Soo haest ghevat te worden byder ooren.

Waer is hy nu, die eertijds streedt voordy?
 'kSeggh' hem, waer van de Ioden soo veel houwen.
 Waerom en comt hy nu niet teghens my,
 Die niet dan op mijn cracht en hebbe' betrouwen?
 Armen soldaet, die eer langh sult aenschouwen
 Met een rooy beeck dees velden ouerdreuen,
 Ghy hadt u bet, in u woestijn ghehouwen,
 Daer ghy by dauw, en water pleeght te leuen.

O lustigh volck, o krijghers stout en herdt,
 In eenigh bosch, oft bergh, in voordeels palen:
 Is 'tuwen Godt, oft is 'tghebreck van hert,
 Dat u verbiedt te veld' op my te dalen?
 Een hert; dat cracht en vromigheydt verstalen,
 En laet hem niet met stercken wal besluyten:
 Schiet dan de deught in iemandt haere stralen,
 Siet hier in 'tveldt is hy die hem roept buyten.

Gh'lijck in een perck, omringht zijdt ende wijdt
 Van 'tledigh volck, op eenighe bly daghen,
 Den wreedden stier, ghewesen tot den strijdt,
 Sijn crulligh hoofd gaet hier en daer langhs draghen:
 Den Philistijn, die in strijdt heeft behaghen,
 Trotserende met dreyghementen roemigh,
 Swiert soo de pluym van sijn helmet by vlaghen,
 En vult de locht met lasteringhen schroomigh.

'Hebreeuwsche heyr verschrickt tot dese mael,
 Met een doot-verw' heeft sijn aensicht bestreken;
 En riep tot Godt met een ghemeyne tael,
 Heer! wilt doch nu den stouten hooghmoedt wreken
 Van desen wree'n, die dreyght u volck besweken.
 Alsdoen den Heer beweeght sijn recht'-handt goedigh,
 En gaff de sijn' van sijn ghenaed' een-teecken,
 Ter slincker handt slaend' eenen donder spoedigh.

En al terstondt men daer verschijnen sach
 Een Herderken, ghelijck van Godt ghesonden.
 De Knapsack dweers op sijnen rugghe lach,
 Den slingher was om sijnen arm ghewonden.
 De heyren beyd', die daer rondomme stonden,
 Verwondert, hem al vast aensiende bleuen;
 Als, met een hert van alle vrees' ontbonden,
 Hem tot den strijdt den Herder gaet begheuen.

Maer als den Reus' hem quam te sien van verr's
 Betredende soo cloecklijck de landouwen;
 Aensach hy hem al lachend' ouer dweers,
 Nauws moghende de pijn van hem t'aenschouwen.
 Daer naer terstondt, met een verwaent betrouwen,
 Hem stellende in een verwoedt vervaerlijck,
 Hief hy sijn hoofd, en met een stem om grouwen
 Riep hy tot hem dees woorden openbaerlijck.

Seght my cattijf, moe van het leuen soet,
 Cley'n stuckskén mans, tot mijnen wil verwesen;
 Wie uwen vrindt u hier doch comen doet,
 Om rauen aes wel haestighlijck te wesen?

Ghy doet my schand', o creatuer mispresen,
 Als ick u sie; nochtans soo sult ghy steruen
 Door mijnen arm, (o gheval wt ghelesen!)
 Om uwen roof een kerck te doen be-eruen.

Waerom en comt hier nu niet in het veldt
 Den vromen Saul, en doet sijn sperre beuen?
 Oft Abner sterck, oft Ionathan den heldt,
 Aen wie den bogh' heeft soo veel eer' ghegheuen?
 'tIs daer, 'tis daer, daer haer mijn cracht verheuen
 In baeyen moest', niet tot dit slijck haer keeren,
 Dat mijne winst' een schand' sal doen aenleuen,
 En door sijn doot sal sijnen lof vermeereren.

Ha! groote beest', andtwoordt hy onversaeght,
 Mijn hert verstout door u hooghmoedigh spreken;
 Want Godt, aen wie u lasteringh' mishaeget,
 Die is den schildt van mijn hop' onbesweken:
 Sijn handt alree is t'uwærds wtghesteken,
 Om u groot lijf gansch te vernielen vaerdigh:
 En siet my hier, die om u 'thoofte te breken,
 Ghesonden ben van sijne wraeck' rechtvaardigh.

Des Reus' alsdoen schijnt dat van gramschap berst,
 En schuymende als eenen hondt verwoedigh,
 Seer schrickelijck op sijne tanden knerst:
 En fronsende neus', voorhoofte, ooghen bloedigh,
 Lasterde Godt, den Hemel, en 'tLicht gloedigh.
 Met woorden eerst dus onder haer sy streden:
 Daer naer in haest, met eenen ganck cloeckmoedigh,
 Verscheydentlijck sy op malcand'ren treden.

Den Philistijn, verblindt door groot verwoedt,
 Beweecht sijn cuds', en comt met herten brandigh;
 Met open mondt, en onbestierden voet,
 Voortbrenghende de coude vrees' vyandigh:
 Maer eenen ganck den Herder meer verstandigh
 Ghebruyckende, omringht den vyandt hooghe,
 En loosselijck den windt, en d'aerde sandigh,
 Met oock de Son, stelt hy hem rechts in d'ooghe.

Gh'lijck m'aenden voet van eenen toren sterck,
 Die men daer soeckt te worpen langhs der weyden,
 Den Pionier met schuppen siet in 'twerck,
 Om eenen wech voor 'tlaet-cruydt te bereyden:
 Niet andersins door een seer langh omleyden
 Den Herder loos lonckt met den hoofd' gheneghen,
 En is altijd op sijn hoed' voor den Heyden,
 En sijn swaer' cuds' ontspringht in alle weggen.

Den grooten heldt, van dweers, en ouer cruys,
 Swiert sijnen arm, met een cracht onghenadigh;
 En scheurende de locht met groot ghedruys,
 Ghingh nemen eyndt van desen strijdt soo schadigh:
 Als vanden Heer de rechterhandt weldadigh
 Weyrt vanden slach het schrickelijck ontmoeten;
 Die op het veldt neervallend' onghestadigh,
 Schoer 'taerdtrijck voor des cloecken Herders voeten.

Die daer ghebooght op sijne knien, verhit,
 Met vasten voet hem eyndelingh gaet gronden;
 Ghelijck als Godt, als hy tot ons-waerdt schiet
 'tWraeck-ghierigh vier van 'swerelds boose sonden:

Den stercken Iod' alsoo tot twee dry stonden
 Omdraeyende den slingher sonder schuyuen,
 Heeft het gheschut wt sijn gheweyr ghesonden,
 Met een gherucht dat door de locht ghingh snuyuen.

In 'tvoorhoofd rechts, daer den worp was ghemickt,
 Drückt hem den steen van desen wijdt-vermaerden:
 Den toren hoogh tot dese mael verschrickt,
 Met eenen val gheweldigh sinckt ter aerden.
 Den winnaer cloeck gaet hem terstondt aenvaerden,
 En maeckend' hem met sijns selfs mes aen 'tsaghen,
 Windt met den hayr', om prijs van meerder waerden,
 Rondom den arm het groot hoofd afgheslaghen.

'Hods-volck alsdoen, dat de vrees' van den nootd
 Noch in sijn winst' de schudden ende beuen,
 Comt wt sijn heyr, en vanden Herder groot
 Verseyndt den lof ten Hemel-waerdt verheuen.
 Den Philistijn met bleecken vaer doordreuen,
 Keert sijnen rugg', en neemt de vluchte schandigh,
 Verlatende 'tcoudt lichaem, sonder leuen,
 En sonder naem, op 'tveldt bebloedt en sandigh.

Mijn Rhijmen singht d'ontsteruelijcke eer';
 Waer naer ghy hebt alree begonst te trachten;
 'tWelck u sal sijn al onghelijck veel meer
 Lof en gheluck, dan een clucht niet om achten:
 Want al hoe wel u dicht stondt te verwachten
 Te worden tot verghetentheydt ghedronghen,
 Soo hebt ghy nu veel heyligher ghedachten,
 Dan die den strijdt van Troyen heeft ghesonghen.

**Op de ongestadigheyt der VVereldscher saecken.
Ode.**

Niemandt voor 'taflijuen
Machmen g'luckigh schrijuen.
'tOnghestadigh lot
Verheft sich, en neder
Valt daer naer, en weder
Climt in 'shemels rot.

Den nacht licht-behoeuigh,
Met sijn schaduw droeuigh,
Deckende de locht;
Van des hemels palen
Doet seer soetiens dalen
Den slaep met ghenoeght.

Daer naer machmen mercken
Den dach nut om wercken,
Met sijn stralen dicht:
Die des werelds eruen,
Met verscheyden veruen
Schildert, en verlicht.

Als den winter vluchtigh,
Die in ijs doorluchtigh
'tWater stollen doet,
Vande sture winden
De cracht gaet ontbinden,
En het groot verwoedt:

Dan sietmen gheschoren
D'aerde, van te voren
Groentiens inden dosch;
En den windt hoogh-moedigh
Waeyt al om verwoedigh,
Blootende het bosch.

Daer na comt 'tschoon weder,
'tWelck de aerde weder
Groentiens maeckt en rouw:
Doch niet langh 'tverwarmen;
Macht verwacht, och armen,
Weer een ander couw.

Alsoo wederkeeren,
Met volghende keeren,
Den dach en den nacht:
Alsoo sietmen lijden
Alle des Iaers tijden,
En nieuw' men verwacht.

D'eerste eeuw' Ionck-iarigh,
In all's wanckelbarigh,
De lenten ghelijckt:

Daer naer comt den somer;
Dan is de herfst aencomer,
Die voor winter wijckt.

O! saeck' om beclaghen,
Hoe cort sijn de daghen
Van des menschen tijdt?
Die, sonder t'aenschouwen
Het licht, met benouwen
Wordt dick 'tleuen quijt.

Onder 'tgroot omvanghen
 Des hemels bree ganghen
 Loopt den tijdt met vlijt:
 Theaters, Colossen
 Sijn verwoest als bosschen,
 Ouermids den tijdt.

Waer sijn nu ghebleuen
 De muren verheuen
 Van Troyen vermaert?
 Iliion is, soo men
 Menigh hof van Roomen
 Seydt te sijn, in d'aerd'.

Beken, en riuieren;
 Met een grouwsaem tieren,
 Loopen nu, alwaer
 Eertijds hooghe rotschen
 Schenen te staen trotschen
 De hemelen claer.

Berghen hoogh ghebleken,
 Sietmen vergheleken
 Met het leeghe woudt:
 Steden schoon ghebloncken,
 Sietmen nu verdroncken
 Door de baren sout.

Landen, ende Rijcken
 Heeftmen sien beswijcken,
 En opcomen me:
 Volcken ende Staten,
 Haer wetten verlaten,
 Volghend' ander ze.

O! ghy hert hooghmoedigh,
 Die 'tgheluck voorspoedigh
 Alle vrees' verdooft;
 Aen u trotsigh treden
 Schijnt ghy 'shemels steden
 Te raecken met 'thoof:

Maer u seyl, o dwasen,
 Door ionst' opgheblasen,
 Leght te neder vry;
 Den hemel onstadigh
 En sal niet ghenadigh
 Altijdt wesen dy.

Hoe! en weer ghy niet dan,
 Dat min het slecht riet van
 'tOnweer wordt ghepijnt,
 Dan een hoogh-vermaerde
 Eyck', oft bergh, die d'aerde
 Te verachten schijnt?

Hoe hoogher gheseten,
Van 'tgheluck versmeten,
Hoemen leegher valt;
Hoe vromer ghesellen;
Comt haer sieckte quellen,
Hoe 'taensicht meer smalt.

M'en hoeft d'oude boecken
Niet te gaen doorsoecken,
Tot ghetuygh' hier van;
Want ons' eyghen tijden
Sietmen claer belijden
Wat dat hoogheydt can.

Saligh en ghepresen
Moet hy dan wel wesen,
Saligh menighfout,
Die 'teerghierigh blaten
Hebbende verwaten,
Hem te vreden houdt.

**Gheestelijck Bruyloft-ghedicht ter eeren van Maria de la Flier.
Haer begheuende op het Begghijn-hof binnen Antwerpen.**

Tydt-schrift.

*Vaert VoorDt., In DeVghDen., sChoon;
u wordt., der vreughden., croon.*

DEn ghenen die bemerckt de wereldlijcke boosheydt;
En die wel innesiet de menschelijcke broosheydt;
Sijn groot' allendigheydt, en noodighlijcken strijdt,
Met de onsekerheydt van sijnen corten tijdt:
Wiens dach maer eerst verschijnt, en is terstondt gheleden;
Die, als een bloem op 'tveldt, wtspruyt, en wordt vertreden,
Ghelijck de schaduw' vliedt, en noyt in eenen staet
En blijft: oft als den roock, die door de locht vergaet;
En als een bobbel licht, die m'haestigh siet verdwijnen.
De werelt t'ander sijd', die in haer eerst verschijnen
Haer toont seer aenghenaem, behaeghelijck, en soet;
Met smeeckende ghelaet, belouend' alle goedt;
'tGaet al met blijschap voort, m'en hoeft niet quaeds te sorghen:
Maer in 'tgrasch leyt de slangh' seer loosselijck verborghen;
'tVenijn steeckt inden steert. Sy is bedrieghelijck,
Argh-listigh, en gheveynst, cort, en verganckelijck;
Seer soet aenlockende; maer ydel, onghestadigh,
Quaedt-grondigh, Goddeloos, wraeck-ghierigh, onghenadigh,
Ondanckbaer, onghetrouw. Als yemandt meest te sijn
Beionstight meynt van haer, dan keert sy haer aenschijn;
Dan toont sy haren aerdt, en sal hem gansch verlaten.
Sy seydt den mensche toe wellust, hoogheydt van staten,
Rijckdom, en ouervloedt, lanck leuen, voorspoedt, eer':
Maer hoe sy meer belooft, hoe s'hem daer naer veel meer

Belast met swarigheydt. Daer teghen sal s'hem gheuen
 Schand', armoed', teghenspoedt, allend', en daer beneuen
 Sorgh', quellingh', ongheval. En soo sy hem noch iet
 Toelaet; sijn vreught is meest ghemenghelt met verdriet:
 Veel bitters, weynigh soets. En oft hy 'tschoon vercreghen
 Al heeft naer sijnen wensch; altijd is hy gheneghen
 Tot voorder; noit en is sijn onghedurigh hert
 Versadight, voor dat hy leyt inder aerden swert.
 Noyt en verleent sy hem volcomen rust', noch vrede,
 Voor dat de doodt hem doet veranderen van stede.
 Die dit, seggh' ick, bemerckt; en met een rijp verstandt
 Doorgrondt, en ouerleyt, en can niet sonder schand'
 Aflaten (oft hy moest van deught wijdt sijn verschouen)
 V cloeck voornemen hoogh te prijsen, en te louen,
 Seer wijs-bedachte Maeght; die onder 'tschoon ghetal,
 Ghetal, 'twelck IESVS soet altijd beminnen sal,
 Gheroepen, sijn ghesint de wereldt te verlaten,
 En haeren valschen schijn, en onverstandigh blaten
 Te treden met den voet (all' haer ghenucht, en lust,
 Haer wanckelbaere vreught; en woelen ongherust
 Min achtende dan stof) gheensins daer toe ghedwonghen;
 Niet door wanhop', ghebreck, oft armoed': maer ghedronghen,
 Ghestiert, en aenghevoert door een oprechte deught;
 Door een liefd' ongheveynst, en ieuere, om tot vreught,
 En rust' in eeuwigheydt door strijdt te moghen comen.
 Daerom, vercoren BRVYDT; hebt ghy nu voorghenomen,
 Tot uwen BRVYD'GOMS dienst, die u oprecht bemint,
 En is allen noodt u by te staen ghesint,
 In dees vergaderingh' u willigh te begheuen;
 Om daer Gods-dienstighlijck, en Gheestelijck te leuen,
 In all' ootmoedigheydt, ghehoorsaemheydt, eendracht,
 Malcand'ren helpende; bereydt dach ende nacht,
 Noyt wesende vermoeyt. Waer van? moecht iemandt vraghen:
 Misschien een groot ghewicht, onlijdelijck om draghen,

Op uwen hals gheleyt? Neen, neen, verr' is 't van daer;
 Gheen pack, noch gheenen last en valt den minnaer swaer.
 Liefd' en is onder 'tiock gheensins ghewoon te suchten.
 'tVerandert al in soet, het lacht al met ghenuchten,
 Den ghenen, die de borst, in IESVS liefde swilt,
 En die een suyuer vier 'tmerch inde beenders smilt.
 Sulcks bidd' ick, ende wensch' met binnenster ghedachten.
 Ghy nu, o Moeder hoogh, en Maeght van grooter machten;
 In wie de gratj is ghestort in ouervloedt,
 Die ghy aen ons verdeylt met een handt mildt en goed;
 Wiens voeten noyt tot hulp' van iemandt en vertraeghden:
 Ghy, met u liefste Kindt, d'eer', en de croon der maeghden;
 Wiens lof, prijs, eer' en can wtspreken gheenen mondt:
 Bevestight mijnen wensch; door-schiet haers herten grondt
 Met 'taldersoetste vier van uwe claerste stralen:
 Doet uwer liefden brandt inde borst' neder dalen
 Van dees iev'righe Maeght, die hy gheroepen heeft,
 Die met den hooghen Gheest, en Vader eeuwich leeft.
 Gheeft haer van daegh' tot daegh' noch vierigher te werden;
 Verleent haer tot den eynd' haers leuens te volherden:
 Op dat sy naerderhandt ghenieten mach de vrucht'
 Van her volstandingheydt, in eeuwighe ghenucht',
 Als 'tonweer, en den storm sal wesen eens ghelegghen:
 Naervolghende het Lam; waer 'tgaet, in alle wegghen;
 Als haeren Bruyd'gom waardt: die haer alsdan voor loon
 Het hoofd verciereren mach, met de Maeghd'lijcke croon,
 Om hem met meerder eer', en waerdigheydt te louen;
 Vry, sonder anghst, oft noodt, gheplant in 'sHemels houen,
 (Daer ghy claer-blinckende, ghelijck een Lelj wit,
 En aenghenaeme Roos', verheuentlijcken sit,
 Tot uwen Bruydegoms, en ws Soons meest behaghen)
 Ghelijck een schoone FLIER, soet-reuckigh, t'gheenen daghen

Verslenschelijck; altijd fraey, versch, groen, en in ieught,
 Om met de Enghelen, in blijschap, en in vreught,
 Sijns bruylofts soete spijs' en Hemels-dranck te smaecken:
 Waer toe Godt ons verleen' all' t'samen te gheraecken.

Sonet.

M et een cloeckmoedigh hert,
 A envaerdt dan desen staet,
 R uymt alle swarigheydt;
 I et waer', dat wederhiel
 A ensiet den grooten loon,
 D er glorien eeuwiglijck,
 E en mensch, die deughdelijck,
 L aet alle aerdsch ghedacht,
 A l schijnt het in 'tbeghin
 F raey, lieflijck, ende soet;
 L oopt sonder omme sien,
 I n uwen Bruyd'goms naem
 E n met sijns Moeders hulp',
 R oept haer aen, en ghy wordt

M et een oprecht ghemoedt,
 A chtbaer, en hoogh verheuen:
 R asch, of daer noch ghebleuen
 I n eenigh uwen voet.
 A enmerckt dan ouervloedt
 D ie Godt heeft toegheschreuen
 E n suyuer leydt sijn leuen:
 L icht! volght de Maeghden vroedt.
 A rbeydigh, 'tsal haest werden
 F lauwt ghy niet in 'tvolherden.
 L oon iev'righ, naer den prijs.
 I s't dat ghy moet beghinnen;
 (E ert haer) sult ghy hem winnen:
 R eyn, Suyuer, Heylich, Wijs.

Dobbel Tijdtschrift.

*VAn LIChaeMs VIIVer, reIIIn Van herten, ooCk Van LeVen
 heILICH, VIIIs Van gheDaCht: Dees Vler VVILL' goDt V gheVen.*

Laudate pueri Dominum.

1. LOoft kinderen den Heer, en looft den naem des Heeren.
 2. Den Naem des Heeren hoogh van nu tot aller keeren
 Moet sijn ghebenedijt. 3. Van daer de Son opstaet,
 Tot daer sy nederdaelt, sy prijsbaer vroegh en laet
 Den naem des Heeren groot. 4. Verr' bouen alle volcken
 Verheuen is den Heer, en door de vochte wolcken,
 Verr' bouen d'Hemels is sijn glorijschoon en rijk.
 5. Wie isser onsen Heer, en onsen Godt ghelijck,
 Die daer is woonende in de verheuen steden,
 En die in Hemel, en op aerdtrijck hier beneden
 D'ootmoedighe' aene-siet? 6. Die vander aerden weckt
 Den ghebrecklijcken cranck, en wt den dreck optreect
 Den armen, 7. Op dat hy hem stell' by d'Hoogh-gheboren,
 En edel Vorsten groot van sijn volck wtvercoren.
 8. Die wonen doet in 'thuys d'onvruchtbaer', op dat sy
 Van vele kinders word' een goede Moeder bly.

Madrigale.

Ter eeren van Sinte Caecilia.

Siet hier dees wijse Maeght, de Bruydt des Heeren.
 Comt laet ons haer ver-eeren,
 En laet ons sanghen t'haren prijse dichten.
 Cranssen laet ons op haren hoofde vlichten.
 Laet ons haer altydt louen,
 Want sy van Godt hier bouen,
 Voor loon, de croon, der glorijschoon heeft ontfanghen.
 O! alderhooghst verlanghen.
 Met stemmen singht verheuen:
 Eeuwighlijck sal de Maeght CAECILIA leuen.

Sestina.

DEn ghenen die begheyrt met treffelijcken naem
 Te bouwen eenigh werck verheun op der aerden,
 Voor al sal 'tgrondighen op eenen vasten steen;
 Op dat tijdt, die vernielt, en doet te niet hier al,
 Het selfde niet en brengh' seer lichtelijck ten eynd',
 Maer op dat 'teuwighlijck hier blijuen mach in leuen.

Soo ick, om onderhoudt te gheuen aen mijn leuen,
 En my te cieren eens met eenen goeden naem,
 Ghelijck die dolende tot een onseker eyndt,
 Gaet nacht en dach verspreydt op zee en op der aerden,
 Van alle Hemels ionst verlaten heel end' al,
 Soecht ick, doch stellen noyt my con op vasten steen.

Ten eynde my verscheen voor ooghen desen steen,
 Die alle selsaem deught hier onderhoudt in leuen,
 Door ionste van dien Heer die daer bestiert den Al;
 Misschien om my te doen vercrijghen een'ghen naem,
 En oock misschien om my te nemen vander aerden,
 Mijn wegghen stierende tot een doorluchtigh eyndt.

En, is nu alle dingh gheschapien met sijn eyndt,
 Soo can men lichtelijck bemercken, desen steen
 Te wesen voortghebracht, om ieder op der aerden
 Te gheuen vred' en rust', en saligheydt, en leuen.
 Wel reden is het dan dat ick in sulcken Naem
 My vast te stellen soeck', die onderhoudt den Al.

Alsoo hebb' ick voor my ghenomen heel end' al,
 Op hem te rusten vast, bevelend' hem mijn eyndt;
 Behoudens dat ick hebb' verdient soo hooghen naem:
 Want d'eyghenschap en cracht van sulcken schoonen steen

Can ieder gheuen hop' van een glucksaligh leuen,
'tWelck meer vruchtbaerigh is dan wel-ghebouwde aerde.

Danck, hebb' die my alhier ghebrocht heeft op der aerden,
Om te doen sijn bemint van die bestiert den al.
Nu mach mijn leuen dan sich vrijlijck noemen leuen;
Mijn eyndt mach sich nu oock wel heeten waerdigh eyndt,
Ghemerckt dat ick mijn hop' bouw' op alsulcken steen,
Waer van men hopen mach voor eeuwigh eenen naem.

Die tot een waerdigh eyndt Wilt brenghen sijnen naem,
Moet laten alle aerd', En steunen sijn heel leuen
Op desen vasten steen, Waer op dat staet den al.

Sonet.

Tot de quaedt-sprekers, ende Const-lasteraers.

WAt dulheydt, Wat verwoedt van honden volght ons naer,
Met basschende gheluydt, als die het wildt opiaghen?
Och! moeten wy, ghelijck Actaeon, dan verdraghen
Soo vele tanden boos, en soo veel wonden swaer?

Maer wie heeft doch de schuldt? welck' is doch d'orsaeck'; daer
Wy nimmer in het bosch Diana naeckt en saghen?
Oft mercken sy, dat wy iet vanden Beuer draghen?
Waer wiens roof hittigh is d'onmenschelijcke schaer'.

Gaet, honden, verr' van ons dooy prijnen elders soecken:
Wy leuen, Godt sy lof, wy leuen, en met lust,
En nieuwen moedt altydt tot const' wy ons vercloecken,

Van alle schandlijckheydt bevrijdt, en wel gherust;
Die u aenleuen mach: doch, onder goe verstanden,
Men u veel ergher acht, dan seluer all' de schanden.

Eer'-Ghedichten.

Sonet.

*Op het haestigh overlijden van den Alder E. Heer, mijn Heer Iohannes
Miraevs, Bisschop van Antwerpen.*

GRooten MIRAEE, die met onwinbaeren voet
Ten hemel sijt ghegaen wt u broos' aerdsche leden,
En met dat goedt, 'twelck ghy altijd bemind', in vreden
Versaemt, gheniet den loon van u oprecht ghemoedt:
De wereldt, die haer schaey nu eerst voelt en bevroedt,
Gaet, droef, verhalende all' u voogaende zeden,
En d'aderlaetste uer', dat ghy van hier beneden,
Naer saligheren stoel de vlucht naemt met der spoedt.
Antwerpen dat beclaeght sijn wtgheblusts licht;
V ondersaten, die u Vaderlijck ghesicht
Hiel minlijck in ontsach, betranen haere wanghen.
Ghy, oft oock ons geschrey soo hoogh te vlieden quaem',
Versoet den grooten rouw, 'twijl' ick mijn droeue sanghen
Toe eyghen' waerdighlijck aen uwen hooghen Naem.

Sonet.

Ter eeren vanden E. Heer, Ioost de Harduyn.

VLicht naerstigh, Musen, vlicht met u sneeu-witte handen
Nieuw' Lauwer-cranssen groen, voor *Harduyn* vermaert,
Die soo sijns moeders tael' doorluchticht en verclaert,
Dat sijnen naem hem sprejdt door all' de Nederlanden.
en ghy, die u ghevoelt oock vierighlijck te branden
Door ieuer tot de const', die ons sijn handt hier baert,
Bedanckt hem, en bewijst hem eer', want hy is 'twaerd't,
Die daer verbaest doet staen soo veel selsaem verstanden.
Glucksaligh is hy wel, die met snell' veders licht,
Van 'tEer'-loos volcksken slecht ont-vliedende 'tghesicht,
Ontladen, sich verheft by 'shemels schoone scharen:
En, die, van hoogh bestraelt, met sijn gheleerd't verstant,
Sich heeft ghemaect van stael, en herden diamant,
Soo sterck', en vasten schildt, voor het verloop der iaren.

Sonet.***Ter eeren vanden vermaerden Guill. van Nieuwelandt, op sijne Tragoedie van Savl.***

WAt is 'tdat ick hier hoor? Wat grouwsaem donder-slaghen
 Verduyselen mijn hooft, met sulck gherucht, iae meer,
 Dan dien, die daer oprees, als Iupiter den Heer
 Met sijnen blixems vier de Reusen heeft verslaghen?
 Maer wat Man sie ick daer op eenen gulden waghē
 Door-rijdende de locht, met grooter pracht en eer'?
 En wie is dien daer oock, die, toornigh, euen seer
 Schijnt eenen stalen punt door sijne borst' te iaghen?
 Dien, seydt my Phoebus, die in Heerlijckheydt daer sit,
 Is uwen *Nieuwelandt*: den and'ren daer beneuen
 Is Saul, die, verwoedt, sijn eyghen bloedt verghiet,
 Door '*Nieuwelandts* ghedicht vernieuwt, en wtgegeuen:
 En siet, hoe ick berey groen cranssen van Laurieren,
 Om, *Nieuw'-landt*, u het hooft daer mede te vercierē.

Ander.

Een wijle tijds ter zee den Amstel dreef hooghmoedigh,
 En spreydd' al-om vermaert sijn schoon verguldigh sandt;
 Want hy in sijnen schoodt van 'tgansche Nederlandt
 Behiel d'eer', en den roem in Treur-ghesanghen bloedigh.
 Niet min gaet nu verblijdt, en insghelijcks voorspoedigh
 De Scheld', verbreydend' haer nieuw' schatten t'elcken kan;
 Mids een Nieuw'-landsche swaen doet haeren rijcken strandt
 Weer-schallen door 'gheluydt van haere stem soet-vloedigh.
 Den eenen, om dat hy den Amsteldam besproedt,
 Die hem heeft voortd-ghebracht, wiens pen soo heerlijk doet
 Verrijsen wt het graf soo menigh helt verheuen:
 D'ander Antwerpen, daer ghelijck gheluydt van gheeft
 Die Sauls wreede doodt, en hooghmoedt ons soo heeft
 Vertoont, dat wy hem des sijn schuldigh lof te gheuen.

***Ter eeren vanden selfden, op sijne Tragoedie van Nero.
Epigramma.***

WT eenen herden steen, soo spruijt de claer fonteyne,
Die haeren loop verspreydt seer lieffelijck en soet;
En; ghy, Van Nieuwelandt, u ader-schoon en reyne
Spruyt wt de bitterheydt van Neros straf ghemoedt.
Veel voordeel, nut, en deught, het vlietigh beecksken doet,
Dat van de steyle rotsch' de velden comt besproeyen:
Maer 'ten is onghelijck soo vruchtbaer niet, en goedt,
Als is de soetigheydt, die m'in u dicht siet vloeyen.

***Ter eeren van mijn Heer Baltasar Charles, Prince vanden Olyf-tack binnen
Antwerpen.
Sonet.***

VVAAt isser meerder const', wat isser meerder deught,
En daer m'eens mans verstandt can beter aen bemercken,
Dan dat hy hem by elck in woorden, en in wercken
Soo draeght, dat groot en cleyn in sijn by-sijn verheught?
Van sulcks ghy u met recht (*Heer Charles*) roemen meught,
Die eerst den Vrede-tack hebt onder uwe vlercken.
Bedeckt, en voorghestaen; waer door, tot meer verstercken,
Wy u, voor onsen Prinsch, ontfanghen hier met vreught.
Elck gunt u desen staet, elck acht u hem wel waerdigh:
Wel aen, met cloecken moedt, wel aen dan, maeckt u vaerdigh;
Ghedenckt u oude deught, en ingheboren vlijt:
Gheen dichten t'uwer eer' en sullen oyt ghebreken;
Soo verr' de Scheld' haer spreydt, all' d'oeuers sullen spreken,
Leeft, *Prince Charles*, leeft, leeft, *Charles*, leeft altijd.

Op de onghetijdighe doodt vanden selfden.
Sonet.

MAer, och! o Wreedt gheval! o moeyelijcke doodt!
 Hoe breeckt ghy ons opset, en toont u groote crachten!
 Och! waeren wy soo haest dees schade te verwachten?
 Leyt in ons' meeste vreught dan onsen meesten noodt?
 Gheen quaedt, gheen leedt, noch spijt, gheen ongherief soo groot
 En cost ghy ons aendoen. Berst wt in droeue clachten
 Ghy Helicons gheslacht: schreydt daghen, ende nachten:
 V tranen, en ghesucht en laet ophouden noyt.
 Daer ghy op hadt ghestelt u hop', en u betrouwen,
 Is door de doodt vernielt. Waer op sult ghy nu bouwen?
 Waer vindt ghy sulck een hoofd? beschermer? toeverlaet?
 Den hemel, soo het blijktt, moest u gheluck benijden:
 Beval daerom den draedt sijns leuens af te snijden.
 Siet hier de swackheydt aen van 'swerelds broosen staet.

Sonet.

***Ter eeren van M. Iosuele Chanoin, Capiteyn van een vaendel vande
Borgherije binnen Antwerpen.***

I s *Iosue* van Godt tot eenen Vorst vercoren,
O m dat hy trouwelyck by Moises hadd' ghewoont,
S oo sien wy nu te recht met Hooft-manschap beloont
V , die naturelijck een Hooft-man sijt gheboren.
E en Hooft hadd' Israel, door Moises doodt, verloren,
L angh sijne doodt beschreydt, en rouw' om hem ghetoont,
E en ander in sijn plaets van Godt den Heer ghecroont,
C omt cloeckelijck voldoen den eedt aen hem ghesworen,
H eeft uwen Vader vroom, met cost en moeyten groot,
A ls een cloeck Overhooft, ia selfs in 'sleuens noodt,
N iet loff'lijck voorghestaen Gheloof, Prinsch', Vader-landen?
O ock sijt ghy hem ghevolght, met eenderley ghedacht,
I n meerd'ren staet ghestelt; als *Iosue* vol cracht
N am waerdighlijck 'tbestier van Israel in handen.

Sonet.**Guill. van Nieuvelandt ter eeren des Autheurs.**

*D*En wijzen S O C R A T E S , wanneer hy iemandt sach,
*D*ie seer onnut ver-ded' sijn wel-verspaerde goeden,
*R*iep hy, ò dwasen Mensch', en condt ghy niet bevroeden,
*D*at ghy door quaedt beleydt, u quaedt brenght aen den dach?

*D*e G R A T I E N , diemen oyt voor Maeghden t'eeren plach,
*D*oet ghy door uwe daedt oneerlijck ons vermoeden;
*G*hy rooft haer schoon ciraedt, dat ghy wel condt verhoeden,
*S*oo ghy haer maer en gheeft daer 'tgheuen nut vermach.

*A*ls ghy (ó trouwen vrindt) die ons gheeft uwe gauen,
*S*oo langh van u vergaert, verspaert, en nu ontgrauen,
V milde lieue deught is waere ghift, en leer.

*G*hy weet waer dat ghy 'tgheeft, ghy gheeft, daer 'tnut can baeren,
*E*n doet door uwe daedt u F A E M ten hemel vaeren:
*I*a breydt u seluer uyt, onsteruelijck met eer.

Annag. Dient uwen Al.

[Tweede deel]

Tot den Leser.

Sonet.

GHelijck den nieuwen tijdt den blijden hoedt verschoont
 Van sijn groen-hayrigh hooft, met bloemen veelderhandigh,
 Ghelijck den Somer soet van aren is recht-standigh,
 Ghelijck den rijpen herft met vruchten wordt beloont,

Ghelijck den reghen-bogh' veel-verwigh hem vertoont,
 Ghelijck *Pactolus* vloedt heeft sijnen grondt goudt-sandigh,
 Ghelijck het Indien blinckt van rijck ghesteent' en brandigh
 Den Hemel inden nacht sijn hooft met Sterren croont:

Soo hebb' ick dit cleyn werck met vele nieuwicheden
 Gheschildert, en verciert: en is't dat dees schoonheden
 Aen ieder niet alom sijn euen aenghenaem;

De bloemen, 'tgraen, 'tghewasch, den reghen-bogh', de sanden,
 De peyrlen en 'tghesteent', de Sterren die claer branden,
 En sijn tot ons vermaeck niet euen oock bequaem.

Deught is haers selfs loon.

Sonnetten.

I.

GHelijck d'oogh', die 't ghesicht crenckt in der Sonnen stralen,
 Weer tot haer seluen keert, en niet met allen siet,
 Maer om haer swacke cracht is droef, en in verdriet,
 Dat by 'tverheuen licht haer licht niet en mach halen:

Soo is oock mijne cracht bedroeft, vol swaerder qualen,
 In't claer waerd' aenghesicht, daer alle licht voor vliedt;
 Waer wt een schoonheydt spruyt, dat, hier op aerdtrijck niet,
 Maer een soo groote ghift' vercrijght m'in 's Hemels salen.

Sal dan sterflijcke tongh' te vollen connen prijsen
 Eeuwige schoonheydt claer, en waerdighlijck bewijsen
 Door aerdsche leeghe spraeck' den glans van 't hooghe licht?

Ick sal beghinnen gaen; maer, och! wat is gheleken
 ('t En sy dat sy van Godt door graci wordt ontsteken)
 Een cleyne ghenster viers by 's Hemels hel ghesicht?

II.

Wat bloemen veelderley, groen bladers, reuckigh cruydt, Met den verlangden Stier
 den nieuwen tijdt verciereren? Wat achtsten Hemel traegh verthoont sijn blijde vieren,
 In 't midden vanden nacht, als 't al is inder muyt? Wat gulden dagheraedt, met
 aenghenaem gheluydt Van voghels, en tot vreught van menschen, en van dieren,
 Verdrijft de duysterniss'? en wat licht goedertieren Schenckt ons de helder Son, tot
 nu van alle spruyt; Die te ghelijcken sijn de peyrlen, en robijnen, Daer wt-ganck
 hebben door de woorden, en den lach, Door welck' in Hemels vier, wordt onsen lust
 ontsteken? En die by d'ooghen claer, en Godlijck sijn gheleken, En 't aensicht, dat
 soo veel in mijn ghemoedt vermach, Dat 't alle aerdsch ghedacht doet heel daer wt
 verdwijnen?

III.

Waerom en mach ick my in mijn quadt niet verblijden, En in een soet ghesanck verhalen mijn verdriet; Als Ionck-vrouw, wiens ghelijck de claer Son niet en siet, In schoonheydt, eer', en deught; my eeuwigelijck doet lijden? Alsoo groeyt in haer hert den lust, om t'alle tijden Te trecken wt mijn oogh' een bitter traen-verghiet, Ghelijck my, siende dat 't naer haeren wensch gheschiedt, Sal alle swaer ghepijn tot soetigheydt bedijden. O! aldersoetst mijn vier; o! aldersoetste wonden; Soete banden, waer in ick brandende soo soet, Treur' soetelijck, en quel', mijn vrijheydt gansch verachtende. Brand', blaeck', breeck', steru' mijn hert, door liefde vast ghebonden Want ick van u ontfangh', en altijd ben verwachtende Soo groote soetigheydt, dat ick u dancken moet.

III.

Soo haest als ick haer sach hadd' liefde my bevanghen: Op Ionck-vrouw alsoo schoon maer wie'n sou 't oock niet sijn? En hoe ick voorder gae, hoe'ck meer in haer aenschijn Schoonheydt, en Gracj vind', waer naer ick hebb' verlanghen. Haer spraeck' heeft my ghevaen, en houdt my in verstranghen; Van haerder ooghen strael wascht mijnder herten pijn: Al 'tleelijck dat sy heeft, sy is wat wreedt by tij'n, Maer sonder dat, ick hadd' te veel ghelucks ontfanghen, Gheluckigh is de uer', mijn lief, dat ick u sach; Gheluckigh is de uer' dat de liefd' in mijn hert Ontstack alsoo veel viers, oorsaeck' van mijn gheclach: Want ick my soo behaeght hebb' naermaels in mijn smert, Dat my dunckt dat de ghen', die, als ick, niet en minnen, En hebben hert, verstandt, noch wetenschap, noch sinnen.

V.

Alleenlijck een opslaen van u claer-blinckend' ooghen, (Wie sal 't gheloouen oit?)
 alleen door een ghesicht, Maeckt dat in my terstondt ontsteect een brandigh licht;
 Nochtans soo is het soet dees vlammen te ghedooghen. De hajren, die verspreydt
 hun door de winden booghen, Sie ick s'in dusende gouw'ringhskens schoon verplicht;
 Ick sie mijn hert oock stracks ghebonden, en vervlicht In banden, die niet dan tot
 lieflijckheydt haer pooghen. Hebb' ick somtijds ghehoort op peyrlen, en corael, In
 minnelijck gheluydt de soete woorden breken; O soet in dat ghehoor te steruen
 dusendt-mael. O ooghen, o schoon hajr, o woorden, o gheval, O groote soetigheydt,
 met bitterheydt doorstreken, Soeten brandt, soeten knoop, soete doot bouen all',

VI.

Al waer 't dat liefde daeghs tien0-dusendt ketens braeck', Van daer ick in soo vast
 verwerr't ben, en ghewonden, In dusendt iaren tijds en waer' ick niet ontbonden,
 Soo veel omvaen my 't hert, mijn lief, om u oorsaeck'. En soo groot is de cracht, soo
 groot is het vermaeck, Dat my van my om u verdeylt heeft, en versonden; Dat, op
 dat ick in all' dees stricken sy bevonden, Ick nojt ben sonder vrees' dat ick daer wt
 gheraeck'. O! soete ketenen, en ghy o lieue banden, Die my soo soetelijck het hert
 praemt, ende bindt, Dat ick meer ben bevreest voor vryheydt, dan voor steruen:
 Ghemerckt ick leu' door u glucksaligh menigh werven, Wascht, en in sulck ghetal
 rondom mijn borst u windt, Dat soo veel sterren claer in Hemel niet en branden.

VII.

Verguldt ghecrinckelt hajr, voorhoofd sneeu-wit en effen, Wijnbrauwen, wesentlijck, en zeeghbaer in 't ghesicht, Schoon ooghen van Zaphir, daer vele stralen dicht Wtschieten, brandende de herten die sy treffen: Roosen wit ende roodt, haer houdende beneffen Malcanderen, ghelijck de liefd' haer heeft verplicht, En soo sy soetelijck haer heeft ghebracht in 't licht, Dat all' de wereltd haer moet prijsen, en verheffen. Soete robijnen, daer men rijcke peyrlen siet, Die in tijdt openen de woorden, ende sluyten, Soo dat haer ieghelijck eert, en verlanght te naecken; Schoon, suyuer, wit iuoir, met gheweldt, hebben buyten Mijn sinnen my ghebracht, en dees alleenlijck niet, Noch hondert redenen doen my in liefde blaecken.

VIII.

Al waer't der Goden will'n noch eens te doen her-leuen *Lisipp'*, *Apell'*, *Homer'*, die den prijs, en de croon, In beeld-sne, schilder-const, en in den boeck, voor loon, By all' de gheesten cloeck tot noch toe is ghebleuen; Ghesneden om door haer, ghetrocken, en beschreuen Te worden, in metael, op berdt, in rhijm-dicht schoon, 't Ghen' in u is versaemt, soo'n sou noit, waerdt ten toon', Penn', Beytel, noch Pinceel voldoen sulck werck verheuen. Daerom is 't dat ick nu van wenschen niet en weet, Noch van Beeld-snijder, noch van Schilder, en Poet, Om hamer, verw', oft inckt, o mijn Goddin ghepresen. De const can dwalen licht, de handt mist, d'oogh' verschiet; Mijn hert moet dan alleen van u schoonheden wesen Het marmer, 't tafereel, en 't papier haghel-wit.

IX.

In stilte was de zee, de bosschen, en de weyden Ontdeckten voor de locht al haren rijcken pracht, En, scheurende 't swert zeyl, den duyst'ren droeuen nacht Gaf aen sijn paerden snel de sporen om te scheidt: Den dagheraedt beghon 't alomme te bespreyden, Wt sijn goudtverwigh hair, met peyrlen hoogh gheacht, En den Godt, die daer werdt in Delo voortghebracht, Bestondt sijn stralen claer meer en meer te verbreyden: Als siet van 'twesten daer een schoonder Son, en licht, Vercierende den dach, hem vreughdelijck quam teghen, En heel verbleeckende dat licht in't Oosten schoon. Claer lichters aldersnelst', doorstralend alle weggen, Behoudens uwen vred', mijn waardigh aengesicht Scheen bouen u afdoen te spannen verr' de croon.

X.

Dees blinckende nieuw sterr' ghedaelt wt 'sHemels throon Waer op haer ooghen all' de hooghste sinnen slaen, En, door de stralen, met verwonderingh' bestaen, Haer Cytherea selfs claer noemen, ende schoon: Sietmen 'tverguldigh hayr, daer sy med' is ghewoon De herten aldervroomst t'aenlocken, en te vaen, Met Venus mach s'alleen, en met gheen ander gaen; Noch liefde selfs en weet wie daer dan spant de croon. Maer als sy naerderhandt in woorden hoogh en rijck Haer suyuer hert vertoont, soo seydt een ieghelijck, Siet daer Diana selfs, die by ons woont voorwaer, En 'tschijnt wel dat sy 't is, als voor den dach verlanght Den Hemel hem ontcleedt, en als den bogh' sy hanght Op hare Schouders, en sprejdt langhs de locht 'tschoon hayr.

XI.

Als ick eerstmael aensach u blondt verguldigh hajr, De groote soetigheydt, die wt u ooghen straelde, De lipkens roosen-roodt, daer liefd' haer rijck bepaelde, Met al 'tghen', dat mijn hert op u ontstack een-paer; Soo meynd' ick, Ionckvrouw soet, dat schoonheydt was voorwaer Het grootste, dat in u oyt van den Hemel daelde; Want al u ander deught voor mijn ghesichte faelde, Al veel te seer ghewoon dat licht t'aenschouwen claer: Maer weynigh naderhandt dat hoogh verstandt ghepresen Vertoond' hem soo, dat 'tmy in twijfel dede wesen, Oft hem de eerste plaets met recht niet toe en quam. Wie groot't is, wet' ick niet, ick weet wel, sy ghelijcken Malcanderen seer naer; en wet', dat sekerlijcken Noyt schoonheydt, noch verstandt tot dees volmaecktheydt clam.

XII.

Dat lustigh dertel wildt, dat speelt, vermeydt, en vliedt, In de ghebloemde maendt van sijn schoone iaren; En dat soo soetelijck het hert van veel Minnaren, Met lieffelijcken list brengt in ghewenscht verdriet; En is gheen tyger, noch gheen quaedt ghediert' oock niet, Oft ander wildt, ghesint tot ons' schaey, en beswaren: Maer een, 'twelck schijnt dat tracht sijn seluen niet te sparen Om roof te sijn van die't wt ganscher hert bespiedt. Gheluckigh is hy wel, die sijn voetstappen schoone Vervolghende, 't betrapt aen een claer waters-kant, Oft in een bosch, alwaer 't te slapen is ghewoone: En dat het dan, ontwaeckt, comt met sijn eyghen handt Hem, d'hemelsche ghedaent' voorstellende ten toone, Den gordel selfs ontdoen, en sijnen bogh' ontspant.

XIII.

O eenigh onderhoud van mijn cort eyndigh' leuen, O Minlijck' ooghen claer, waer wt den schutter blindt Heeft dusendt pijlen snel, en dusende gheswindt, En gheen en te vergheefs tot my-waerd't oyt ghedreuen. All' mijn cracht is in u vertrocken, en ghebleuen, Tot u com' ick ontfan mijn welvaert, soo bemint, Als die alleen gheneest de qualen, en verblindt De wonden, die ghy my (schoon ooghen) hebt ghegheuen. Ghy sijt alleen mijn sterr', mijn vreught, en mijn gheluck; Allen ghy eynden cont mijn pijn, en mijnen druck; Druck, doodtelijcken druck van mijn siel, bloot van crachten. V groote claerheydt dan will' my ghenadigh sijn, Door eenen schoonen dach licht gheuend' ende schijn Aen mijnen duyst'ren nacht van droeuighe ghedachten.

XIII.

Een mott', verlangende naer 'tlicht der kaerssen claer, Gheworden is mijn hert, in liefde gansch ontsteken, Het welck, ghelijck door iock, met minnelijcke treken, Gaet spelende rondom 'tvier van twee ooghen; daer 'tSoo dicwils vlieght, hervlieght, swiert, vliedt, en keert weer naer, Dat het ten eynde noch sal worden wtghestreken, En in 't beminde licht, hem vindende besweken, Sijn vleughels worden quijt, en leuen al te gaer. Maer die daer voor sou sijn benauwt, beanght, vol vreesen; Oft die daerom beswaert, oft sou mismoedigh wesen, Heeft onrecht, en hy sucht, en ducht, en vreest om niet, O brandt, o soeten brandt, o brandt waerd't om te prijsen; O brandt, die 'thert verlicht, en suyuert van verdriet: 'tSal steruen als een mott', als Phoenix sal 'tverrijsen.

XV.

Al 'tghene datmen seydt van Amphion, en vanden Tracenschen speelder soet, gheloou' ick nu voordaen, En van Arion oock 'tghen' datm' ons doet verstaen, Te houden voor gewisch, en maeck' ick nu gheen schanden: Ghemerckt dat het verroer van u sneeu-witte handen 'tSelfd' in ons' herten werckt, als sy de stecken slaen, Met sulcke selsaem const', dat selfs verwondert staen De neghen Susters wijs, in haer verheuen landen. V claer stem anders niet dan soetigheydt vertaelt; Van u vinghers wordt niet dan Hemelsch voortghehaelt; En niet dan eer' en deught siet m'in u minlijck wesen: In u ghesicht verschijnt den Cytereschen brandt; De liefde selfs om u is in der liefden bandt; Van all' die u aensien u gracj wordt ghepresen.

XVI.

De liefde die ick draegh' tot u, mijn wtvercoren, En canmen met gheen tongh' tot gheender uer' wtspreken; Oock soo'n mach sy niet sijn by ander vergheleken, Die immer wesen sal, is, oft oyt was te voren. Van dat ick u eerst sach, soo werdt van my ghesworen Dat ick noit mijne trouw en soude t'uaerds breken; Want ick my voorstaen liet (is 't naemaels niet ghebleken?) Dat ick tot uwen dienst alleenlijck was gheboren. 'kHebb' mijn voornemen vast tot noch toe onderhouwen, Ghelijck ick sal altijd, noyt sal het my berouwen: Wat sal ick dan daer door becomen, ende winnen? Men seydt ghemeynelijck, en dat niet sonder reden; Die weer bemint wilt sijn, moet trouwelijck beminnen: Och! hadd' ick dat gheluck, ick leefd', en stirf in vreden.

XVII.

Ionckvrouw, met 'tbinckende, claer, lieflijck, wtghelesen Licht van u ooghen schoon ontsteect ghy soo 't ghedacht Van uwen dienaer trouw, en doet soo-danigh wesen, Dat hy all' ander vreught, en vrolijckheydt veracht. Doch dees mewaerdigheydt in u ghemoedt gheresen Verandert niet, soo ghy prijs, ende lof verwacht; Maer in u seluen noch, om meer te sijn ghepresen, Veel lustigher, en schoon altijdt te worden tracht. mijn hert leeft, en verlust in de twee vlammen soet Van uwer ooghen glans, en voelt alsulcke cracht, Ghelijck als vande Son de minder Sterren halen: Daer naer is in mijn doot te vreden het ghemoedt, Als ghy van my verscheydt, ghelijck in d'haer den nacht, Als sy niet meer en sien der Sonnen claere stralen.

XVIII.

Hoe gluckigh sijt ghy, windt, te kusschen, wie 'tbenijdt, En d'ooghen, en den mondt van mijn liefst' wtghelesen; Hoe'n ben ick geenen windt? mijn bangh siel sou wel wesen Van all' haer banden sterck, en boeyen haest bevrijdt. Windt, als ick denck', och laes, hoe saligh dat ghy sijt, Die daer houdt onderdaen een Ionckvrouw soo ghepresen, Wiens schoonheydt ouergroot, goe gracj, minlijck wesen, Soo veel minnaeren hert bestormt, en leuert strijdt. Maer ick beclaegh' u, windt; dat, als ghy kuscht mijn schoone, Ghy in een brandig hert u niet verkeert en vindt, Om in soo schoone saeck' den brandt te moghen blusschen. Hebt gh'anders gheen verstandt, wat helpt u doch het kusschen? Om sulcks dan te voldoen, o Hemel, maect my windt, Want 'tselfd' heeft mijne trouw seer wel verdient voor loone.

XIX.

Cupido van een Bie sijnd' in sijn handt ghesteken, Te wijl' den Honigh soet hy haer t'ontnemen tracht; En voelende de pijn, die hem nu t'onderbracht, Was droeuigh, en by nae gheheel end' al besweken. En glijck als eenen mensch, die hem sijn hert voelt breken Door den doodtlijcken pijl, hem treffend' onverwacht, Alsoo liep hy terstondt naer Venus, haer de clacht Doen van sijn ongeval, met een bermhertigh spreken. Hoe can het wesen doch, seydt hy, o Moeder soet, Dat een dier alsoo cleyn my sulcke smert aendoet, En maectt een sulcke wond', soo sorghlijck om ghenesen? Waer op de schoon Goddin andtwoord', en met een vreught Ontsprekelijck heeft hem toelachende verheught, Wat wonden maectt ghy, Soon, en oock soo cleyn te wesen?

XX.

Te wijl' ootmoedigh nu haer my verthoont, nu prachtigh; Nu maectt haer gansch een ys, nu weder wordt ontsteken; Nu iaeght my onder d'aerd', nu hoogh onvergheleken Verheft, en nu m'is soet, nu wreedigh, en verachtigh. Te wijl' mijn lijden nu gheveynst houdt, nu waerachtigh; Begheyrt nu dat ick sprek', nu stoort haer in mijn spreken; Nu gheeft my hert en moede, nu neemt, en maectt besweken; Nu leuen my belooft, wilt dat ick steru' onmachtigh; Te wijl' my nu met druck vervult, nu troost, comt geuen; Nu my benauwt door vrees', nu hop' weer comt belouen; Nu my ter hauen roept, eerst sijnd' in Zee verdreuen: In die const sonder const all' ander gaet te bouen, En onderhoudt my soo bey tusschen doodt, en leuen, Die schoone, die mijn siel verheft, prijst, en moet louen.

XXI.

Liefd', hoe ben ick aldus ghevoelend' in mijn hert Het vier, en 't ijs, die daer haer cracht doen t'samen blijcken? En sonder datmen merckt het ys voor 't vier beswijcken, Noch dat door 't ijs de vlam noit wtgheblust en werdt? Rouw, sekerlijck seer straf, die in mijn borst my smert Door groote hitt', en coud', daer gheensins en wilt wijcken Het een voor 't ander iet, maer euen wreedelijcken Altijdt meer ende meer valt 't een en 't ander herdt. Alleenlijck stelt te werck u ys, o machtigh Heer; Oft comt alleen mijn hert met uwe vlam vertheyren, Is 't dat ghy van mijn doot soo seer begheyrigh sijt: Want ick m'wt desen druck can trecken nimmermeer; En tweederley venijn en can de mensch niet deynen, Ter wijlen het een quaedt met 't ander is in strijdt.

XXII.

De winden door de locht haer, ruyschende, vermeyen; De bloemen, en het cruydt staen op het veldt verblijdt; 'tGheboomt' beghint alom nieuw bladers wt te spreyn, Tevreden, en ghestilt, door den beminden tijdt; In 't aldersoetst gheluydt, en lieffelijckste vleyen Singhen de vogheltiens haer liefden breedt en wijdt; En al 't ghedierte lacht in bosschen, en in weyen, Den leuendighen brandt vercoelende met vlijt: Maer ick, och laes! altijd benauw' m'in vierigh blaecken, Berooft van 'tseer ghesicht, en van de woorden wijs, Die groote soetigheydt, en vreught my deden smaecken. Ick vlied' de Son, en 't Licht versmadigh met afgrijs; En dat my 't herte brek' ben in ghedurigh haecken, Verr' van die schoonheydt, die mijn siel gheeft lof en prijs.

XXIII.

Als die verheuen Son haer seluen vindt vermoeyt, En, om in rust' te sijn, in 'twater valt verloren, Dan vallen van de locht de schad'wen, en gheboren Wordt den nacht, des tot rust' hem alle Dier oock spoeyt: Alsdan doorsteeckt mijn hert, en altijd straffer groeyt, Dien lieffelijcken soet-verghiften scherpen doren: Pijn' ick m' hem wt te doen, hy is te diep versworen, En die hem plant', en laet niet toe dat m' hem wtroeyt. Wee my, dat teghen liefd' gheen cruydt en is van cracht. Seer wel proefd' het dien Godt, die t'samen sijn beminde Omhelsende vriendelijck, en quijt werdt t'eender stondt. Alleen die ooghen schoon, daer ick my verr' van vinde, En die moordadigh' handt, die my de slaghen bracht, Can my ghenesen 't hert, en maecken gansch ghesondt.

XXIII.

Gaet mijn suchten, gaet, ghy die daer sijt ontsteken In die lieflijcke vlam, die 't hert bevrijdt van doodt, Dan welck' ick niet en weet oft liefd' in minnaer oyt Een waerdigher ontstack, die claerder heeft ghebleken: Gaet aende coude borst, met minnelijcke treken, Van mijn verheuen sterr', en soo mijn hitte groot Te smilten haer coutd ys sal hebben cracht, in oot- moedt sult ghy haer dus soetelijck aenspreken: Wt die vlam soo sijn wy ghesproten, die ghedaelt Is van u ooghen schoon, en 't vier hoort u voorwaer, Ionckvrouw, dat doodt oft spijt om niet tracht wt te blusschen. En gaet voortd in haer hert allenghskens daer en tusschen, Soo dat sy sijnde met haer eyghen vier doorstraelt, Het bitter, en het soet van haer vier word' ghewaer.

Petr. *Hor che'l ciel, e la terra, e'l vente tace.***XXVI.**

Als Locht en Aerdtrijck swijght, met all' der winden scharen, En voghels, en ghediert' den slaep houdt vast ghebonden, Den nacht met sijn ghesterrt' doet sijn ghewoone ronden, En in haer bedd' de zee leyt stil, en sonder baren: Dan waeck' ick, denck', brand', schrey, en die my gheeft beswaren Tot mijn soet lijden, och! is voor my t'alle stonden. Vol gramschap, strijdt, en druck, wordt mijnen staet bevonden, Doch op haer denckende hebb' eenigh cleyn wel-varen. Dus van een leuende en claer fonteyn comt smaeck Van bitter, en van soet, daer ick my mede voede; Alleen een handt gheneest, en wondt my tot den bloede: En op dat mijnen druck ter hauen noyt en raeck', Tien duysendt-mael des daeghs steru' ick, en word' herboren, Soo verr' ben ick van mijn behoudingh', gansch verloren.

Petr. *Amor, Fortuna, e la mia mente schiua.***XXVII.**

De liefd', en het gheval, met mijn verwerr't verstandt, Vervremdt van 't ghen' dat 't siet, ghekeert tot het voorleden, Verdrietighen my soo, dat ick beny' met reden Wel somtijds 't volck dat daer is op het ander strandt. De liefde breeckt my 't hert; van allen onderstandt Berooft my het gheval: waer door 't verstandt t'onvreden, Verwoedt, en hem beclaeght; en soo, altijd bestreden; Is 't noodigh dat ick leu' in pijn, in druck, in brandt. 'k En hop' niet 't wederkeer van mijne soete daghen; Maer eer altoos van quaedt en ergher my te steken, En hebb' alree ghedaen de helft van mijnen loop. Och! niet van Diamant, maer van ghelas, verslaghen, Sie ick my wt der handt neer-vallen alle hop', En mijn ghedachten all' in't midden haer doorbreken.

Petr. *Per far vna leggiadra sua vendetta.***XXVII.**

Om haer te wreken siet, en om in eenen dach
 Te straffen met der daedt seer veel verbolghentheden,
 Hernam heym'lijck den bogh' de liefde gansch t'onvreden,
 Als Man die tijdt en plaets om schadighen verwacht.
 In 'thert soo was versaemt mijn deught, met sulck voordacht'
 Om daer, en in 'tghesicht te bieden weyr, met reden:
 Als den dootlijcken worp comt dalen daer beneden,
 Alwaer sich alle pijl voormaels te breken plach.
 In desen eersten storm gheheel end' al ontstelt,
 En hadd' sy soo veel tijds, noch oock soo veel gheweldt,
 Dat sy in desen noodt haer wapenen con vaten:
 Oft op de hooghe rotsch, en moeyelijcken bergh,
 My trecken vroedelijck wt den spot en ghetergh,
 Het welck sy nu wel woud', maer can my gansch niet baten.

XXVIII.

Wat is de liefd', och laes? De liefd' is een verwoedt
 Dat ons het hert verbrandt met sinne-loosigh knaghen.
 Wie gheeft haer macht? Een oogh', die lacht met meest behaghen,
 Als sy in hittighst vier ontsteken siet ons bloedt.
 Waer van neemt sy den pijl, daer s' ons me schade doet?
 Wat is't dat haer op ons soo heftigh comt te iaghen?
 Een vriendschap al te groot. Wat voedt haer soo veel daghen?
 De tranen, en 'tghesucht van een verliefte ghemoedt.
 Wat staet my dan te doen om haer te moghen winnen?
 Ghy moet haer t'elcken keer trotseren, en verachten.
 Vindt ghy, op dat ick krijgh' haer gracj, sulcks gheraden?
 Ia, 'tis de middel. Wel, soo will' ick dan versmaden
 De ghen', die dach en nacht my hanght in de ghedachten,
 Ghemerckt 't de middel is om my te doen beminnen.

Ode.

Och veel te groote macht
 Heeft liefde, dien tyran,
 Want het en baet gheen wijcken, noch gheen vlieden,
 Voor die sijn stercke cracht
 Niet wederstaen en can,
 Noch hert, noch sin en heeft hem weyr te bieden.

Als ick somtijds bedenck',
 En door 'tbemerck my crenck',
 Hoe dat hy steeckt, en brandt; in droeuer tale
 Seggh' ick, o hert onvroedt,
 Vertoeft niet, wat ghy doet,
 Vliedt hem dat hy u noyt en achterhale.

Maer 'k en weet met wat mondt
 Den vleyer my terstondt
 Ontrent is, dat ick seggh', o hert ontbonden,
 Waerom is't, dat ghy sijt
 Ghevloten alsoo wijdt?
 Grijpt hem, dat hy ontvlie tot gheender stonden.

Madrigalen.

Soo swaer is mijnen druck,
 Die ick om u moet lijden,
 In mijn groot ongheluck;
 Dat my mijn hert beswijckt tot alle tijden.
 Ionckvrouw, door mededooghen,
 Slaet op mijn siel u ooghen,
 Die nu vermoeyt van 't leuen,
 By na den gheest wilt gheuen:
 Maer vreught sal haer gheleyden,
 Soo ghy haer eens aensiet voor haer verscheyden.

II.

Ooghen die aen mijn leuen,
 Sulcke wond' hebt ghegheuen,
 Vol van soo grooter vreughden,
 Dat sy mijn hert verheughden,
 Wat stuerheydt onghewoone
 Verkeert u stralen schoone,
 Soo dat sy aen mijn leuen
 Gheen wonde meer en gheuen,
 Vol van soo grooter vreughden,
 Dat sy mijn hert verheughden?
 Sterren die claer wtschijnen,
 Verlichsters mijnder pijnen;
 Spiegghels schoon bouen maten,
 Waer, Waer hebt ghy ghelaten
 Mijn swaermoedigh bangh leuen,
 Dat ghy wond' hadt ghegheuen,
 Vol van soo grooter vreughden
 Dat sy mijn hert verheughden?

III.

O! van mijn hert en sinnen
 Alleen besitster waerdigh, Ionckvrouw schoone,
 Rijck van deughden, en eeren,
 Die bouen alle maeghden spant de croone:
 Keert doch, keert wederom, wilt wederkeeren.
 Sonder u dese velden,
 Voormaels ghebloemt, en groene,
 Schijnen dorr', en dees linden
 Ghestelt tot gramschap van de sture winden:
 Maer, keert ghy wederom, in een omdraeyen
 Sal de locht gansch verfraeyen;

De cruyden, en de bloemen
 Die sullen weer becomen,
 En, ghy by ons ghebleuen,
 Ick, die nu treure, sal dan vreughdigh leuen.

IV.

Ionghman, waer toe ghebleuen?
 'k En ben niet meer Cupido,
 Van naem soo hoogh-verheuen.
 Och! want die schoone Maghet,
 Die u soo seer behaghet,
 Heeft my de torsch' ghestolen;
 Daer s'u me stelt in colen.
 Haestigh haestigh ghevloten,
 Want met mijn vier s'ontsteeckt menschen en Goden.

V.

Siet, naer den daeghraedt schoone,
 De Son, die ons comt met haer licht gherieuen,
 Waer door ick keer', ghewoone
 Te sien de ghen', die mijn hert doet verlieuen.
 Van haer minlijck ghesichte.
 Voed' ick my soo, dat nergens ick en ruste,
 En daerom hebb' ick luste
 Te blijuen hier daer ick mijn hert verlichte.
 En hoe wel my benouwen
 De stralen claer, en hitte doen ghedooghen,
 Soo wild' ick die schoon ooghen,
 (Soo soet is my den brandt) altijdt aenschouwen.

VI.

Vervrolijckt u, mijn hert, want alle lijden
 Is ten eynd' nu verandert in verblijden.
 Ons' trouw staet vast gheschreuen

In 'thert van u beminde,
 Waer wt ick gansch bevinde
 Alle twijfel verdreuen;
 Soo dat voordaen wy sullen saligh leuen.

VII.

Soete lieflijke velden,
 Daer de wanckelbaer winden
 Om 'tseerste beuen doen de groene linden;
 En daer met een gherammel aenghenamigh,
 Loopt een beecksken bequamigh:
 Maer ghy, mijn schoon beminde,
 De Son sijt, die verfraeyen,
 Dees velden doet, alwaer u oogen draeyen;
 Soo dat van strandt tot strandt, van wey tot weyden,
 Ick cranssen sal voor uwen naem bereyden.

VIII.

Mijn Fillis wtghelesen
 Aenschouwend' inden spiegel haer schoon wesen,
 Met d'wtghesoechtste bloemen,
 Die men weet te becomen,
 Bestack den hals, en haer goudt hayr ghepresen.
 Damon, die 't doen van haer t'aensien gheluckte,
 Seyd' haer, och my bedruckte!
 Ick ben ghewondt ghebleuen,
 En ben in noodt van 't leuen.
 Doen stont de Ionckvrouw schoone
 Tot hem met smeekende ghelaet, en schreydde;
 Aen wie den Ionghman seyde,
 Mijn lief, u deyrnis staect, oft stilt u schreyen,
 Want ick van dobbel pijn niet mach verscheyen.

IX.

Ooghen, eertijds mijn leuen;
 Ooghen trouw onderhoudt van mijnder sielen;
 Ghy wilt my nu, och laes, gansch gaen begheuen.
 Tijdt is 't wel dat ick steru' in droeuer qualen.
 Waerom keert ghy u stralen?
 Niet om te sien mischien my t'uwen dienste?
 My steruen siet ten minsten.

T'samen-sprekinghe.*Thirsis.*

O Aldersoetste Fillis,
 Hoe comt dat ick aensiend' u schoon bruyn ooghen,
 Moet altijd eenen nieuwen brandt ghedooghen?

Fillis.

Dat comt, o mijnen Thirsis,
 Want in mijn ooghen woont de liefde binnen,
 Die met ghelijcken brandt ontstelt mijn sinnen.

t'Samen.

Soetste vlam, die twee herten
 In een smilt sonder smerten.

Thirsis.

O Fillis, wat vermaecken
 Vindt mijn hert in u banden dus te blaecken!

Fillis.

O Thirsis, wat verquicken
 Voelt mijn hert dus ghevanghen in u stricken!

t'Samen.

O aldersoetste keten,
 Die ons druck doet vergheten.

Thirsis.

O saligh my, te wesen
 Soo seer bemint van Ionckvrouw wtghelesen.

Fillis.

Gheluckigh my gheboren,
 Dat my soo trouwen minnaer heeft vercoren.

t'Samen.

Leuen wy dan in vreden,
 En dat ons' liefde noit en word' vertreden;
 Want alsoo sonder lijden
 Wordt onsen brandt altijd vreught en verblijden.

Bruyloft-ghedichten In maniere van Madrigalen.

Intrê.

Ionckvrouwen wtghelesen,
 Vwen naem hoogh-ghepresen
 Doet ons hier singhen all' tot uwer eeren,
 En vrolijkheyds vermeerden:
 Tewijl' wy in u schoonheydt ons verwerren.
 Staet ons sulcks te verkiesen;
 Want de blinckende sterren
 By u den glans verliesen.

II.

't Waeren Ionghmans, Ionckvrouwen
 Vergaert daer twee gheliefs haer paeren souwen,
 En met spel, en met sanghen,
 Sulcke vreught sy bedreuen,
 Dat stil bleef staen de Son met groot verlanghen:
 Daer naer in blijde danssen
 Vercierden sy haer hoofd met roose cranssen;
 En met hoorde alom met stemmen verheuen:
 In gheluck met de schoon M A R I A leuen.

III.

All' die hier sijt versaemt, Ionghmans, Ionckvrouwen,
 En die, in deughd', en eeren,
 Soeckt in dees blijde feest vreught te vermeerden,
 En laet dees liefd' in u doch niet verkouwen;
 Maer wilt den tijdt besteden
 In alle vrolijkheden,
 En van dees trouw ghemalen
 Wilt d'eendracht, liefde, deught, en eer' verhalen.

III.

Laet uwen hooghen throone
 En comt dees feest vereeren,
 En vreught daer in vermeeren,
 Goddin der liefden schoone.
 Ghy siet hoe wy u blijde comst' verlanghen.
 In spel, en soete sanghen,
 Sal uwen lof noyt swichten:
 Gheen lieffelijcke dichten
 En sullen daer ghebreken:
 Altijdt soo salmen spreken
 Van uwe macht verheuen,
 Die *Abraham*, en *Maria* rust will' gheuen.

V.

In deser blijder salen
 Wilt spoedigh nederdalen,
 O Hymenée, met u liefden t'samen;
 En, soo ghy dees lichamen,
 Bindt van ghelijck haer herten, en haer sielen.
 En ghy, wilt herwaerds crielen,
 Schoon Nymphen van de Scheld', en Goden ieughdigh;
 Danst, en springht op 't gheluydt der snaren vreughdigh,
 En singhende vervult all' d'oeuers met
 Den naem van *Iaecques*, en *Elizabeth*.

VI.

O bouen alle daghen,
 Dach, aenghenamen dach, dach vol behaghen,
 Vol soetigheyt, vol liefde, vol wellusten;

Ghy stelt in goeder rusten
 Twee minnaers, die het hert was in verlanghen;
 Daerom met spel en sanghen,
 Is 't reden dat w' u vieren all' te samen.
 Roept all' te gader mede,
 Verbreydt met luyder stemme hare namen,
 (Gheluckigh sy ons wenschen, en ons' bede)
 Leeft *Lenaerdt*, leeft, leeft *Margareta* in vrede.

VII.

In deser blijder Feesten
 Verheught u edel gheesten;
 Spaert gheen Crom-horens, Herpen, Luyten, Velen;
 Vermoeyt u noyt van singhen en van spelen.
 Laet alle droefheydt varen,
 Bemerkct van dees minnaren
 De trouw, de liefde, d'eendracht, en 'tghenoeghen,
 't Welck Venus niet alleen heeft willen voeghen,
 Maer schicken hun daer toe haer eyghen namen,
 Als sijn *Franciscus* en *Francisca* t'samen.

VIII.

In 'tkrieken van den daegh', als met haer stralen
 De Son den soeten dauw t'haerwaerdt comt halen,
 Sachmen in groen Landouwen
 Veel verliefde Ionghmanen, en schoon Ionck-vrouwen,
 Die daer met spel en sangh veel vreught bedreuen:
 Tot eer' van twee ghelieuen,
 Sy een bly liedt ophieuen,
 En riepen all', met stemmen hoogh verheuen,
 Vredelijck moet ghy leuen.

IX.

O soeten bandt, o bandt vol aller vreughden;
 Bandt, die den mensch bestiert tot alle deughden:
 Men ws ghelijcks ter wereltd niet en vindt,
 Als hert van hert ghemint wordt, en bemint.
 Hoe salmen u te vollen moghen prijsen?
 Wat eer sal m' u naer waerdigheydt bewijzen,
 Besonder die aenvaerden uwe wet?
 Als heden doet dees schoon' Elizabeth,
 Die t'uwen dienst heeft Lenaerdt wtvercoren,
 En vriendelijck malcand'ren trouw ghesworen.

Epigrammen.

Wat helpt doch het besit van steden, rijcken, landen?
 Wat helpt datmen bewoont paleysen schoon ghebouwt?
 En datmen wordt ghedient van veel dienaren handen?
 In Purper sijn ghecleedt, en t'eten wt fijn goudt?
 Ghesonghen worden oock van dapperste verstanden?
 De kisten t'hebben swaer en vol van schatten oudt?
 Tot aende Sterren hoogh door maer' te sijn verheuen:
 Als m'in het bedd' alleen van couw' moet ligghen beuen?

II.

De schoone bloemen, met de lieffelijcke loouen,
 Het grasch, en oock de locht, vreught aen een ieder gheuen,
 De hollen brenghen rust, de waters druck verdoouen,
 De boghen, en 't gheweyr oock alle treurigh sneuen,
 De schaduwen van 't hert de banghigheydt beroouen,
 Den coelen soeten windt doet ieder lustigh leuen:
 Wee my, die gheen vermaeck oyt en vermach te vinden,
 In bloem, loof, grasch, locht, hol, water, bogh', schaduw', winden.

III.

Is't dat mijn schoone bloem, mijn suyuer bloem verheuen,
 Die gheeft soo soeten reuck voor diese maer aenschouwt;
 Bloem, die 't sneeu ongheraeckt in witheydt gaet te bouen,
 Vercoelingh' van elck hert, groot, edel, hoogh, en stout,
 Van u, mijn tranen heet, ontfanght, en houdt haer leuen;
 Met dusenden schiet wt claer drupkens waerd om louen,
 En soo dees ooghen beyd' niet vochts ghenoch en leken,
 Tot eeuwige fonteyn voor haer het hert laet breken.

IV.

O wat een kusken soet hebb' ick laetstmael ontfanghen,
 Van mijne Ionckvrouw schoon; 'k en weet niet oft 't haer ionst,
 Of oft mijn diefte was: maer, was dit dieft' en const,
 Soo'n sy daer niemant oit, die naer ionst hebb' verlanghen.
 Ghy, liefde, wordt vry dief, 'kvergheeft u willighlijcken,
 En laet de ghift' en ionst gheheel voor dief te wijcken.

Brvyloft-ghedicht ter eeren van Gaspar van VVoonsel ende Anna Heemssen.

WEI op, vry, onbedwongen,
 Een liedeken ghesonghen,
 Met stemmen overluydt;
 Tot vrolijkheyds vermeerren,
 Den Bruydegom ter eeren,
 En de schoon Ionckvrouw Bruydt.

Calliope, laet d'ooren
 Van dit gheselschap hooren,
 Tot lof van't trouw ghespan,
 V stercke stem soet-vloedigh.
 Die d'Exteren hooghmoedigh
 Met grooter eer verwan.

Gheluckigh sijn, die t'samen
 In liefde, naer 't betamen,
 Sijn loffelijck ghepaert,
 Sonder dat tweedracht twistigh
 Haer liefde crenckt, argh-listigh,
 Eer haer de doodt ontpaert.

Alsulcke liefd' vol trouwen
 Sal altijd onderhouden
 Dees deughdelijcke Maeght:
 Alsulcke sal sy vinden
 Dat haeren wel-beminden
 Oock van ghelijck haer draeght.

Eer sal soet worden bitter,
 Het swer[t] sneeuwit, en witter,
 Eer sal't [s]acht worden herdt;
 De Son [s]al eer niet schijnen,
 Dan dees trouw sal verdwijnen,
 Wt een van beyder hert.

Want Venus soet in 't spreken
 Haer hert en heeft ontsteken
 Met haeren soetsten brandt;
 Oock sijn sy nu bevonden
 Seer sterckelijck ghebonden
 Met Hymenaeus bandt.

O! salighen bandt crachtigh,
 O! suyuer liefd' eendrachtigh,
 O! hitte, vry van smert,
 Die, sonder te vernielen,
 Smilt in een siel twee sielen,
 Twee herten in een hert.

Door u bystandt verheuen
 Soo worden ons hier leuen-
 d' Afbeeldsels voortd-ghebracht,

Op dat sy naer ons souden
Altijdt hier onderhouden
Het menschelijck gheslacht.

Door u wy met nieuw vrinden,
 En maeghschap ons verbinden,
 Soo dat hier menigh rijck
 Vereenight leeft in vreden,
 In wetten, en in zeden
 Een huysghesin ghelijck.

Ghy blust in onse herten
 D'onsuyuere begheerten,
 Waer med' den schutter blindt
 Verduystert onse sinnen;
 Ons leerende beminnen
 Naer reden, soo het dient.

Ghelijck Lucrecj schoone,
 Oft, haers mans eer en croone,
 Penelope gheacht,
 Sal sijn, maer meer voorspoedigh
 D'eer van haer bedd' behoedigh
 Dees maghet, dach en nacht.

Oock sal dit wtghelesen
 Bedd' niet onvruchtbaer wesen,
 Maer sal doen sien met vreught
 Dees minnende gheminde
 Menighen schoonen kinde,
 Opwasschende in deught.

Lucina goedertieren,
 Met ionstigher manieren,
 Sal haer behulpigh sijn;
 En sal in menigh baeren
 Haer trouwelijk bewaren,
 Versoetend' alle pijn.

Van haere ionghe daghen
 Des Vaders aensicht draghen
 Sullen de sonen teer:
 De dochters sal vercierien
 De gracj, goey manieren,
 En 's Moeders deught en eer.

Oock sullen dees voortbrengen
 Door 'sHemels goedt gehengen
 Veel vruchten, die men t'saem
 In deughden; en in eeren,
 Altijdt sal sien vermeerren
 Gheslacht, en goeden naem.

O! nacht, o! ouerschoonen
 Nacht, die claer sterren croonen
 Veel lichter dan den dach:
 Nacht, die de hoog-gheboren
 Schoon Venus heeft vercoren:
 O! ouersoeten nacht.

Phaebus, weer hy bemerkten
Comt all' ons' werelds wercken
Oft weer hy sijn claer licht
Op 't ander volck doet stralen,
Van twee trouwer ghemalen
En hadd' hy noyt 'tghesicht

Brvyloft-ghedicht

Ter eeren van Adriaen Stalbemdt, ende Barbara Verdelft.

Voordtbrengende 't clær licht, verrijst wt *Thetis* schoodt,
 Voor-lichter van den dach, schoon morghen-sterre roodt.
 En ghy, o Moeder soet der liefden hoogh-ghepresen;
 Ghy die veel witter sijt dan roosen wtghelesen;
 Veel claerder ende schoon dan blinckende cristael,
 Daelt neder onder ons, wt u verheuen sael;
 Wt u vercoren landt, en toeghewijdde steden,
 En op dees blijde feest wilt u vertoonen heden.
 Niet om te sien u lief *Adonidem* bemint,
 Die hem het wildt ghediert' te iaghen onderwindt;
 Oock niet om by te staen *Anchises* soon in 't strijden,
 En van *Tydides* handt hem listigh te bevrijden;
 Noch om de liefde van *Cupido* te verstaen,
 En de schoon *Psyche* door u maerten te doen slaen:
 Maer om van uwen soon de wapen te verwecken,
 Waer mede *Danaè* heeft t'haerwaerdt connen trecken
 Den hooghen *Iupiter*; waer mede *Daphne* heeft
 Verwonnen die ons 'tlicht, en 'tleuen t'samen gheeft.
 Aenschouwt dees Ionckvrouw schoon, dees *Barbara* deughdsamigh,
 Dees, die 't *Thebaensche* bedd' sou wesen aenghenamigh;
 Dees, *Vytby* ghediert' sacht-moedigh in het woudt;
 Dees, die daer waerdigh is de Appels van fijn goudt,
 Die vanden boom ghepluckt selfs met u handen waren.
 Maer met wie sult ghy doch dees ionghe Maghet paren?
 Met desen Ionghman trouw, met desen *Adriaen*,
 Die hem vertoont ghelijck eenen and'ren *Thebaen*,
 Desen *Hippolitus*, maer *Venus* volgher vierigh.
 Ghy dan, die daer ghebiedt in *Paphos* eylandt cierigh,
 En die de minnaers trouw noyt en ontrockt u handt,
 Haer herten t'samen bindt met eeuwich-vasten bandt,
 Ghelijck men met den eyck het veyl hem siet versamen;
 Ghelijck den Popelier de wijngaerdt-rancken pramen.

Est-ce Mars le grand Dieu des alarmes?

IS dit Mars grooten Godt vande strijden
 Niet ghewis?
 Ghemerckt sijn wapen, ick moet belijden,
 Dat hy 't is:
 En nochtans dunckt my aen sijn aenschijn
 Dat 't eer de liefd' als Mars moet sijn.

't En schijnt Cupido oock niet te wesen,
 Want m'en siet
 Soo veel gracj en schoonheydt ghepresen
 In hem niet:
 't Is veel eer een claer-stralende Son
 Dan eenen blinden Cupidon.

De Son heeft soo veel lichts niet ontfanghen,
 Noch oock van
 Een lichaem de siel nemen ghevanghen
 Sy en can:
 Ende dees ooghen der liefden claer
 Nemen de siel, en 't hert te gaer.

Onbedocht! nu com' ick te bevroeden
 Dat dit sijn
 D'ooghen des schoon' Marfis, die de Goden
 Doet verblij'n;
 Suster van Mars, dochter van een Son rijck,
 Die hier claer blinckt sonder ghelijck.

Coninghinne van wie men siet vieren
 D'edel deught;
 Deught en eer, die de schoonheydt vercierren,
 Dat gh' in vreught,
 Van den Hemel beionstight altijd,
 Moet sijn van all' onrust bevrijdt.

Beaux yeux qui voyez clairement.

Schoon ooghen die daer claerlijck siet
 Mijn ongheluck en mijn verdriet,
 Ghy siet seer wel het onderscheydt
 Van u ionst en onwaerdigheydt.

Ben ick standt-vastigh en ghetrouw,
 Hoe houdt ghy u voor my soo schouw?
 Vindt ghy in dese liefde baet,
 Die alle daegh' wascht en vergaet?

Hebt ghy behaghen in mijn smert',
 Die my doorknaeght en breeckt het hert;
 Ick vind' se van ghelijck oock soet,
 Want al dat comt van u is goedt.

Soo dat ick, com' wat comen mach,
 My noit en sal, noch nacht noch dach,
 Van dees schoon oogh' beroouen, straf,
 Die my sal binden tot in 'tgraf.

Waerom valt ghy my doch soo herdt,
 Ghemerckt dat ghy leeft in mijn hert?
 Steru' ick, soo hebt ghy onrecht groot,
 En sult oock steruen door mijn doodt.

Schoon ooghen, die my 't hert verslindt,
 Hoe comt dat ghy my niet en mint?
 Ick ben, soo ieder tuyghen sal,
 Den trouwsten van u minnaers all'.

Wat helpt my dan, o minnaer slecht,
 Te draghen liefde soo oprecht,
 Is 't dat voor mijnen trouwen dienst
 Ick daer gheniet' soo cleyne winst'?

Ode.

HET is ghewis, ick moet 'tbelijden,
 Ick minn' een ouerschoone Maeght;
 En sy alleen is mijn verblijden,
 Sy is 't die my alleen behaeght:
 Sy maer alleene,
 En anders gheene,
 Staet in mijn hert soo vast gheprint;
 Oock weet ick dat sy my bemint.

En sy alleen can my ghenesen,
 En my van mijnen druck ontlaen;
 Aensiene maer haer minlijck wesen,
 Soo is mijn treuren heel ghedaen:
 Haer schoon bruyn ooghen
 Hun my vertooghen
 Soo suyuer, minlijck, en soo soet,
 Dat alle droefheydt vlieden moet.

En als sy dan beghint te spreken,
 En opent haeren rooden mondt,
 Soo dunckt my mijn ionck herte breken,
 En weer her-leuen t'eender stondt:
 Haer soete spraecke,
 Daer ick naer haecke,
 Drijft in mijn hert soo groote vreught,
 Dat het gheheel end' al verheught.

Och! wat een vreught waer't te ghenieten
 Een cusken van haer lipkens roodt,
 't En soud' daer naer my niet verdrieten
 Te steruen dusendt-mael de doodt;

Want sy my 'tleuen
 Can weder gheuen,
 Ia, can my doen onsterflijck sijn,
 Verdrijvend' alle smert' en pijn.

Dees vreught hop' ick noch eens te smaecken,
 Al sou 't my costen vlees en bloedt;
 Van die tot d'ander te gheraecken,
 Die my soo seer verlanghen doet:
 O! uer' ghepresen,
 Als dit sal wesen,
 O dach, o nacht vol soete vreught,
 Als my geschiedt soo groote deught.

Te wijl doe ick niet dan verlanghen,
 Tot gheene saeck nut oft bequaem,
 En offer' slechts mijn heese sanghen
 Aen uwen hooghen waerden naem,
 Nu bly, nu droeuigh,
 Maer meest behoeuigh
 Van hulp', en troostelijck vermaeckt
 En ded' de hop', het herte braeck'.

Ode.

Op den eersten dach van het Iaer.

Siet hier met twee aensichten clær
 Den goeden Ianus comen,
 Die weer vernieuwt den loop van 'tiaer,
 Soo hy hadd' voorghenomen;
 En, doende 't al vervromen,
 Boodschapt den nieuwen tijdt:
 Vernieuwen wy in onse ieught
 Oock van ghelijck de soete vreught,
 Eer wy haer worden quijt.

Wel aen dan, waer toe noch ghewacht?
 Eer wy tot oudtheydt raecken,
 Veriaghen wy 't droeuigh ghedacht
 Van toecomende saecken;
 Alleen can ons vermaecken
 Dat nu heeft sijnen standt:
 Van 'tghen' dat te gheschieden staet
 En sijt besorgh't noch vroegh noch laet,
 Want dat is in Godts handt.

Men siet alom met sneeu bedeckt
 De boomen sonder blaeren,
 Haer hooft byna ter aerden treekt
 Den last van haer grijs' hayren;
 't Is al in groot beswaeren,
 Den noorden windt aen all'
 De vogheltiens verstop't den beck,
 En sluyt de visschen in't verdeck
 Van 'swaters claer cristal.

Verwacht ghy naer den winter coudt,
 Die hem vast comt bereyden,
 Om u met sneeu, ghelijck het woudt,
 Kinn', en hooft te bespreyden?
 Oft wilt ghy noch verbeyden
 Tot dat u leden crom
 Berooft sijn van haer crachten, en
 Dat u vercrompen zenuwen
 Beuen van ouderdom?

Als door tijdt sullen worden cranck
 V armen eertijds crachtigh,
 Dan vergaet teghen uwen danck
 'tVier van u lijf onmachtigh;

Daerom weest dit ghedachtigh,
 Want u gheen stouen dan,
 Noch alle wellustigh vermaeck;
 Ia noch van AETHna selfs den blaeck
 Verwarmen weer en can.

Achilles moeder tot hem sprack,
 Soon, 'tis genoegh ghevochten.
 Waerom en neemt ghy u ghemack
 Niet somtijds met ghenoechten
 By Ionck-vrouw'n, die 'tontvlochten
 Hayr op haer schouders vlieght?
 Wijn en liefde vertroosten 'thert
 In onrust, treurigheydt en smert,
 'tVertoeuen ons bedrieght.

Ick wensch' ons dan tot ons vermaeck,
 In dese coude daghen,
 Een vreught naer dat vereyscht de saeck,
 Datmen niet heeft te claghen.
 Ten eersten naer behaghen
 Goedt vier, gherusten nacht,
 En inden kelder goeden wijn,
 Met goede vrienden vrolijck sijn,
 En een lief waerdt gheacht;

Die met haer spel en soet ghesanck
 Ons' herten mocht vermaecken,
 En die de nachten oock min lanck
 Met haeren kout con maecken:
 Dat soo altijd mocht blaecken
 In ons der liefden vier,
 In eendracht, vriendschap, trouw, en vreught,
 Sonder te scheyden vande deught,
 Tot dat wy gaen van hier.

Sonet.

DRy tijden sijn gheboren hier beneden,
 Den tijdt die was, die is, die comen sal:
 Die sal aengaend', is duyster heel end' al,
 Want hy tot ons noch niet en is ghetreden.
 Den tijdt die was is nu alree gheleden,
 En sonder hop' dat hy weerkeeren sal,
 Soo datmen hem mach roeyen wt 't ghetal.
 Alleen die is, is in ons' macht nu heden.
 Daerom, liev' maets, ghenieten wy die is,
 Want hy terstondt voorby sal sijn ghewis;
 Langht hier den pot, laet desen roomer vullen:
 Te wijl dat wy van goeder moeyten sijn,
 Met liefde soet, met vrolijkheydt, en wijn,
 Den droeuen tijdt wy wel vergheten sullen.

Sonet.

EEn teughsken goeden wijn en is niet te versmaden.
 Den wijn scherpt het verstandt, het hert maect hy verheught,
 En in gheselschap goetd vermeerdert hy de vreught,
 Oock maect hy wel ghemoedt die sijn met druck beladen.
 Maer gulsighlijck ghenut, veroorsaect hy veel quaden;
 Verduystert onsen gheest, crenckt, en verderft ons' ieught,
 In doodtelijck verghif verkeerende sijn deught:
 Daerom hoedt u daer voor, sijt ghy van degh beraden.
 Noë ghetuyght ons dat, en Holofernes groot,
 Die, met den wijn bevaen, van Iudith werdt ghedoodt;
 En, die sijn vrindt versloegh, den grooten Alexander:
 Loth, die met sijn gheslacht misded', in wijn versmoort;
 En, die in dronckenschap sijn broeder heeft vermoordt,
 Den schoonen Absalom, met hondert-dusendt ander.

Ode.

De coel siluer-claere beeck, Haeren streeck
 Nemend' aen de gast-baer eruen,
 Is behaeghlijck aen de ghen', Die van le'en
 Moe en mat, den dorst doet steruen.
 Die door liefd' is ongherust, Sijnen lust
 Is altijd van haer te spreken;
 Soo dan, mijn liedt, liefde melt, In dit veldt,
 Onder des windts coele treken.
 Dit schoon water ouerhoop, Sijnen loop
 Doende met een vlick'righ schijnen,
 Sal doen eenigh onderstandt Aenden brandt,
 Die my doet gheheel verdwijnen.
 Erato, gheeft mijn ghesanck Goedt gheclanck,
 En laet toe dat ick mach naecken
 Vwen bergh, om by u daer, Sonder vaer,
 My een weynigh te vermaecken.
 Iupiter, der Goden Va'er, Houdt te ga'er
 d'Hemels onder sijne machte;
 Neptun is der zee behoe'r, En sijn Broe'r
 Die toont inde Hell' sijn crachte:
 Maer den Godt der liefden reyn, Hoe wel cleyn,
 Onder hem, als d'onvervaerde,
 Dwinght met een winnersse-handt, Onvermant,
 Hemel, Water, Hell', en Aerde.
 Sonder hem des Hemels dack, Breedt en vlack,
 Soude vallen ouerhoope,
 De vier Elementen med', En d'onvred'
 Soude comen inden loope.
 Liefde, Heerschappersch' der ste'en, Goede ze'en
 Stelt, en wetten om te leuen;
 En den vrede, diemen seer Houdt in eer',
 Can sy ons alleen oock gheuen.

De rijckdommen wijdt vermaerd't Vander aerd',
 Die wy niet en connen deruen,
 Nemen all' van dese min Haer beghin,
 Wortel, standt, smaeck, deught, en veruen.
 Door haer 't vliegende gheslacht Dach en nacht
 Groeyt op 't water, en te lande;
 Alle dier wildt ende vremdt, Oft ghetemt,
 Houdt sy oock in sijnen stande.
 Desen Godt naeck't en vermomt, Als hy comt
 Wt sijns Moeders schoodt te raecken,
 Maeckt een vrouwe vande maeght, Die beiaeght
 Sijn soet-bitter vlam te smaecken.
 Wat gheeft my oft men hem laeckt, En vermaeckt?
 Liefd' en can niemantd verbijten;
 En die quaedt' ontfanght van haer, Niet haer, maer
 Mach het vry sijn seluen wijten.
 Liefd' is heel goedt, sacht en tam, Haere vlam
 Can den quaden niet ghedooghen:
 S'is trouw, sonder argh oft list, Daerom is 't
 Dat s'is naeckt, en sonder ooghen.
 Hun strijdt-waghens ten Autaer T'off'ren haer
 Princen, Heeren sijn ghehouwen:
 Den Poëte den Laurier, Met sijn lier,
 Haer blondt hajr de schoon Ionckvrouwen.
 Naerdemael dan dat sy is Soo ghewis
 Ons in all's, en altijd ionstigh,
 Reden is't dat tot vermeer Van haer eer'
 Wy haer dichten rhymen constigh.
 Onse ieuget (och lacer) vliedt, Door 't ghebiedt
 Vanden ouderdom versleten,
 Die tot liefd' is onbequaem, Haeren naem
 Wordt dan heel end' al vergheten.

Sestina.**Petr. *A qualunque animale alberga in terra.***

VOor alderley ghediert' dat hier woont op der aerden;
 Behaluen sommighe die schroomen voor de Sonne,
 is 't om te wercken tijdt wanneer het is claer dach:
 Maer als den Hemel blauw ontsteect zijn helle sterren,
 Soo comt het een naer huys, en 't ander slaept in 't bosch,
 Om wat in rust te sijn, tot dat haer weckt den dagheraedt.

En ick, van dat beghint den roosen-rooden dagheraedt
 De droeue duysterniss' te drijuen vander aerden,
 Verweckende door 't licht 't ghediert' in alle bosch,
 En hebbe nimmer rust' van suchten met de Sonne.
 Daer naer, wanneer ick sie claer-blinckende de sterren,
 Soo gae ick schreyende, en wenschende den dach.

Wanneer den Auondt-stondt verdrijft den claeren dach,
 En onse duysterniss' maeckt elders schoonen dagheraedt,
 Aenschouw' ick denckende de straff' en wreede sterren,
 Door welck' ick ben ghemaect van redelijcke aerde;
 En ick vervloeck' den dach dat ick eerst sach de Sonne,
 Die my maeckt in 'tghesicht een mensch ghevoedt in 'tbosch.

Ick en ghelooue niet dat oit ghingh door het bosch
 Soo onbermhertigh wildt, noch 'snachts noch inden dach,
 Als sy, die ick beclaegh' in duysterniss' en Sonne:
 En gheen en eersten slaep, noch geenen slaep van dagheraedt
 Verwint my; want al is mijn lichaem vander aerden,
 Mijn trouw begheerte vast comt vande hooghe sterren.

Eer dat ick wederkeer' tot u, o claere sterren,
 Oft com' in 't liefelijck ghetrouwe-minaers bosch,
 Dit lichaem latende verrotten inder aerden,

Saegh' ick in haer ghenaed'! want sy in eenen dach
 Veel iaren can voldoen, en eer dat comt den dagheraedt
 Can sy my maecken rijck, van 't scheyden vande Sonne.

Och! waer' ick eens met haer van dat vertreckt de Sonne,
 En dat ons niemant saegh', dan de wijdt-gaende Sterren,
 Alleenlijck eenen nacht, en dat noyt quaem den dagheraedt;
 En dat sy haer dan niet verkeerd' in een groen bosch,
 Om my wt mijnen arm t'ontgaen, ghelijck dien dach
 Dat haer Apollo groot vervolghd' hier op der aerden.

Maer ick sal onder d'aerd' al sijn in een droogh bosch,
 Oock soo sal sijn den dach vol glinsterende Sterren,
 Eer sulcken dagheraedt becomen sal de Sonne.

De ouderdommen vanden mensch.

1. 't Kindt krijght sijn tanden 7.
 wit de seuen eerste iaeren,
 En door de spraeck beghint
 sijn meyningh' te
 verclaeren.
2. Soo daer noch seuen-mael 14.
 wordt by ghevoeght het
 iaer,
 Beghint de manbaerheydt
 te blijcken openbaer.
3. Ten derden ouderdom 21.
 sietmen de dunne hayren,
 Haer op de wanghen teer
 allenghskens openbaeren.
4. Den vierden crachten 28.
 gheeft, en tot den arbeydt
 swaer,
 Het lichaem maeckt
 bequaem, en tot de deught
 eenpaer.
5. Den vijfden raedt den Man 35.
 in houwelijck te paeren,
 En voor sijn kinders lief te
 sorghen, en te spaeren.
6. Ten sesten ouderdom 42.
 'tverstandt is rijp, waer naer

- Hy gheensins tracht te doen
iet slechts; en soomen daer
7. 8. Dan met den seuensten den 49. 56.
achtsten wilt vergaeren,
Soo is de tongh' in spraeck,
't verstandt in raedt
eruaeren.
9. Tot seuen-neghen-mael sijn 63.
dees bey crachtigh: maer
Alsdan verswackt de
spraeck, en het verstandt te
gaer.
10. Den thienden ouderdom 70.
soo wie is ouervaeren,
Is nu rijp om te gaen by de
begrauen schaeren.

**Ecloga.
oft Boer-liedt.**

IAn, goeden Ian, beminde Lijs ghebuere,
 En van sijn Lijs en hadd' hy gheenen duere;
 Maer sy gheensins en minde desen sloef.
 Op eenen dach, als hy was op sijn hoef,
 Soo hoorde m'hem soo deyrelijck misbaeren,
 Dat hy by nae 't hel Dorp hadd' doen vergaeren.
 Sy hielden haer gheheel wt sijn ghesicht,
 En hoorden aen sijn clachtigh liefde-dicht,
 't Welck hy begon in deserley manieren:
 Och! Lisken lief, sal u mijn droeuigh tieren,
 Mijn treurigh sien, mijn claghen ouerhoop,
 Beweghen niet te gheuen beter coop?
 Sal ick dan gheen bermhertigheydt verwerven?
 Och! ick vrees' neen, och! ick sal 'tnoch besteruen.
 Nu is 'tden tijd dat het vee ionck end' oudt
 Te soecken gaet de doncker' schad'wen coutd;
 Haeghdissen groen, niet connende verdraghen
 De heete Son, sijn nu in doorne haghen;
 Oock soo wordt hun den noen-mael-cost ghebrocht,
 En rusten nu, die moede sijn ghewrocht,
 Daer ick in ste met roepen en met schreyen
 Nu besigh ben in dees bedroefde weyen.
 Och! hadd' ick niet veel beter nu ghedaen
 Dat ick my hadd' ghehouden aen mijn Naen,
 De welcke my soo lief hadd' wtermaten?
 En dat ick haer soo niet en hadd' verlaten,
 Om nu aldus te lijden sulck verdriet?
 Oft hadd' ick my ghehouden aen mijn Griet.
 Al was sy swert, en ghy een weynigh witter,
 Sy was my soet, en ghy daer teghen bitter.

Och mijn schoon Lijs, en wilt betrouwen niet
 Op schoonheydt wit, want daghelijcks men siet
 Dat wind-bloem wit in 't veldt leyt afgheresen,
 En bezien swert met naerstigheydt ghelesen.
 Ick ben van u verstooten, en nochtans
 En weet ghy niet wat ick ben voor een Hans:
 Hoe rijck ick ben van schapen, en van koeyen,
 Die t'aller tijdt van wit melck ouervloeyen.
 Gaend' hebb' ick hier vast by d'Hoboker Hey
 Twee honderdt thien schoon Schapen in de wey.
 Vier Verckens vet, met veertien ionghe vigghen
 Voor mijnen stal in een kot saechtiens ligghen.
 Acht koeyen schoon hebb' ick in mijnen stal,
 En kaluers ionck tot seuen in 'tghetal.
 Twee Merrien vol, en twee-paer ploeghend' ossen
 Hebb' ick in 't landt hier neffens dese bossen
 Met ploeghen dry omkeerende het veldt.
 Noit en hebb' ick ghebreck van eenigh gheldt,
 Mijn maerten gaen ter stadt-waerdt daeghelijcks loopen,
 Met eyers versch, om die daer te vercoopen,
 Met boter, kaes, met melck, met hinnen vet,
 Met poelien eel, met vigghen altemet.
 En mijne knechts gaen mijn hout derwaerds vueren,
 Mijn caluers ionck, en 't graen wt mijne schueren,
 En comen dan weerom naer huys ghegaen,
 En brenghen my het gheldt daer van ontfaen:
 Dan springh' ick op, en vrolijcken van aerde,
 Spel' op mijn pijp een lustighe galiaerde.
 Oock en ben ick niet leelijck noch mismaeckt,
 Dat weet ick wel, want laetst was ick gheraeckt
 Aen een Riuiet, alwaer ick con sien claerlijck
 In 't water stil mijn heel ghedaente. waerlijck
 Ghy hebt onrecht my te verachten, want
 My dunckt ick ben een hups en aerdigh quant.

Och, Lisken lief, waer 't dat ick naer 't betamen
 V hadd' ghetrouwt, wy souden gaen te samen,
 Van 't eene dorp in 't an'r met groote vreught
 Te kermis, en vermaecken onse ieught:
 Wy'n souden met malcanderen niet kijuen,
 Als ander doen, maer souden vreught bedrijuen.
 Eens tappen doen, en als ghy hadt de kan
 Soudt ghy op staen, en brenghen 't uwen Man:
 Dan soud' ick my tot vrolijkheyds vermeerden,
 Ock met der spoedt eens vreughdelijck omkeeren,
 Het been om 't lijf, de armen om den hals;
 En kusschen u aen uwe kaeckskens mals.
 Och och, dit waer een vreught gansch wtghelesen.
 Voords naerderhandt als wy t'huys souden wesen,
 Soo souden wy met euen grooten vlijt
 In 'tliefden-spel besteden onsen tijdt.
 En als sou sijn den dagheraedt ghecomen,
 Dan souden wy gaen inden hof, en bloemen,
 Met Eglentier, en Tymus plucken daer,
 (Cruydt dat wel rieckt) en binden dat te gaer,
 En maecken soo schoon tuylen met veel hoopen,
 Om die naer d'Stadt te seynden te vercoopen.
 Ons' knechts te wijl' die souden in het landt
 Doen 'tander werck met den ploegh inde handt.
 Dit soud' dus sijn ons vermaeck alle daghen,
 Ick weet seer wel het soud' u gansch behaghen.
 Maer wat stae ick my hier dus en verbly.
 Met ydel hop', als daeren-teghen sy
 Heel herdt; en straf, my gheensins en wilt achten?
 Maer beydt, ick sal eens mijnen keer verwachten,
 Als sy sal gaen te kerck', oft als sy sal
 Gaen naer de wey, dan sal ick haer dit al'
 Verhalen gaen, en daer me sal ick winnen,
 Dat sy voordaen my sal altijd beminnen.

Het Vonnis
Tusschen Rechters, Ia, ende Neen,
Over
Egheenen, Niemandt, Niet, ende Iemandt.

Ja.

AL datmen siet gheschien op merckten, en in straten,
 Al datter wordt ghedaen by alderhande staten,
 Al dat de Rechters wijs wtspreken t'aller uer',
 Wordt wtgherecht door my, en door mijn naest ghebuer.
 Ick, knickende met 't hooft, waer dat ick gae oft stae,
 Seggh' met ghebooghen neck altijdt, soo is 't, *Ia Ia*.
 Men hoort alom van *Ia*, in steden, dorpen, wegghen,
 Waer dat ghy henen gaet, den *Ia* die comt u teghen.
 In winckels, Herberghen, in Barbiers-huysen me,
 In Kercken heeft den *Ia* oock van ghelijck sijn ste.
 In Cabaretten, op visch-merckten, in vlees-huysen
 Hoortmen alom den *Ia*, noit spreeckt hy van verhuysen.

Neen.

Ick, schuddende mijn hooft, wat dat my wordt gheseydt,
 Oft wat men my voor-brenght, 't wordt van my wederleyt.
Neen heet' ick, van den *Ia*, groot vyandt, en ghesel.
 Wy'n worden noit van een ghescheyden, euenwel
 En sijn wy nimmer eens. Altijdt twist ende strijden
 Onder een voerende, en connen gheensins lijden
 D'een d'anders ouerhandt. Twee ander woorden gheen'
 En vreest de wereltd meer, dan sy doet *Ia*, en *Neen*.
 Van het onseker recht wy alle twijfel slissen,
 En alle knoopen vast van tweedracht wy verclissen.
 Wy kijuen teghen een op stoelen, en in scholen,
 Wy maecken twist en strijdt, in't open en verholen.

Ja.

Wilt ghy ons' oorloogh' sien, en hebt ghy lust daer na,
 Knickt maer eens met u hooft, oft seght alleenlijck, *Ia*:
Gheenen, Niemandt, en *Niet*, sullen den twist vercleuren,
 En *Iemandt* teghen hun sal cloeck sijn saeck verweyren.

Neen.

Oft hier oock iemandt waer', die 't iocken sou mishaghen,
 En der Poëten clucht niet wel en con verdraghen,
 Door 'tschudden van sijn hoofd en gheu' maer eens 't bediedt,
 Soo sullen haere saeck *Niemandt* segghen, en *Niet*;
 Want *Niemandt* heeft u hier om *Niet* te sien ghebeden.
 Sijt ghy wijs, gaet naer huys, want *Niet* sult ghy hier heden
 Aenschouwen, *Gheenen* sal verclaeren sijn voorstel.
 Gelooft ghy 'tniet? Ick sweyr', *Niemant* speelt hier sijn spel.

Scena 2.**Geenen**

Niet om een cleyne saeck en is al dit gheraes,
 Rechters, noch desen twist; niet om een visevae:
 Maer hier is *Iemandt* siet, onbeschaemt en mispresen
 Die' om dat hy *Iemandt* is, meynt al wat groots te wesen,
 En *Gheenen* acht te sijn by sijnen naem ghelijck.

Iemant

Is 't dat ghy *Gheenen* sijt, doe'ck *Gheenen* onghelijck.

Geenen

Ommers, of'ck *Geenen* ben, acht ghy my dan voor *Geenen*?

Iemant

Acht' ick u die ghy seght, wat quaedt, oft wat vercleenen?

Geenen

Dat ghy my *Gheenen* meynt te wesen, daer ick meer
Iemandt dan *Gheenen* ben; des neemt ghy my mijn eer'.

Iemant

Seght dan wie dat ghy sijt, *Gheenen*? *Niemandt*? oft *Niet*?

Geenen

Noch *Niemandt*, noch oock *Niet* en ben ick: maer ick hiet
 En heet' noch *Gheenen*. Ick ben broeder vanden *Niemandt*,
Niet is mijns broeders soon, verstaet ghy dat wel, *Iemandt*?

Iemant

Nu vatt' ick eerst den stam van u vermaert gheslacht,
 En wat in *Gheenen* oit, oft *Niemandt* werdt gheacht
 Sie ick in u versaemt. *Gheen* is u achter-hoofd,
Gheen is u voorhoofd ook, u hoofd *Gheen*, 'twelck berooft
 Van herssenen, 'tverstandt veel min dan *Gheen* doet wesen;
 Als soo veel *Gheenen* dan versaemt, niet dan op desen
Gheenen en passen iet, hoe acht gh' u dan te sijn
 Grooter dan *Iemandt*? seght, oft *Iemandt* van de mijn'?

Geenen

Mijn Heeren, hoort ghy wel dees stoute lasteringhen?

Ja.

Ia seker.

Neen.

Neen ick.

Ja.

Ia, ick hoors'.

Neen.Ick hoor' *Gheen* dinghen.**Iemant**Sijt hier ghetuyghen all', wilt ons ghehoor verleenen,
'tSy van goedt oft van quaet: Ick seggh' ick heb't op *Geenen*.**Geenen**Rechters, hy kent sijn schuldt hier selfs in 'topenbaer,
'Heb't op *Geenen*, seydt hy: wilt ghy de saeck meer claer?**Iemant**Wilt ghy 't noch claerder? soo betuyght' ick voor u allen,
Met *Niet* houd' ick den spot, en *Niemandt* ded' ick vallen.**Niemandt**Hoe guyt, moet u quaey tongh' oock quetsen hem en my?
En laet ghy *Niemandt* dan ontschuldigh gaen voorby?**Niet.**Hola, swijght stil, terstont waer *Niet* groot leedt gheschiedt.**Iemant**Te wijl hy *Gheenen* is, ghy *Niemandt*, en hy *Niet*.
Soo'n weet ick niet wat ghy u toeschrijft buyten reden.
Hooft: *Niemandt* leu' gherust met sijn gheval te vreden,
En *Gheenen* will' iet sijn, als hy oprecht niet is,
Oft ick maeck' dat ick u all' slaende, sal ghewis
Egheenen raecken, en *Niemandt* mijn handen coen
Ghevoelen sal, en oock soo sal ick *Niet* misdoen.**Niemandt**Ghy sijt van uwe const' seer groote dinghen swetsende,
Hoe dat ghy alle dry ons slaen soudt, *Gheenen* quetsende;
Oft *Niemandt* vyandt, oft misdoende *Niet*. ghy Sodt**Iemant**Met uwen oorlof, sal ick dees verstanden bot,
Rechters, soo 't u ghelieft, oogh-sienlijck onderwijsen.
Hooft hier, wat naem hebt ghy, oft afcomst om te prijsen?**Niemandt**'k Ben *Niemandt*.**Geenen***Gheenen* ick.

Niet.

en ick ben *Niet* gheheeten.

Iemant

Soo tuygh' ick dan voor Godt, dat *Niemant* wort gesmeten
Van my: *Niet* van ghelijck, en *Gheenen* euen seer.
En dat ick *Niemandt* raeck, sweyr' ick daer by noch meer.

Niemant

O plompaerdt, nu sal ick u wel te degh' doen slaen,
En *Niemandt* sal nochtans sijn handt daer steken aen.
Op! seght my, wie dat u met dese sweep soo nopt?

Iemant

Niemandt.

Niemandt.

Hoe comt het dan dat ghy dus schreeuwt en roept,

Is 't dat u *Niemandt* slaet? Goey lien wilt dit aenschouwen.
Hoe seer hy roept, en oock hoe seer men my siet louwen,
Van *Niemandt* hy nochtans met stocken wordt gheslaghen.

Geenen

Gheenen kemt u de huyl, wat hebt ghy dan te claghen?
En *Geenen* nijpt u vleesch, waer toe al dit ghetier?

Niet.

'k Verwonder my, hoe dat *Iemandt* soo sot is hier,
Die als hy *Niet* ghevoelt, roept nochtans als den dullen.

Neen.

Van slaen; noch smyten wy niet vonnissen en sullen,
Maer wel van u ghekijf, en lasteringh in spraeck.

Ja.

Ia, seght hier voortd terstondt u eerst beghonnen saeck.

Niet.

Waer van de Rechters doen beclach, is *Niet* misdaen,
Want *Gheenen Iemandt* smeeft, en *Niemant* trock 't hem aen.

Niemant

Hier 's *Iemandt* onbeschaemt, *Iemandt* veracht, mispresen,
Die' om dat hy *Iemandt* is, meynt al wat groots te wesen,
Daer *Niemandt Iemandt* gaet in alle dingh te bouen,
En *Niemandt* gansch volmaeckt in all's is waerd op louen.
Niemandt t'seffens in all' des werelds hoecken sweeft,
Niemandt een gulden huys bouen de Hemels heeft.
In 'tmidden vande zee bouwt *Niemandt* eenen toren,
Niemandt is Coningh, Paus, en Keyser t'saem vercoren.
Iemandt? waat 's *Iemandt* doch? *Iemandt*, plomp, oneel, bot,
De Verckens hoeden moet. *Iemandt* bewoont het cot,
Oft Kercker vanden Turck en eer een maendt omgaet
Iemandt gheraeybraeckt wordt. Altijdt is *Iemandt* quaedt,
En *Iemandt* altijdt sot, en *Iemandt* creupel, blindt,
En stom, en manck, en doof. Altijdt men *Iemandt* vindt
Sonder handt, sonder neus', sonder oor, sonder voet:
Denckt dan wat *Iemandt* voor een monster wesen moet.

Iemant

Hola, wilt spottende gheen lasteringhen segghen;
En dit is oock al waer, noch *Niemandt* can 'tweerlegghen.
Niemandt allendigher dan eenen wreckaerdt leeft.
Niemandt heeft min verstandt dan eenen osch en heeft.
Niemandt sijn seluen quaedt; stommer dan eenen visch.
Niemandt dan eenen Mol, oft vliermuys blinder is.

Niemandt de voeten heeft veel cleynder dan een sier,
 En *Niemandt* heeft den hals lanck dusendt mijlen schier,
 En *Niemandts* ooghen sijn soo gloeyigh als een kol';
 En *Niemandts* neus' gheraect den Antarcicschen Pol'.
Niemandt heeft eenen bult als berghen van dees landen.
 Grooter dan Torens oock heeft *Niemandt* sijne tanden.
 Ouer 'tgansch Vranckerijck reyckt *Niemandt* met sijn handt,
 En *Niemandts* mondt beslaet het gansche Nederlandt.

Geenen

Meynt hy dat *Gheenen* oock met *Niemandt* is ghelijck?
Gheenen can doen al't ghen' dat m'acht onmoghelijck.
Gheenen maect eenen bergh sonder heuvel, en dal.
Gheenen niet sitten, en oock t'samen sitten sal.
Gheenen can suypen, en oock t'samen blasen me.
Gheenen met eenen teugh inslorpt de gansche zee.
Gheenen t'eenen ontbijt eet seuen ossen op.
Gheenen can drayen oock rasser dan eenen top.
Gheenen in Poësi by Maro vergheleken.
Gheenen gaet Cicero te bouen in't welspreken,
Gheenen aenhoortmen met sulck aendacht verr' en naer,
 Dat wanneer *Gheenen* spreeckt sy swyghen all' te gaer:
 En nochtans slaept en waect *Egheenen* t'eender stondt,
 En *Gheenen* t'samen swijght, en spreeckt met sijnen mondt.
Gheenen sijn ooghen sluyt, en siet oock t'samen mede:

Iemant

Voorwaer *Egheenen* poft wat te seer buyten reden.
 En *Gheenen* meynt oock watte sijn naer sijn bediedt.
 Weet ghy wat *Gheenen* is? *Gheenen* is min dan niet.
Gheenen is sulcken Reus' veel cleynder dan een mier,
Gheenen vermorselder van 't stof der sonnen schier,
 En *Gheenen* eyndelijck en woont in gheene wijcken.

Niet.

Maer ghy en weet by *Niet* oock *Niet* te vergelijcken.
 Costelijcker van Goudt, en claer ghesteent' is *Niet*.
 En stercker dan herdt stael, en Djamanten *Niet*.
 En snelder dan het licht der blixemen is *Niet*.
 En met Godt seluer is te vergelijcken *Niet*.

Ia, t'eeren bouen Godt, en t'aenbidden is *Niet*.
 Want crachtigher dan Godt, en machtigher is *Niet*.
 En alom is altijd, en t'samen nerghens *Niet*.
 In alle dingh volmaeckt, en altijd saligh *Niet*.

Iemant

Hoort wederom hoe dat ghy *Niet* oprecht sijt *Niet*.
 Schaedlijcker dan venijn van Colchis landt is *Niet*.
 Quellijcker dan ghekijf van oude wijfs is *Niet*.
Niet plomper dan den Boer, die maer de koeyen wacht.
Niet ydelder dan selfs de ydelheydt gheacht.
Niet monstrachtigher dan Libiae woestijnen groot.
Niet schroomelijcker dan de grouwelijcke doot.

Ja.

Ghelijck ghylieden seght is 't al. Alsoo is *Iemandt*,
 Soo *Gheenen*, en soo *Niet*, soo van ghelijck is *Niemandt*.

Neen.

Maer ick en hebb', noch houd' gheen gramschap, noch gheen vee.
 Wy blijuen beyd' hier staen, tot elcks belieften ree,
 En *Niet* aenhoorende, en *Niemandt* seydt sijn saeck,
 En *Gheenen* twist en kijft. *Niemandt* heeft sijne spraeck,
 Daer ghy hier staet voor 't recht om vonnis met verlangen.
 Voorwaer als *Gheenen* spreeckt, sal *Gheenen* recht ontfangen.
 Wy hebben *Iemandt* hier ghehoort, en wel verstaen,
 Maer *Niemandt* onder u trock hem de saecken aen.
Niemandt aen een dweers hout moet loopen, *Niet* en *Geenen*,
 Oft daer Godt *Niemandt* oit iet quaeders will' verleenen.

Ja.

Mijn Heeren ick ben seer van u ghedult verwondert,
 Dat ghy hier siende *Niet*, en *Gheenen* wtghesondert,
 Oft *Niemandt* sprekende, den tijdt aldus verlet.
 Dan, ick bidd' u, en wilt daerom niet sijn ontset,
 Want *Niemandt* heeft u hier om *Niet* te sien ghebeden,
 En *Gheenen* heeft u oock daer toe ghedwonghen heden.

Neen.

Noch seght niet dat hier oock iet quaeds is wtgherecht;
 Want wat 't sy dat ghy hier ghesien te hebben seght,
 Ick seggh' daer teghen, dat hier *Niemandt* is ghecomen,
 En dat wy hebben *Niet* in dese plaets vernomen.

Des van haer ionst' en comst' bedanckt *Niemandt* de Heeren,
En *Niemandt* bidt dat sy noch naermaels wederkeeren.

Ja.

Ia, soo u lieden dit sou duncken slecht te wesen,
Gaet henen naer u huys, en *Niemandt* sy ghepresen.

Sonet.

Hoe wel dat naer dees const' 't ghemeeynte niet en tracht;
Hoe wel naer sulcken schat de wreckheydt niet en vraeght;
Hoe wel dat sulck geweyrden Crijghs-man niet en draeght;
Hoe wel d'eerghierigheydt sulck' eer niet en verwacht;
Hoe wel dat d'Ouerigheydt, en hoogheydt daer me lacht;
Hoe wel dat sy in all's 't vernuftste volck mishaeht;
Hoe wel dat oock van my bemerckt wordt, en beclaeght
Dat 't rhijm-ghesanck soo seer versmaedt wordt, en veracht.
Hoe wel den houelinck d'onnutte const besmaelt;
Hoe wel datmen gheen schuldt in Rhijmen en betaelt,
En dat sy is gheheel een broedeloose const:
Soo 'n can ick, noch en will gheen afstandt doen daer van;
Maer ben verbonden haer te draghen alle ionst,
Want sy de ledigheydt ten minsten weyren can.

EYNDT.

Approbatie.

DEse Nederlantsche ende Nederduytsche Poëmata ghedeylt in Gheestelijcke ende VVeerlijcke en hebben niet strijdende teghen de H. Kercke oft de goede manieren, ende vermoghen ghedruckt te vvorden, Actum binnen Antvverpen desen 19. Meerte 1619.

Laur. Beyerlinck visitateur vande boecken.

Extract van het Priuilegie.

ALBERTVS ende ISABELLA Clara Eugenia onse Hertoghen hebben aen Guilliam Verdussen, ghesworen Boeckvercooper: gheconsenteert ende toeghelaten, alleen te moghen drucken ende verkoopen. *Dese Nederduytsche Poëmata ghedeylt in Gheestelijcke ende VVeerlijcke*, voor den tijdt van ses Iaren. Verbiedende alle ander Boeck-vercoopers ende Druckers, de voorschreuen *Poëmata* na te drucken, oft te conterfeyten, oft elders ghedruckt in dese landen te brengen, op de verbeurte der seluer exemplaren: ende andere pene, breeder in de opene brieuen daer van zijnde verhaelt. Ghegheuen te Brussele den ix. Augusti. Anno 1619.

Steen-huysen.